

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUNSÁNDOR.
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 irt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ítélet.

Budapest, május 9.

(V.) Az Ugron-ügyet ma befejezte — a közélet nyugalma érdekében szeretnők hinni, hogy végképpen fejezte be — az összeférhetlenségi bizottság ítélete. Az ítéletnek úgy rendelkező, mint okadatoló része *egyhangu* határozattal jött létre; sulyt kell erre vetnünk, mert a bizottságban képviselve volt az ez ügyben alakult közvéleménynek és közhangulatnak minden árnyalata: Ugron Gábornak személyes barátai épp úgy, mint leghevesebb politikai ellenfelei. Kompromisszum tehát az ítélet? Valóban az. De az igazság volt az, amiben a bizottság tagjai kompromittáltak. Ez az igazság persze csak relatív jellegű lehetett. Egy hézagos, homályos és ezenkívül a maga teljességében soha végre nem hajtott törvény alkalmazásánál lehetetlenség is volt az abszolút igazságot megtalálni. Az ítélet rendelkező része megállapítja — nem azt, hogy nincs inkompatibilitás, hanem azt, hogy az inkompatibilitás nem volt kimondható. Az okadatolás pedig két csoportba osztja a bizottság elé vitt ügyeket: a talpák szállításáról és a pokrócgyárról kijelenti, hogy ezeknek érdemleges vizsgálatába nem lehetett bocsátkozni, mert e két eset nem a képviselőház elnökének útján került a bizottság fóruma elé; a zabszállítás dolgáról pedig lapidáris rövidséggel annyit mond csupán, hogy *ez idő szerint* nem szolgálhat okul az összeférhetlenség megállapítására, mivel ez az ügylet már lebonyolult.

Ez a relatív igazság szerencsés közép-uton halad; épp oly távol áll a teljes rehabilitációtól, amelyet Ugron remélt, mint a politikai zaklatástól, amelyről panaszkodott. Az elintézés kétféle módja kínálkozott a bi-

zottságnak. Követhette volna azt a könyörte- lenül szigorú felfogást, amelyet maga Ugron Gábor hirdetett eddig mindenkor másokkal szemben a közélet erkölcsi tartalmának tekintetében. Vagy pedig alkalmazhatta azt a lazább felfogást, amelylyel az Ugron Gábor politikai ellenfelei védekeztek éppen az ő szilaj támadásai ellenében. A bizottság az utóbbi módot választotta. S ezzel nemcsak következetes maradt magához, hanem el is kerülte azt az igazságtalanságot, amelylyel a kétféle mérték használata jár. Éleg baj az Ugron Gáborra nézve, hogy védekezésében a saját maga alkotta cinozurák alkalmazása ellen kellett vergődnie, enyhébb megítélését kívánván a saját tetteinek, mint amilyenben politikai ellenfeleinek cselekvéseit részesítette. De az már aztán az országnak lett volna bajává, ha a bizottság is elköveti ugyanazt a hibát, csak hogy megfordított irányban, nem azt keresve, hogy maga mit tart méltányosnak, hanem azt, hogy Ugron Gábor másokkal szemben mit hirdetett annak.

És most hadd kívánjuk egész szívvel, hogy tűnjön le valahára a napirendről — akármilyen áron — ez a végzetes téma. Megmérhetetlen kára volna az országnak, ha még ezután sem tudna helyreállani a magyar közélet nyugalma. Komoly munkára szólítják a parlamentet, a közvéleményt s a társadalmat a közel jövőnek óriási jelentőségű feladatai. Állami existenciánk s nemzeti fejlődésünk felett ott lebeg egy hajszálon a gazdasági szervezkedésnek élesre fent Damokles-kardja. Mostantól fogva hat esztendőn belül kell eldőlnie annak a nagy kérdésnek, megteremthetők-e Magyarországon az anyagi boldogulásnak, a gazdasági szervezet megizmosodásának előfeltételei. Hét év múlva

viassz száll az országra a cselekvésnek teljes szabadsága a gazdasági politika egész vonalán. Ez idő alatt kell létrehozunk az új autonóm vámtarifát, valamennyi külföldi állammal az új vámserződéseket, Ausztriával az új gazdasági kiegyezést, a bankkal az új egyezményt. Ime, a roppant suly feladatoknak szinte megdöbbentő tömege. Kell-e hát bizonyítanunk az ország belső békéjének, közéletünk teljes összhangjának, társadalmunk zavartalan nyugalmanak elkerülhetetlenül szükséges voltát? Kell-e kifejtanunk, hogy a nemzet érdekeit merő lehetetlenség biztosítanunk, ha állami és szociális életünkben nem küszöbölünk ki minden kiküszöbölhető s nem csökkentünk a lehető legcsekélyebb mértékre minden elkerülhetetlen ellentétet? És e probléma-tömegnek együttes megjelenése még bonyolódik az osztrák alkotmánynak, talán magának az osztrák államiságnak a kollapszusával. Ha túl a Lajthán bekövetkezik az, aminek valószínűsége napról-napra fenyegetőbbnek látszik, nem kell-e akkor a magyar közélet minden tényezőjének kölcsönös lojalitással és vállaltetett igyekvéssel azon lennie, hogy Ausztriának katasztrófája a magyar határnál megálljon s a krízis ne harapózhasson át a mi hazánkra is?

Ezt a perspektívát tartjuk mi azok elé, akik érthetetlen buzgósággal szítják a mi közéletünkben a visszavonás zsaratnokát. Hát nincs-e nekünk igazán nagyobb gondunk, mint az, hogy X. vagy Y. milyen módon bonyolozható, vagy üldözhető. Kapunkat a legsötétebb gondok döngetik; s mi a helyett, hogy kezét fognánk az együttes védekezésre, abban leljük kedvtelésünket, hogy egymás ellen folytatunk építelen agyarkodásokat? Bátyákat kellene építenünk együttes erővel az ország érdekeinek és igazainak oltalma-

T Á R C A.

Parasztok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Erdélyi Lajos.

Vasárnap.

Járó tiszteletes uram már egy félórája ül a „félég-egész” zsidó kocsmá kertjében. Megszomjuhozott és betért. A legények elültek az asztalok. A felső végiek külön tartanak. Állukat az asztalnak vetik és zsi bonganak.

Egyik a kocsmáros lányát szólítja:

— Kacérnó, adjék egy bőreigarat...

Nem a nevét mondja, mert meg akarja tisztelni.

Különbözik szokatlan nagy a csöndesség. A legények morognak. Farkasszemű néznek. Egyszerre csak föláll Hajas Jancsi. Egyenesen a tiszteletesnek tart.

Leveszi előtte a kalapját és ide-oda kezdi forgatni karimájánál fogva.

— Tiszteletős uram, ha még nem sérteném.

— No mit akarsz, János?

A legény nagyokat nyel:

— Ha még nem sérteném...

— No ki vele! Túrelmetlenkedik a tiszteletes.

— Hát izé-é! Sokáig tetszik még itt maradni?

— Aztán, miről jó azt tudnod? — kérdezi a tiszteletes...

A legény feszeleg. Hirtelen bátorságot vesz.

— Ha még nem sérteném... Jó lenne mán egy keveset verekönni...

Möghótt.

Gyói Zsiga, a széleslátú gányó ember egyet tántorodott a szérüskert alján, aztán elnyult a földön.

Itt hagyta családját a szegénységnek.

Hasztalan sirtak-rittak a gyerekek fölötté, hasztalan tördelte kezét az asszony, nem hallotta az már; ijedt, üveges szemei a semmibe meredeztek.

Odamentek emberek, asszonyok és sajnálkoztak. Ez is — az is látta tegnap. Még ma reggel is. Ezzel is — azzal is incselkedett az ép, erős ember, csak az előbb is!

— De hát a halálnak el köll gyünni — mondja az egyik.

A másik áhitatosan hozzá teszi:

— A mennybéliel akarolja!

Már az alsó sort járja a gýászeset. Kernyés Ábris meglátja a tulnan járó belső embert: utána kiált:

— Adj isten, Bónis uram!

— Azontéppen!

— Hallotta-e kelmed az esetöt?

— Nem én!

Kernyés Ábris nagyot fuj, mert tudja, hogy érdekes hírt szolgál:

— Hát a Gyói Zsiga möghótt.

— Vajjon?

— Még az, tisztára!

— Aztán mibe' bótt mög?

— Hát egészségbe'...

A disznók.

Vásár van. Gergő Ambrus falnak támaszkodik és nagy gyönyörűséggel legelteti szemét sárban fetregő disznain.

Jönnek-mennek az emberek.

Egyik-másik megáll és mivelhogy nem akarja megvenni, eldicséri, a hizókat. Gergő Ambrus

csak úgy foghegyről, büszkén veti vissza:

— Az én természetem!

Déltájban arra tart egy dabi'ember. Gergő Ambrus állása előtt ellép. Csak egy féloldalt kérdezi:

— Hogy ez a tíz pengős portéka?

A gazda kalap alul böki oda:

— Harminc pengő.

A subás nagy szakértelemmel vizsgálja töviről-hegyire az állatot, aztán tétovázva mormolja, mintha igazán sokat ígérne:

— Huszonöt.

— Harminc az, egy garasig!

— Huszonöt! — és markába csapna már Gergő Ambrusnak, de az visszahuzza kezét és állhatatosan ott tart:

— Harminc pengő.

Erre a subás ánéz a másik állathoz.

— Hát ezt a gíróbóst mire tartja?

Gergő Ambrus sértődött méltósággal fordul el és úgy mördul rá a subásra:

— Nincs ezökbö' szömélyválogatás. Idős testvérök ezök...

Ujan is az.

Varga Gyuri, a muszka végről, neheztel Ila Mihály uramra, a esizmadiára:

— Remöbbe is elkészülhetett vóna ezutta' az a pár esizma.

Ila Mihály föl se' pillant, sértődötten vágja oda:

— Pézhöz dögozok!

Varga Gyuri engeszteli a mestert:

— Mögfizetök, ha főhuzom.

A mester bólogat.

— Hanem, Ila uram, vasárnapig kész lögyön.

— Nem löhet.

Nem-é?

— De nem ám. A remök munka dögot ad.

— Mestör uram! az isten hat nap alatt te-remtötte a világot.

zására, s mi azzal szórakozunk, hogy lebontjuk tulajdon hajlékunkat s egymás fejébe hajgáljuk a törmelékét? Ha szorgos munka helyett irigy fenekedés, rend és béke helyett lármás civakodás folyik közöttünk, ha nem azt keressük, hogyan használjunk a hazának, hanem azt, miként árthatunk egymásnak: vajjon hogyan fogjuk e viselkedésünkért a felelősséget elviselni tulajdon lelkiismeretünk és az utókor ítélőszéke előtt?

Legyen tehát békeesség valahára ebben az országban. Térjünk eszünkre, csillapítsuk le a háborgó vérünket s gondoljunk kötelességeinkre. Ne engedjük a közfigyelmet a komoly feladatoktól elterelődni s lázt okozó meg hasonlások által elszórbaéltatni. És igyekezzünk a közéletben újra meghonosítani a kölcsönös lojalitást, a jóhiszeműséget, az egymás megbecsülésének szellemét. Okuljon az egész nemzet Ugron Gábor esetén. Okuljanak rajta Ugron Gábor s az ő barátai, s okuljanak rajta Ugronéknak politikai ellenfelei is. Tanuljuk meg, hogy kiki csakis a saját maga erkölcsi tartalmának zsinórmértékét alkalmazhatja ellenfeleire; hogy senki sem lehet szigorubb másokkal szemben, mint magával szemben s hogy mindenki épp oly enyhén tartozik megítélni a mások tetteit, mint amilyen enyhe megítélésben részesíti saját lelkiismerete a maga cselekvéseit. Ne vegye senki a maga számára igénybe azt az előjogot, hogy politikai ellenfeleinek eljárásában kiméretlenül ostromozza ugyanazt, amit ő maga tévovázás nélkül és rendszeresen gyakorol. Ne prédikáljon másnak vizet az, aki maga bort iszik. Ne bélyegezz meg a mások élelmességét az, aki maga sem élhetetlen. Legyen minden tényezője a magyar közéletnek őszinte magához, hogy igazságos lehesen mások irányában. És tegyék politikai küzdelmeinknek vezérelvévé a jóhiszeműséget. Erre van az országnak mulhatatlanul szüksége.

BELFÖLD.

A főrendiház ülése. Délelőtt tizenegy órakor ülése volt a főrendiháznak báró Vay Béla elnöke alatt. Hamar átesek a főrende a napirenden. Vita nélkül megszavazták az 1897. XXX. t. c. alapján foganatosított beruházások költségeinek részbeni fedezéséről szóló törvényjavaslatot; Magyarország és

Ila Mihály ránez Varga Gyurira. Aztán mélyeséges megvétéssel mondja:

— Ujan is az!

Totyáné asszony.

Sovány, magos, özvegyasszony. Kiaszott ábrázatan örök várakozás ül. Fején paróka. Kora reggel ott áll ölbegett kézzel a boltajtóban.

Messziről kiáltja már Pákozdi Mihályné:
— Mérijn ki Totyáné asszonyom: fél kila söt . . . szögfünt . . . borsot.

Odaér Weingrauné — mert ez a becsületes neve — csak visszafelét:

— Jó röggelt.

Pákozdiné türelmetlen:

— De éddös Totyáné asszony . . . Sietők. Deltájt gyün mög az Andris fiam Pestből.

A kis kövér asszony csak úgy liheg az izgalomtól. Weingrauné haragos. Azt mondja:

— Jól van no! — és lassan bemegy a sötét boltocskába. Ott aztán tesz-vesz, köhécsel. Pákozdiné tartja szóval. A fiáról beszél.

— Milyen embőr az, Totyáné asszonyom? Kieszlőrozódott a városba. Ur az!

Weingrauné kitor. Előbb rikácsol, aztán lassabban szól:

— Ugyan Pákozdiné asszonyom. Tudja kemed, hogy az én tisztos nevem Weingrauné. Arrul szólítson.

A jólkü kisbíróné lelkire veszi a beszédét és csaknem síró hangon mondja:

— Tudom, — tudom Totyáné asszonyom.

Aztán még érzékenyebben teszi hozzá a maga mehetségére:

— De ha billögött a mögboldogult Totya ur . . .

Mikor a portékát kötényébe rakja, nagy részvétellel nézi a boltosnét. Az ajtóban megáll, úgy vigasztalja:

— Ne vögye lelkire! eztán vigyázok maj' a beszédömrre. Isten mögáldja Totyáné asszony . . .

Horvát-Szlavonorságok közt az 1897. évre eszközölt leszámolásról; Győr szabad királyi város részére az 1896. XXIII. t. c. 5. §-a alapján engedélyezett rendkívüli házadómentességéről; a törvényhozás által engedélyezett évi hitellel szemben (1898. VIII. t. c.) az 1899. évi számadási év III. negyedében előfordult tulkiadások, — előirányzat nélküli kiadások — és hitelláruházasokról és az aranykészletek ellenőrzésére kiküldött országos bizottság jelentéseit. Egyéb tárgya az ülésnek nem volt.

A delegációk. A magyar delegáció péntek délután 5 órakor tartja meg a szokásos előértekezletet a delegáció alakulása tárgyában. Megalakulása után a bizottság azonnal a tárgy érdemébe fog boosátkozni és meg fog állapodni arra az álláspontra nézve, amelyet az osztrák küldöttséggel szemben elfoglatni szándékozik. Az osztrák küldöttség előreláthatólag a jövő hét elején Budapestre érkezik, amire a két küldöttség egymással azonnal érintkezésbe fog lépni.

A szabadelvű párt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvű párt báró Podmaniczky Frigyes elnöklésével tartott mai értekezletén tárgyalás alá vette a szeszkontingensre vonatkozó törvényjavaslatot, amelyet *Farbaky* előadó tüzetesen ismertett. *Tizza* Kálmán elfogadja a törvényjavaslatot, megnyugtatót óhajtana azonban az iránt, hogy az ipari szeszgyárak nem leszenek folytonos csomokításnak kitéve. *Lukács* László pénzügyminiszter megnyugtató felvilágosításai után a törvényjavaslatot változatlanul elfogadták. Az értekezlet ezután az értékforgalmi adóról szóló törvényjavaslatot tárgyalta. *Szabó* Imre előadó ismertetése után *Lévay* Lajos a legkisebb adótételnek nyolc fillérről tizre való emelését hozta javaslatba. *Sághy* Gyula, *Matlekovics* Sándor és *Lukács* László miniszter felszólalása után az értekezlet elfogadta az indítványt s *Lánczy* Leó stílaris módosításával az egész törvényjavaslatot. Vita nélkül hozzájárult végül az értekezlet a magyar-román határvonalon felállított határjelek kiserelésének költségeiről s a budapesti új királyi zálogház felépítéséről rendelkező törvényjavaslatokhoz.

Állami állatorvosok. A képviselőház közigazgatási bizottsága *Horváth* Nándor elnöklésével tartott mai ülésén, amelyen a kormány részéről *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Darányi* Ignác és *Lukács* László miniszterek, a földmivéleési minisztérium részéről *Lešťany* miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium részéről *Kafka* osztálytanácsos volt jelen, folytatta az állatorvosi közszolgálat államosításáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását. A tizenyolcadik szakaszánál *Aldinger* János felszólalására hosszabb elvi vita folyt arról, hogy a királyi állatorvosnak meg legyen-e engedhető magánygyakorlatnak a folytatása. A bizottság többsége a magánygyakorlat megengedése mellett foglalt állást. A törvényjavaslat további szakaszait érdemleges módosítás nélkül elfogadta a bizottság.

A függetlenségi párt értekezlete. A függetlenségi és negyvennyolcas párt ma délelőtt tizenegy órakor *Kossuth* Ferenc elnöksége alatt értekezletet tartott, melyen a szeszkontingens és a tőzsdeadó behozataláról szóló törvényjavaslatok kerültek tárgyalásra. A szeszkontingens-törvény javaslatát a párt elfogadja, de azzal a föltétellel, hogy a szeszkontingens a kisbirtok javára adják ki első sorban s nem a nagy birtokra, főképpen olyan vidéken, amelyen a föld minősége szükségessé teszi, hogy a földbirtok helyzetén segítsenek. A tőzsdeadóra nézve a párt állást nem foglal s szabadon hagyja a párt tagjainak, hogy egyéni meggyőződésük szerint szóljanak és szavazzanak.

A komáromiak bizalma. Komárom sz. kir. város törvényhatósága mai reudes közgyűlésében *Sárközy* Aurél főispán elnöke alatt dr. Nagy Vilmos bizottsági tit indítványára egyhangulag elhatározta, hogy *Szell* Kálmán miniszterelnököt és kabinetjét kormányra lépése évfordulója alkalmából, továbbá *Gulner* Gyula államtitkárt bizalommal üdvözlök.

Egy főispán jubileuma. *Krupanicus* Kálmán Esztergom megye főispánjának felszázados jubileumát holnap ünnepli meg a vármegye, az ünnepségre nagy előkészületek folynak. A megye székházán díszközgyűlés lesz. Eddig 28 egyesület jelentette be, hogy tisztelegni óhajt az ünnepeltnek. A *Vastagh* György által festett arcképet *Boltizár* József érseki hejnyök leplezi le üdvözlő beszéd kíséretében.

Ugron Ugye.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, május 9.

Az összeférhetlenségi bizottság ma meghozta ítéletét *Ugron* Gábor ügyében. Az ítélet fölmentő. Március 3-án történt az összeférhetlenség bejelentése és csak ma, május 9-én, tehát több mint két hónap elteltével volt módjában a bizottságnak, hogy megállapodjék a döntésben. Az ügy annyira fontos volt, hogy a bírának minden részletét gondos vizsgálat alá kellett venniök, hogy nyugodt lelkiismerettel ítélkezhesse nek. És hogy a két hónap nem volt elég arra, hogy az izgalmas ügy iránt való érdeklődést lelohaszssa, azt megláthatta ma mindenki, aki látta azt az élénk sürgés-forgást, amely ma a képviselőházban volt, holott ma nem is ülésezett a Ház. És a pártkörökben és mindenfelé, ahol politikáról beszélni szoktak, az egyetlen, minde nek fölött domináló téma voltma az *Ugron*-ügy, az ő járulékaival.

(Folyosó az emeleten.)

A Ház folyosója ma az emeletre költözött. Az emeleti első számú terem tétjékára, ahol utolsó, döntő tanácskozásra ült össze az *Ugron* Gábor összeférhetlenségi ügyében ítélkező bizottság. És ez a transferált folyosó eleven volt, zajos volt, kavargott, forrongott, akárcsak a viharos ülések idején.

Tizenegy órára volt kitzúve az ülés eleje, de már előbb hangos volt az emeleti csarnok. Képviselők, újságírók sűrű csoportjai várták a nevezetes ítéletet. A politikai pártok mind képviseltes voltak. Ott voltak: gróf *Andrássy* Géza, *Vészi* József, *Bartha* Miklós, *Polónyi* Géza, *Hentaller* Lajos, *Visontai* Soma, *Lukács* Gyula, *Buzdih* Ferenc, *Fichler* Győző, *Rakovszky* István stb. Keresztül ment a csarnokon *Szell* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter és *Darányi* Ignác földmivéleési miniszter is. Ugyanis a közigazgatási bizottságnak szintén ülése volt ma délelőtt; erre jöttek a miniszterek.

Az összeférhetlenségi bizottság tagjai csak lassan gyülekeztek. Tizenegy órára mégis ott voltak már *Apáthy* Péter elnök, *Rudnyánszky* Béla előadó, — aki egyenesen Bécsből jött az ülésre és átvette tisztjét helyettesítőül, *Rákay* Lászlótól — *Ragályi* Lajos, *Dósa* Endre, *László* Mihály és *Rákay* László. A bizottság tehát határozatképes volt, de egy ember mégis hiányzott azok közül, akiket ma biztosra vártak. És éppen az hiányzott, akit legbiztosabban vártak: gróf *Andrássy* Tivadar. És hogy gróf *Andrássy* Tivadar hiányzott, ebből egyszerre elkezdtek kombinálni: — Nincs itt *Andrássy*, tehát fölmentés lesz. Gróf *Andrássy*ról ugyanis az volt a vélekedés, hogy ő képviseli a legszigorubb álláspontot.

— Vajjon miért nem jön? — kérdezték sokan.

Magyarázat akadt többféle is, de a fölmentés hívei mindenképpen megmaradtak a mellett, hogy *Andrássy* távolléte jó jel.

Egyszerre azonban vége szakadt mindenféle kombinációnak. Ugy egy negyed tizenkettő tájban megjött gróf *Andrássy* Tivadar, fekete irattáskával a kezében.

Mikor becsukódott mögötte a terem nagy, szárnyas ajtaja, megkezdődtek a teljes bizonytalanság pejai.

Az ülés megkezdődik és odakünn egyre nő a türelmetlen várakozás, amint lassan, cammogva halad az idő, mulnak a hosszú, hosszú negyed-órák és csak nem nyílik meg a szárnyas ajtó.

Vitatkoznak, találgatnak, hol hangosan, hol suttogva adnak tovább egy-egy hirt. Az egyik így szól:

— Akármí lesz az ítélet, *Ugron* visszavonul a közéleti szerepléstől.

Elmulik dél. El még egy félóra. Nincs ítélet. Új fordulatot vesznek a találgatások, sejtések, kombinációk:

— Fölmentés lesz mégis, mert ha elítélnék, már készen volnának vele.

— Nagyon sokáig tanácskoznak, bizonyos, hogy fölmentik. Elítélni könnyebb volna.

Időközben a közigazgatási bizottság is el-

végzi a dolgát. A várakozó auditórium felszaporodik egy-két fővel. A miniszterek is megkérdezik hazamében:

— Nincs még határozat?

A negyedórak telnek tovább, az izgatottság egyre növekszik.

— Háromnegyed . . .

Egyre sürűbben kerülnek elő a kronométerek a mellényzsebekből. Most már a percek is számlálják.

Végre, egy óra után nyílik az ajtó és László Mihály köpoos alakja tűnik elő mögötte. Odátudulnak hozzá a várakozók:

— Kész az ítélet?

— Kész.

Egy perc alatt megtelik a terem és minden szem oda fordul Apáthy Péter felé. Az elnök nem nagyon siet. Szép tempósan fölemeli az előtte levő papirost és lassan olvassa róla, amint következik:

(Az ítélet.)

A bizottság mindenekelőtt a házszabályok 134. §-nak rendelkezéseit Ugron Gábor képviselőnek csakis a cs. és kir. hadügyi kormányval kötött zabszállítási kötelevelein alapuló összeférhetlenségi ügyét határozta elbírálandónak.

Indokolás.

A Ház elnöke által áttett bejelentések egyedül a zabszállítási ügyre vonatkoznak; a házszabályok 134. §-a szerint pedig a bizottság csakis a Ház elnöke által áttett összeférhetlenségi esete bírálhatja el.

Olay Lajos képviselőnek, mint bejelentőnek a bizottság előtt tett kérésére beszerzett egyéb iratokból kitűnt, hogy azok a Ház elnöke által áttett összeférhetlenségi ügygyel semmi összefüggésben nincsenek.

Érdemben a zabszállítási ügyre vonatkozólag egyhangulag a következő határozatot hozta a bizottság:

Határozat.

Ugron Gábor orsz. képviselőre nézve a cs. és kir. hadügyi kormányval kötött zabszállítási szerződéséből kifolyólag összeférhetlenség esete ez idő szerint nem forog fenn, mert ezen szerződések (kölvelek) már megszűntek.

Mély esendben fogadta a hallgatóság az ítéletet, amely, úgy látszott, minden oldalon megnyugtatóan hatott. Ugron hívei megnyugodtak benne, mert hiszen az ítélet fölmentő. Az a rész pedig, amely Ugron elítélését óhajtotta, megnyugodott, mert csak az ítélet fölmentő, a megokolás nem.

(A szabadelvű pártkörben.)

Élénk volt ma este a szabadelvű klub. Nem éppen az Ugron-ügy tette, mert értekezlet is volt, a mi rendszerint behoz egy esemő képviselőt, aki különben nem rendes látogatója a klubnak. Hogy az Ugron-ügyben hozott ítélet sok szóbeszéd tárgyá volt, sőt hogy sokkal több szó esett róla, mint a szeszkontingensről, az egészen természetes.

Az ítélet méltatásában a vélemények teljesen megegyeztek. Csak azt az egyféle véleményt lehetett hallani, hogy az ítélet nagyon szerencsésen oldotta meg a kérdést. Sokféleképpen hányták vetették meg az ügy előzményeit és különösen a következményeit, de az összeférhetlenségi bizottság határozatában senkinek talált kivetni valót.

A legközelebbi fejleményekről többféle kombináció hallatszott. Felmerült itt is az a híresztelés, hogy Ugron, tekintet nélkül arra, hogy firtatja-e tovább valaki az összeférhetlenségét, visszavonul a politikától.

Azután emlegették azt a hírt is, hogy Olay Lajos, vagy másvalaki a mostani ügy bejelentői közül, már holnap újabb bejelentést tesz azokra az ügyekre nézve, amelyekről a bizottság ma kimondotta, hogy nem foglalkozik velők, mert nem a Ház elnökétől kerültek a bizottsághoz.

Ezekről az ügyekről szólva fölemlítette valaki azt az ellenvetést, amely a szabadelvű pártion kívül merült fel, hogy ha ezeket az ügyeket nem tartotta a bizottság elbírálandóknak, miért foglalkozott mégis a kiderítésökkel két hónapon keresztül? Amivel szemben aztán megjegyezték,

hogy a bizottság korlátlan, diskrét joggal jár el, és vizsgálatát kiterjesztheti minden körülményre, ha jónak látja. Az ítélhetőzatalnál kell csupán eldöntenie, hogy az egybegyűjtött anyagból melyik az, amelyet döntésénél figyelembe vehet.

(Ugronék és a delegáció.)

Szóba került az összeférhetlenségi bizottság ítéletén kívül az a felfogás is, amelyet a delegációválasztás ismeretes epizódjára nézve az Ugron-párt sajtója még ma is lanciozotta, hogy t. i. az Ugronpárti delegátusok lemondása következtében megüresedett helyeket új választás útján kell betölteni. Ezzel szemben a szabadelvűpártban csak egy vélemény van: az, hogy az új választás ellenkének a törvényvel és az alkalmazásában állandóan követett gyakorlattal. A két megüresedett helyre két póttagot hívnak be és csak ha a póttagok elfogynának, akkor lenne szükség új választásra. Ezt az egyedül helyes véleményt vallják azok is, akik egyébként Ugron kibuktatását helytelenítették. Így gondolkozik a párt minden tagja és minden tényezője.

Hogy végül ebben meg fog nyugodni az Ugron-csoport is, arra vall hivatalos lapjának ma esti közleménye, amely egyszerű hírlapi badarságnak mondja azt a híresztelést, hogy a párt tagjai a Ház többi bizottságában elfoglalt állásukról is lemondanak. Ugyanez a lap kategórikusan megcáfolja azt a kombinációt is, amely az Ugronpárt és a néppárt közt való szorosabb viszonyra nézve a delegációválasztás fejleményeivel kapcsolatban felmerült. „Hogy a néppárt és a függetlenségi és 48-as Ugron-párt között ezen alkalomból bármi irányban közös megegyezés jött volna létre, — írja a M-g — azt csak olyan hibbant agyvelővel lehet állítani, amilyennel Ugront megteszik egyenesen antisemita pártvezérnek. A néppárt spontán a saját elhatározásából járt el most is, mint akkor, amikor a Bánffy elleni parlamenti küzdelemnél is közreműködött az összes ellenzékkel.” Az Ugron-párt lapja szigorúan megvonja a demarkacionális vonalat a hatvanhetes alapon álló és a revíziót követelő néppárt közt és az Ugronpárt közt, amely közjogi ellenzék és a revíziót nem vette fel programjába.

KÜLFÖLD.

A ruszcsuki paraszt-forrádalom. Még mindig nem bírja a bolgár katonaság megfékezni a Ruszcsuk környékén fellázadt parasztokat. A vidék népet az ellenzék féktelen agitációja a végsőre felizgatta. Most a tized-adó erélyes behajtása kedvező alkalom az izgatásra. A tized-adót természetben szedi be a bolgár kormány s aztán elárverezi. A megadóztatás e nemét azért választották, hogy a parasztság könnyebben törleszthesse adóját s ne szenvedjen veszteséget azzal, hogy marháját s gabonáját előbb minden áron eladja, csak hogy készpénzhez jusson. Most, hogy a bolgár pénzvizonyok rosszak, a kormány erélyesen hajtja be a tized-adót, amit az ellenzék izgatói jó alkalomnak vélnék a kormány ellen való izgatásra. Ennek következtében a ruszcsuki parasztság föllázadt és nemskára több mint nyolcvan falu lakossága indult fölfegyverkezve Ruszcsuk ellen, hogy a kormányt a tized-törvény megszüntetésére kényszerítse. A lázadásról érkező részletek megdöbbentő dolgokat árulnak el Bulgária belső viszonyairól. A katonaság is a paraszttal tart és nagyon is szembetűnő, hogy az orosz kék működik a lázadásban. Mikor a parasztek Ruszcsuknál voltak, egy kapitányt, akit az a veszedelem fenyegetett, hogy a parasztek bántalmazzák, parancsot adott a tüzelésre, de kiderült, hogy a katonák nem hajlandók a parancs teljesítésére. Egy altisztet, aki a kapitány arcába nevetett, a kapitány leszurta. Amikor ezt a parasztek észrevették, rárohantak a katonákra és el akarták tőlük venni a fegyvert. Rettenetes harc támadt, ember-ember ellen küzdött. A kapitányt, aki tüzet vezényelt, a tömeg úgy összeverte, hogy nemskára meghalt. A ruszcsuki prefektus fölszólította Georgiev ezredet, hogy lövessen a népre, de az ezredes kijelentette, hogy amíg Szófiából nem kap parancsot, semmit sem tehet. Több tízet azt kiáltotta, hogy nem lövet testvéreire. A támadó parasztek teljesen katonailag voltak szervezve. Elpusztították a vasutakat, a telegráfot és bekerítették a katonaságot. Drandarevski ezredes Szófiából segítséget kért, mert Ruszcsuk környékén egyre nőtt a veszedelem. Szófiából az a parancs érkezett, hogy a Ruszcsuknál levő három hajó azonnal menjen Szamoritba ágyukért. A lázadó

parasztek hír szerint úgy nyilatkoztak, hogy semmiféle tárgyalásba nem becsátkoznak, mert csak a cívval állanak szóba. Kormánykörökben nagy fel-tűnést kelt, hogy Natelyv orosz konzul hírtelen el-hagyta Ruszcsukot és Kiebbe utazott. Megállapítot-ták azt is, hogy a lázadóknak bőven volt pén-zük. Ruszcsukba mintegy hatezer paraszt akart behatolni, de a katonaság végre visszaverte őket. Ruszcsuk és még néhány kerület most ostrom-állapotban van. Az üzletek zárva vannak és a lakosság, különösen az idegenek, félnek a követ-kező eseményektől.

Elnökjelölés Északamerikában. Dewey tábor-nok, a „manilai győző” nem jelöltje többé az anti-imperialista pártnak, amely egy ideig szerette volna őt a Fehér Ház gazdájának látni. Dewey maga is egészen visszavonult azoktól a köröktől, akik az az elnökjelölések fáradságos munkájának szentelik immár két hónap óta idejüket. Jelölt a peroban csak kettő van: Mac Kinley és Bryan, aki a legutóbbi vá-lasztáson megbukott. Bryan első sorban Omahában jelölték, ahol e célból a populisták összeálltak a de-mokratákkal. Egy harmadik jelöltet is akarnak állí-tani, de az értekel aranydemokraták még maguk sem tudják, ki legyen a jelöltjük. A dolgok mostani állása szerint Mac Kinleynek van a legtöbb kilátása az elnöki méltóságra.

A csehek obstrukciója.

Budapest, május 9.

A tegnapi zajos jelenetek s a majd három-ezer indítvány, amely az osztrák parlament asz-talára került, arra a meggyőződésre birták az érettebb politikusokat, hogy a megkezdett uton tovább haladni lehetetlen. A csehek nagy stil-ben kezdték meg az obstrukciót, ezzel szemben alig adnak valamelyes védő eszközt az osztrák parlament házszabályai. Hogy tehát a csehek obstrukciója megszűnjék, a jobboldali pártok fel-kérték a köztiszteletben álló dr. Kathreint, hogy egyezséget tessen a pártok közt.

A jobboldali pártok két indítványt terjesz-tenek elő. Az egyik: egyezmény létesítése az ifjucsekekkel az obstrukció beszüntetésére, s ha ez nem sikerül, a házszabályok megváltoztatása. Erre vonatkozó indítványt különben a katolikus néppárt már a mai ülésen terjesztett be.

Dr. Kathrein azt az álláspontot foglalja el, hogy egyezség csakis a baloldali pártok hozzájárulásával volna lehetséges.

A csehek körében is közvetítő indítvány merült föl, amennyiben az ifju-csehek kötelezik magukat az obstrukció beszüntetésére, ha a né-metek viszont kötelezik magukat arra, hogy há-rom héten belül — amely idő alatt a Reichsrath ne tartson ülést — a nyelvtörvény-bizottságban a nyelvtörvény fölött a csekekkel egyezkedési tár-gyalásokat folytassanak.

Körber miniszterelnök ma gróf Pálffy hosz-szabb kihallgatásán fogadta. A csehek véleménye szerint ez oda magyarázható, hogy a feudális nagybirtokosságnak a közvetítő eljárásban na-gyobb szerepet szánanak.

(A mai ülés.)

Bécs, május 9.

A képviselőház mai ülését Fuchs elnök fél 12 órakor nyitotta meg.

Herold a tegnapi nap eseményeire utal és el-mondja, hogy egyes képviselőket itt a Házban szid-dalmaztak és hogy a karzat is beleszólt a vitába. A csehek nem félnek a fenyegetésektől és nem fognak védelmet kérni az utcai támadások ellen, amelyekkel őket ényegtetik. Mikor a németek obstruáltak, a csehek megőrizték nyugalmukat. A Ház méltósága nem engedi, hogy a cseheket erőszakkal elnyomják. A csehek obstruálnak, mert nem kaptak elégtételt és azt követelik, hogy a törvényeket tartassák meg. A szónok azt kívánja az elnöktől, hogy a tegnapiakhoz hasonló jelenetek ismétlődését akadályozza meg.

Stransky tiltakozik a személye ellen tegnap el-hangzott szidalmazk ellen és szintén védelmet kér az elnöktől, mert különben rosszaló-bizottság kiküldését kellene kérnie.

Herold és Stransky beszédét több ízben heves közbeszédások szakították félbe.

Kaiser azt mondja, hogy a csehek maguk sér-tették meg a parlamenti illendőséget, tehát nincs joguk illendőségről beszélni.

Pacák tiltakozik e szemrehányások ellen és azt mondja, hogy annak idején éppen a cseh klub elnöke, dr. Engel volt az, aki Badenit le akarta beszélni arról, hogy a rendőrséget behívja a Házba.

Az elnök kijelenti, hogy a tegnapi botránnyokat végtelenül sajnálja, de nem sokat tehet ellene, mert a házszabályok nem adnak neki végrehajtó-hatalmat.

Homayr kérdést intéz az elnökhöz, hogy mit

akar tenni, hogy az obstrukciónak vége szakadjon. Az obstrukció különben is csak a zsidók érdekében történik.

Az elnök ismétli előbbi válaszát.

Azután megkezdtek a bejelentések felolvasását. A beérkezett irományok között van többek között dr. Kathreinnak az a sürgős indítványa, hogy a Ház válaszára 24 tagú küldöttséget, amely majd előterjesztéseket tesz a házszabályok olyan módosítására nézve, amely lehetővé teszi a rendes parlamenti munka megkezdését. A bizottság köteles lenne két héten belül jelentést tenni a Háznak. Az indítványt Fuchs elnök és a katolikus néppárt tagjai írták alá.

A bejelentések során Dolessal két névszerint való szavazást indítványoz. Ennek megtörténte és még két névszerint való szavazás után az ülést bekezesztik és a legközelebbi ülést ma este 7 órára tűzik ki.

Pacak kijelenti, hogy nem tesz óvást a mai esti ülés ellen, amelynek napirendjén a delegátusok választása van, de ezt az esetet ne tekinték precedensnek.

Az esti ülés 7 óra 20 perckor nyílt meg s a kvótaküldöttség tagjainak megválasztottak: Abrahamovicz, David, Fort, Janda, Javoreki, Kathrein, Menger, Powscho, Kaiser, Schwagel és Zedswitz Károly Miksa.

Azután a Lemisch helyére a delegációba megválasztottak Hinterhuber karinthiai képviselőt. Mint-hogy Hinterhuber eddig póttagja volt a delegációnak, helyébe póttaggá Dobernigget választották meg.

Ezzel az ülés véget is ért.

A legközelebbi ülés holnap 11 órakor lesz. A napirend ugyanaz, ami a mai volt.

(A parlamenti helyzet.)

Bécs, május 9.

A király ma 10 órakor hosszabb kihallgatáson fogadta Körber osztrák miniszterelnököt. A miniszterelnök részletes jelentést tett a parlamenti helyzetről.

A keresztény szociális pártok kezdeményezésére a baloldali klubelnökök konferenciája elhatározta, hogy indítványt fog betervezni a magyar járulékoknak a járadékadó alól való felmentése ellen.

A német szabadelvű párt mai ülésében elhatározta, hogy a miniszterelnököt meginterpellálja a bécsi választási reform tárgyában.

Lemisch német néppárti lemondott a delegációban viselt tagságáról.

(Diák zavargások.)

Bécs, május 9.

Az egyetem aulájában ma megint verekedés volt a német-nemzeti és katolikus diákegyesületek tagjai között. Az utóbbiak kényszerítik az aulából. A lapok jelentése szerint a rendőrség kivont karddal üzte el a verekedőket az egyetem feljárójáról.

A Hochschulen-Correspondenz szerint az egyetemi tanács elhatározta, hogy abban az esetben, ha a rendezvények ismétlődnek, azonnal a legszigorubb rendszabályokat lépteti életbe.

A háború.

Budapest, május 9.

Az angolok előnyomulásával egyidejűleg az a felfogás terjed el általánosan, hogy a háborúnak mihamarabb külföldi intervenció fog véget vetni. Az angolok — így okoskodnak — eléggé beleférhadhattak már a harcba ahhoz, hogy készséggel hallgassanak az okos szóra s abba hagyják a vérontást és saját erejüknek aránytalanul nagy fogyasztását. Az intervenció, úgy vélik, az Egyesült Államok részéről fog kiindulni, a hova most érkeznek a boeroknak közbenjárását kereső küldöttsége, amelyet Európában minden udvarnál, ahol megfordult, szép szóval bár, de határozottan elutasítottak. A küldöttek most Amerikában próbálnak szerencsét — talán több sikerrel, mint az ó-világban.

Mai híreink a következők:

(Az angolok előnyomulása.)

London, május 9.

Lord Roberts jelenti Smaldealból tegnapi kelettel: Hutton tábornok tegnap lovasított gyalgosággal rekognoszálást végzett egészen a Zan-folyóig és nagyszámú ellenséges haderőre bukkant. Broadwood lovagadandára Hamilton csapatának egy osztályával szintén lövésztáborba vezetett hasonló sikerrel. Hunter tábornok jelenti: Tegnap ellentámasztás nélkül elfoglaltam Fourteenstreamst. Az ellenség megfutamodott és sok lövészt, élelmiszert s málnát hagyott a városban.

London, május 9.

A Timesnak jelenti Smaldealból tegnapi kelettel: Az egész harcovonalról érkezett jelentések szerint az ellenség visszavonulóban van. Botha tábornok jobb szárnyának visszaverése után nyilván szükségnek találta, hogy bal szárnyát visszavonja.

Ugyanennek a lapnak jelenti Mafekingből április 24-iki kelettel, hogy a helyőrség tarthatja magát ugyan e hónap 18-án tul is, de a helyzet fölöttébb komoly. Az élelmiszerek minősége nem olyan, hogy a betegségtől is elgyöngült legénység erejét pótolhatná. A sok eső következtében egyre több ember betegszik meg lázban és vérhasban. A tifusz és malária is erősen grasszál.

London, május 9.

A Standardnak jelenti Smaldealból, hogy Lord Roberts proklamációjának, úgy látszik, kevés hatása volt, mert a férfiak mind elhagyták a farmokat. A szarvasnarhat és a lovakat elkobozták. Az az ügyesség, amellyel a boerok szekerekkel megszöknek, nagyon elkedvelniti az angol csapatokat. Mikor az angol csapatok Smaldealbe érkeztek, a boerok ökrös szekerekkel csak öt mérföldnyire voltak az angoloktól.

A lapok táviratokat kaptak Lourenço Marquezból, amelyek szerint a begbiei (Johannesburg mellett) ércbányák mellett lévő családi penzionátusban 37 férfi ült asztalnál, akik mind halálukat lelték.

London, május 9.

A Renter-ügynökség jelenti Imalduból tegnapi kelettel: Ide érkezett biztos jelentések szerint az ellenség elhagyja a Zand folyót és a Vaal felé vonul vissza. Más jelentések szerint a boerok Boshrand mellett, Kroonstadtól délre foglalnak állást. Igen sok burgher jelentkezett az angol hatóságoknál s Mauzerfegyvereket és lovakat szolgáltatott be. Közléseik szerint az oranjeiak és a transvaaliek közt nagy viszály folyik, mely előreláthatólag az oranjeiak rögtönös meghódolására fog vezetni. French tábornok csatlakozott Robezis hadseregéhez.

(Mafeking.)

London, május 9.

A Timesnak jelenti Buluwayeből április 29-iki kelettel, hogy Plumer ezredes még most is Salisburyban táboroz. Száz főnyi gesedőcsapat is csatlakozott hozzá. Csapatainak kis számánál fogva és minthogy nagyrésztök beteg, semmi küldetés sincs Mafeking felszabadítására. Carrington tábornokot legközelebb Buluwayoba várják. A csapatok számára táborot készítenek elő.

(Amerika intervenciója.)

Köln, május 9.

A Rheinisch-Westphälische Zeitung brüsszeli tudósítója a következőket jelenti: Legjobb forrásból eredő értesülés alapján jelenthetem, hogy már most alapos kildetés van arra, hogy Észak-Amerika intervenciói jog a délafrikai háborúban. A közvélemény nyomában kívül még sok igen fontos dolog működik közre, amely az Egyesült-Államok kormányát az intervencióra kényszeríti. Ehhez járul még az is, hogy Anglia már nagyon beleszárt a háborúba s így Amerika közbelépése által, amelyet a kulisszák mögött Franciaország is támogat, sokkal közelebb van a háború vége, semmint hinnék. Az amerikai kormány már tapogatózott az angol kabinetnél, amely nem utasította vissza ezt a kísérletet.

(Boerok New Yorkban.)

Washington, május 9.

Egy tegnap tartott gyűlés, melyben a kongresszus mindkét házának számos tagja és más kiváló személyiségek vettek részt, elhatározta, hogy a boer bizottságot oly fogadásban részesítik, amilyenben Lafayettest, Kossuthot és Parnellt részesítették. A készülődések nagyban folynak.

New York, május 9.

Az aldermanek tanácsa elhatározta, hogy 15 aldermanból és 15 községtanácsosból álló bizottságot küld ki a boer követség ádvözlésére. A határozatban kimondja a tanács, hogy a városi kormányzat szívesen látja a követséget és biztosítja róla, hogy New York lakossága élénk részvételt kiseri az a dicső harcra, amelyet a délafrikai köztársaságok a hatalmas Anglia ellen folytatnak. A határozat ellen csak egy alderman szavazott, aki az ellen élesen kikelt.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Április 30-án új előfizetés és nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról dejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Budapest, május 9.

— Személyi hír. Mária Jozefa főhercegnő tegnap Voloscából Bécsbe utazott.

— Kihallgatás. A király ma Bécsben külön kihallgatáson fogadta báró Beck tábornoszernagyot, a közös hadsereg vezérkari főnökét, ki ő felségének berlini útjában egyik kísérője volt.

— Lónyay grófné és leánya. Griesből írják, hogy ott nagy ovációban részesítették gróf Lónyay Elemérné és leányát Erzsébet főhercegnőt. A Belleue szálló előtt, ahol a főrangú hölgyek laknak, zenésző mellett sorakozott a községi előjáróság, a gyógyhelygondnokság, a lövészeget, a tüzoltóság és a kerékpáros kör. A furdógnokok üdvözölte a grófnét és leányát a község nevében, mire Lónyay grófné szívesen szavakban mondott köszönetet. Tegnap délután Lónyay grófné és leánya meglátogatták Erzsébet főhercegnőt, a spanyol régens-királynőnek Merában időző édes anyját és egy óráig időztek nála.

— A párisi nagykövet ebédje. Párisból táviratozzák, hogy gróf Wolkstein osztrák-magyar nagykövet és felesége tegnap nagy ebédet adtak, amelyet fényes est követett. Az estén jelen voltak: a diplomáciai testület tagjai, Delcassé, Dupuy, Lanessan, Millebrand és Leygues miniszterek, továbbá az arisztokráciának számos tagja és a magyar és osztrák kolónia tagjai.

— Tábornok és szerkesztő. Sturm Albert, a Budapesti Tudósító szerkesztője Berlinből visszatérve, ahonnan a király vendéglátására tudósította a lapokat, szerkesztőségi irászatla fölött kedves és értékes meglepetést talált. Báró Fehérváry Géza honvédelmi miniszter tudniillik elküldte neki életnagyságu arcképét, amely a lovassági tábornoki egyenruhájában ábrázolja, — a következő ajánlással:

A tati hadgyakorlatok lelkes tudósítójának,

báró Fehérváry Géza.

A vitéz tábornok elismerésére méltán büszke lehet Sturm Albert, aki mint hadi tudósító is fényesen bevált.

— Baross Gábor halálának évfordulója. Ma volt Baross Gábor halálának évfordulója. Ez alkalomból fényes reklamé volt ma délelőtt 10 órakor az egyetemi templomban, amelyen a szertartást Krisztián Mihály pápai kamarás, szeminariumi igazgató vezette. A templom padsorait egészen megtöltötték az előkelő közönség, amelynek soraiban a boldogult családtagjain kívül igen számosan jelentek meg tisztelői és barátai közül.

— A hadsereg gyászja. Fenséges és zord egyszerűségében megható volt Munkácsy Mihály utolsó útja. És most már ott pihen a fáradt vándor a nagyok között, akikkel együtt örök fényt és dicsőséget árasztott magyar hazájára. Száz-ezrek szívébe szállt az Isten szolgáinak és köztük Csanád hazafias püspökének áhitatos imádsága, százazrek lelkét ragadták meg a halotti beszédek, remekel mind az oratori művészetnek és lesújtóan éreztük mindannyian a pótlhatatlan veszteséget, midőn a tengernyi nép közt, a tavasz minden pompájával ékesítve a kísérletiesen fekete halottas szekeren elvitték mellettünk a koporsót, amely a magyar művészet örök dicsőségének porhüvelyét takarja. Büszkeséggel, fölemelt fővel mondhatjuk, hogy ez utolsó út fölött a kiengesztelődés szelleme lebegett, a kiengesztelődés a halhatatlan szellem iránt, akit végzeté idegenbe vitt, hogy onnan hirdesse tüntető pályájá fajnok alkotóerejét. És a gyász annyi megragadó nyilvánulása közt volt még valami, egy momentum, amely jólesett a bánatos magyar szívnek, a hadseregnek impozáns részvéte a langlelkű művészember temetésén, aki a nép egyszerű fiából emelkedett oda, ahol hódolattal tekintettek fel hozzá tudósok, államférfiak, fejedelmek. A honvéd- és közös hadseregbeli zenekarok megható gyászindulói zendültek meg a nagy temetés szomorú némaságában és a katonai egyenruhák fényesége emelte a gyászmenet külső pompáját. Örömteljesen jegyezzük föl a mai nap e szép momentumát és lelkünk megtelik köszönettel a népszerű honvédelmi miniszter és a derék Lobkovitz hadtestparancsnok iránt, akik megértették a nemzet szívverését és hazafias meghatottsággal megint közelebb hozták fegyverben álló fiainkat a néphez.

— A bajor királyról. A fürstenriedi fejedelmi kastélyban, a külvilágtól teljesen elzárt sorvad napról-napra az elmebeteg bajor király. Egy müncheni hírlapíró szerint a király állapota nagyon aggasztó, amit a betegségről kiadott orvosi jelentésen kívül az is bizonyít, hogy az utóbbi napokban az összes hercegek és miniszterek Fürstenriedben jártak, holott ennek előtte a kastélyt mindenki előtt a legszigorubbban zárva tartották. Ha a király állapotában hirtelen javulás nem áll be, akkor valószínűleg nemsokára végleg megszabadul földi szenvedéseitől.

— **Az egyetem legyen szabad és német.** A bécsi egyetemen ma újra egy kis nézeteltérés merült föl a német nemzeti és a katolikus diákegyesületek között. Ugy pofokodással intézkedtek el az ügyet. Olyan verekedést csaptak, hogy a szolgák egy óra hosszágig se tudták elválasztani őket egymástól. A verekedésnek az lett a vége, hogy a katolikusokat a németek kidobták az egyetem elé. Akkorra azonban az aula elé felsorakozott a rendőrség. Ez olaj volt a tüzre. A diákok követelték, hogy elmenjenek onnan, előbb szép szóval, azután meg megröghanták a konstabliereket. A legválságosabb peroban érkezett oda a rektor, aki beszédet tartott az ijuságnak s lecsendesítette a vihart. A diákok azt kiabálták vissza: — Az egyetem legyen szabad és német! Végre is csend lett s a diákok a nagy esetet tárgyalva eloszlottak.

— **A királynő boosánata.** Az orleansi herceg angol felfogás szerint mélyen megsértette Viktória királynőt, amidőn megdicsérte Villette francia karriaturarajzoló, aki kegyetlen kirokikat rajzolt az angolokról, a dél-afrikai háború ötletéből. E miatt az angol klub elhatározta, hogy törli a herceget tagjainak sorából. A kérdés e napokban lett időszerű London egyik legtekintélyesebb egyesületében, a Saint James Clubban. A klub igazgatósága ülésre gyűlt össze, a hangulat nagyon izgatott volt, mert főként az orleansi herceg kizárását követelték. A többség azonban elhatározta, hogy az indítvány felett napirendre tér. Ez a határozat Viktória királynő határozott kívánságára történt. A királynő ugyanis kijelentette, hogy megbocsátott az orleansi hercegnek és fájni neki, ha a herceg ellen bárminemű sértő határozatot hoznának. Az előkelő klub példáját valószínűleg követi a többi is.

— **Az auteuili verseny napja.** Loubet, a francia köztársaság elnöke nem félti sem önmagát, sem a cilindereit. Junius harmadikán vészett oda egy vadonatúj cilindere, áldozatul esvén a politikai ellenszereinek. Gróf Christiani ötött rá erre a cillenderre az auteuili versenyen. Azóta a cillinder is, a bot is ereklye lett, valamelyik kuriozum-gyűjtő őzri. Párisi tudósítónk írja, hogy a nacionalista újságok már hetek óta gunyolódva kérdezték, hogy vajjon elmegy-e az elnök ur ez idén is az auteuili versenyekre? Ma megjött a válasz. Loubet nem fél senkitől s okvetlenül ott lesz az idén is, a tribün közepén. Szép a bátorság, de nem valószínűen, hogy a nacionalista újságok valamelyik kuriozum-gyűjtő kedvéért ugratták ki az elnökből azt az ígéretet. S ugy fordul Franciaországban, minden junius tizedikén lesz egy új beütött cillinder s egy ezüstgombos étappálca.

— **Szereosen iskola.** A Berlitz School nyelvtanítási methodusát ismerik ma már az egész világon. A tanítás körülbelül úgy történik, hogy az angol nyelv tanára fölgrük a székre s megkérdi a német anyanyelvű tanítványtól, hogy:

— No most mit csináltam?

— You jumped. Ugrott!

— Nagyon jó. A tanár ur tovább ugrál s a tanítvány lassanként mindent el tud mondani angolul. Ez a Berlitz School most a párisi kiállításon meg akarja mutatni az ő módszerét. A Trocadero-ban rendezték egy iskolát, ahol a francia nyelvet tanítják Madagaskárról hozott bennszülötteknek és a publikum napról-napra ellenőrizheti a fekete tanítványok előmenetelét. Nincs kizárva, hogy a kis madagaskári noblok előzőleg egy évig tanulták már a francia nyelvet s a pavilon falain kívül sokkal jobban beszélnek már, mint a leckeórákon.

— **Halálozás.** Gróf Westfalen, az osztrák urak háza tagja, ma délelőtt Tepitzben meghalt. Özvegy Auspitz Morné született Löwy Mária asszony ma 75-ik életévében Budapesten meghalt.

— **Nagy fizetésképtelenség Bécsben.** A híres Storch-bazár tulajdonosa ma fizetésképtelenséget jelentett be Bécsben. Ez az áruház főképpen a vidéki kereskedőkkel volt üzleti összeköttetésben s a vidéki rossz pénzügyi viszonyok okozták bukását. A Storch cég veszteségei a vidéken 400.000 koronát tesznek ki, a jelzálog-kölcsön a cég házában szintén 400.000 korona s mindezzel szemben 260.000 koronát érnek az aktívák.

— **Tűzvész Tarnopolban.** Említettük, hogy Tarnopolban nagy tűzvész dühögött. A tűz — amint ma táviratozzák — tegnap délután öt órakor a szegény emberektől lakott Podole városrészben ütött ki s a nagy szél következtében rendkívül gyorsan terjedt. A tűzoltóság a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudta a vészoldalmat megfékezni s az összes helyőrség is kénytelen volt segíteni. Összesen husz ház égett le.

— **A kairói főkommisszárus bajban.** Fura társaság érkezett a napokban Konstantinápolyba Kairóból: öt kiéhezett, lerongyolt diplomáciai titkár, akik már egy év óta nem kapták meg fizetésüket a török állampénztárból. A főnökük, Ghazi Musztár pasa, a kairói török főkommisszárus, éppen ilyen bajban van. Neki huszezer török font a hátrálkos fizetése, amelyet egy év óta nem küldtek meg Konstantinápolyból. Mikor már minden sürgetés és fenyegetőzés sikertelen volt, Musztár pasa összehalkolta öt titkárból álló hivatalnokszemélyzetét s elküldte őket Konstantinápolyba, hogy hátha ott megkapják a fizetésüket. Az öt titkár végigjárta a minisztériumokat, míg végre megkapták félhavi fizetésüket, azzal a feltétellel, hogy rögtön menjenek vissza Kairóba s nézzenek a dolguk után. Eddig minden rendben volna. A hivatalnokok visszaérkeztek Kairóba, de a főnökük még most sem kapta meg a fizetését. Ghazi Musztár pasa tehát bejelentette a sztrájkot. A hivatalos helyiségét bezárta s az öt titkár látni se akarja. Sőt azzal is fenyegetőzik, hogy Európába utazik, ha hamarosan nem kapja meg a huszezer fontot. Így írják a Frankfurter Zeitungnak Kairóból.

— **Sok a turista.** Tudniillik még mindig csak Tirolban, nem nálunk. Olyan sok idegen keresi föl a regényes vidéket, annyian kíváncsiak a jodlrozásra, hogy a tirolai országos idegenforgalmi szövetkezet előterjesztett tett a tartománygyűlésnek, amiben azt kívánja, hogy minden olyan idegentől, aki csupán szórakozni megy Tirolba, a hotelben bizonyos külön megszállási díjat szedjenek. Kivétel csak az olyan fürdőhely, ahol külön gyógydíjakat szednek. Szóval annyi az idegen, hogy el is lehet riasztani közülük egy csomót.

— **Kettőzni kell az őrt.** Ázsiai állapotokat jelentenek a párisi kiállítás jelenlegi közbiztonságáról. A kiállításon látható drágaságok kiállítását sokat panaszkodtak a miatt, hogy az igazgatóság nem törődik eléggé a kiállított tárgyak biztonságával. A magyar kiállítás kormánybiztos például a Quai d'Orsay-n levő kész és már megnyitott palotát ismét bezáratta, mert az ott lévő múkincek és nagy értékű történelmi drágaságok őrzését elégtelennek találta. A kormánybiztos először a saját őrszemélyzetét akarja tökéletesíteni, mert az igazgatóság őrszemélyzetében nem bíz. Egy párisi ékszerész maga bizonyította be, hogy nem vigyáznak eléggé az ő kiállítására; két munkásával fölötötte az üvegszekrényét és egy nagy számban elvitte az összes drága holmit, a nélkül, hogy a kiállítás őrszemélyzete észrevette volna a dolgot. Ez az eset talán mégis hat az igazgatóságra és megkettőzi az őrséget a drágaságok előtt.

— **Kövezétek meg!** Barcelonában ezzel a nyájas felkiáltással fogadták Dato spanyol belügyminisztert, aki mosolyogva lépett ki a vasuti kupéból inspekciós utján. Az óhaj csakhamar tetté vált: a miniszterre és kíséretére közöpp hullott. Dato ur ő nagyméltósága kénytelen volt égerutat venni. Kíséretének több tagja és ő maga is megsebesült. A zavargást az egyetemi hallgatók rendezték, s most bezárták az egyetemet, hogy megfékezzék az ifjuságot.

— **A szülészeti klinika renoválása.** A II-ik szülészeti és nőgyógyászati klinikán a mult csütörtökön dühögött tűzvész következtében tudvalegőleg az épület tetőzetének javarésze hamuvá égett. A klinika tetőzetén ma kezdtek meg a romok elhordását, még pedig nagy apparátussal. Sok tót asszony meg napszámom dolgozik a padláson, s több szekér hordja a rongusokat. A tetőzetet egyelőre ácsok dolgoznak, akik a meredező kőművek támogatásával vannak elfoglalva. Ha a takarítással elkészülnek, ami a jövő hét elején történik meg, akkor a kőművesek megkezdik a tűzfalak építését, amelyek befejeztével a gerendázatot rakják föl. Miután a gőzfűtéshez való csövek egy része is elolvadt, azokat ujjakkal cserélik föl, úgy hogy a munka jó pár hétig eltart.

— **Házasság.** Schwarz Ödön eljegyezte Keiser Mór épületfa-kereskedő leányát, Janka kisasszonyt Lepényben.

Nagy Jenő e hó 20-án délután 5 órakor a dohány-utcai izraelita templomban esküszik örök hűséget Székely Sarika kisasszonynak.

— **Kis gyermek halála.** Borzasszó halált szenvedett tegnap Nadrai János napszámom 16 hónapos Annuska leánykaja. A löportár-dülön átfolyó Rakospatak mentén játszadozott a többi apró gyermekkel. E közben véletlenül bele esett a magas partól a vízbe, a mit a többi gyermek látva szertefutott, s ijedten mesélte el az embereknek, hogy a kis Annuska a vízbe esett. A környékbeliek nyomban segítségére siettek, s a kis teremtést arca a fenékre borulva találtak, már holtan. Szegénykék kihiúzták a vízből s holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **A piliscsabai tábor őrtűzjei.** Piliscsabáról tegnap két katonát szállítottak be a 17-es számú katonai kórházba. Az egyik egy Haerik nevű zenész őrmester. Azelőtt Iglau cseh város zenedéjében volt tanár, de szerelmes lett valami szép lányba, aki nem akarta meglátni a szegény muzsikust. Annnyira elbusulta magát, hogy beállt a katonába. Azonban itt se tudott felejtetni s lassan-lassan beleőrült a szomorúságába. Az a mániája, hogy megölt egy cigányleányt s vasárnap annyira kitért rajta az őrtűl, hogy rárohant az ügyeletes hadnagyra s fojtogatni kezdte. Alig tudták kivenni kezei közül a tisztet. — A másik őrtűl egy Molnar Sándor nevű közlegény. Egy csomó ablakot zuzott be az öklével, összevissza vágta a kezeit. Erről az emberről senki se sejtette addig, hogy abnormis az állapota.

— **Nyolcvan botot vertek a császárukra.** Londonban nemrégiben új lap indult meg, a neve Daily Express. Ugy látszik, hogy szenzációkban utazik s olyan messziről hozza őket, ahova nem igen lehet utána menni igazságot megkérni. Haugangi levelezője ezt a regényes kínai történetet meséli el a nyájas olvasóknak.

A mult év december végén egy distingvált külsejű ifju csolnakázott Chichon mellett a yangeisi öbölben. A part melletti egyik ház léposóján egy nő sirdogált és az ifju kérdésére, hogy miért sir, azt felelte, hogy egy opiumház tulajdonosa volt, de egy napon tengerész katonák jöttek hozzá és meg akarták zsarolni. Minthogy pénze nem volt, kikergették a házból és lepecsételték az ajtókat.

Az ismeretlen kínai ifju azt tanácsolta az asszonynak, hogy egész bátran menjen haza és törje le a pecsétet az ajtókról. Az asszony azt hívén, hogy egy mandarin adja neki a tanácsot, úgy cselekedett. Ezt a tengerészek megtudták és elfogták az ismeretlen tanácsadót, akit a csi-csui departament mandarinja elé vezettek.

A fogoly azonban a nevé sem akarta megmondani, sem nem akart letérdelni, mint ez Kínában szokás. A mandarin erre zavarba jött és futárt küldött Wuohangba Chang-Chi-tung alkirályhoz, hogy mitévő legyen.

„Adass neki 300 taelt és bocsásd szabadon” — ez volt a válasz. De a fogoly ezt felelte:

— Nem megyek én el, még ha 3000 taelt adsz is!

Erre ismét a khang-shiai mandarinhoz küldték és minthogy itt is megtagadta az engedelmességet, nyolcvan botot vertek a tenyerére.

Az alkirály azonban nagyon kíváncsi volt a különös fogolyra és odautazott, hogy megnézzé. Mekkora volt azonban a meglepetése, mikor fölismerte benne a császárt.

Az affairet igen egyszerűen, igazi kínai módon oldották meg. A fogoly helyébe egy hozzá teljesen hasonló ifjut tettek, a császárt pedig visszavezették a palotájába, ahonnan megszökött.

A Daily Express hozzátesszi, hogy ez a közlemény szóról-szóra igaz, mert csak alapos utánjárás után íratott meg.

Ha van Kínában félhivatalos, egy-két év mulva megjön a ófától is, hogy az egész légből kapott koholmány. A tudósítónak pedig nyolcvan botot vertek majd a talpára.

— **A Vezuv kitörése.** Nápolyból táviratozzák, hogy a Vezuv ma újra kitért. Eddig négy hatalmas lökést éreztek. A Vezuv környékén lakó nép istentiszteletet tart s az éjeket az utcán tölti. Prisco kardinális ma Torre del Greco-ba indult, hogy a kétségbeesett népet vigasztalja. A Vezuvvasut összes kocsijai teljesen tönkrementek. A vasuti szolgálatot is teljesen felfüggesztették.

Portiál, május 9.

A Vezuv kitörése borzasszó mértékben ujal meg. Az obszervatóriumról azt jelentik, hogy a szeizmografikus készülékek rendkívül rezegnek. A Vezuv fölött óriási tűzszlop látható. A föld rengése nagyon erős.

— **Eligazolás a Ferenc József-hídon.** A Ferenc József-híd közepén ma reggel szénrel telirakott kocsi-jával haladt Geresényi Pál 55 éves kocsis. E közben valahogy a kerekék alá került, melyek mind a két lábát széttörték. A szerencsétlen embert eszméletlenül szállították a Rókus-kórházba.

— **Öngyilkossági kísérlet a temetőben.** Ma délután a zsidó temető egyik sírján halántékon lőtte magát egy fiatal ember. A nála talált levelekből s iratokból az tñnt ki, hogy az illető Spitzer Armin 21 éves kaposvári születésű könyvvezető. Hogy miért emelte maga ellen a fegyvert, nem tudják. Haldokolva szállították a Rókus kórházba.

— **Elcsúszott komp.** A Margit-szigetről egy komp akart átkelni a Dunán ma reggel a felső-ra-

EDLACH gyógyintézet

Alsó-Ausztria, 15 percnyre Payerbauchtól. Reichenau. Tulajdonos: Dr. K. Fried. Gyönyörű, napos, szélitől óvott fekvésben, 600 m. mag. a tenger színe fölött. Teljes vizgyógyászati — Intézet gyógytorna számára. — Összes diéta-kurák. — Legnagyobb kényelem. — Vill. világítás. — Egész éven át nyitva. — Eledlachi városközi telefon 2. sz. Prospektussal és értesítéssel szolgál az igazgatóság.

kodópartra. A komp, amelyen nyolc ember és hat ló volt, utközben nekiment a folyam közepén álló teherhajónak s néhány perc alatt elsüllyedt. A teherhajó legénysége nagy fáradsággal kimentette a komp utasait, a lovak pedig visszautaztak a Margit-szigetre.

— **Ruházati kiállítás.** Az iparpártoló egyesület magyar textil-ipar és ruházati kiállításán, mely május 12-án nyílik meg, Berkovics Ignác né kiállító első nap modell-kiállítást rendez sőt-öltözékekből; második nap egy kelengye részletét; harmadik nap a menyasszonyi pompákat; negyedszerre alkalmi és verseny-ruhákat. A kiállítás tíznapig lesz nyitva és Berkovics Ignác né kiállításai negyednaponként váltakoznak.

(x) **Vásároljon osztályországot Lukács Vilmos** bankházánál Bpest, V., Fűrőd-u. 10. Ara egy egésznek 12 kor., 1/2-nek 6 kor., 1/4-nek 3 kor., 1/8-nak 1 kor. 50 fill.

(x) **Línhart Vilmos** festő műtermében készülnek: Arcképek, dekorációk, gobelin-dekorációk, aquarell stb. festmények művészi kivitelben. Festett fényképezési hátterek és színpadok kölcsönbe kaphatók.

(x) **Egy kisérletet** tegyen mindenki a *Thymol* fogkrémmel és bizonyára nem fog más szert használni fogainak tisztítására és szájának üdítésére. 1 tubus 60 fillér. Kapható mindenütt.

Munkácsy Mihály temetése.

Budapest, május 9.

Hosszu utak két oldalt beszegve gyászoló emberekkel. A fejük fölött rügyedző fák hányják tavaszi hajtásait s a messzeségből sirató hangok kondulása szűrődik bele a csendbe s összevegyül a halotti indulók gyászos akkordjaival. Művészt temetnek...

Milyen mesterien tud temetni ez a nemzet! Mintha a halál nézőpontjáról tudná csak mérlegelni az életet. Nem sir, nem zokog, semmi szomorúság nincs a lelkében s józan, nagy észével kiéri azt, amit nagy bölcsék a tudomány kietlen és sötét utjairól hoztak magukkal okulás-képpen, hogy a halál a megérett élet! És diadalmas hazatérés ez a temetés is, mint volt az a másik, amikor a politikai életünk nagy művészt temetünk. Nem szomorúság és nem siránkozás, hanem diadal, a magyar művész, a magyar anyaföld gyermekének hazatérése a messze idegenből, ahol dicsőséget szerzett és becsületet teremtett az otthon maradtoknak. Van-e ezen sirni való? Nem öröm-e ez? Nem gyönyörűség?!

Ki sirna azért, hogy az érett gyümölcs lehull a fájáról? Ki akarná megfordítani a természet rendjét?

Milyen vigságok ezek a mi nagyszetű temetéseink!

Csatából megtért diadalmas-halottakért sohasem sirtak az erős nemzetek s az utcát két oldalt beszélő tömeg most sem sir. Büszkeség van a szivekben s diadal!

Az utcaszéli kis esenevész körüli fa sutogva beszél le az alatta álló emberekhez:

— Látjátok, milyen nyomorult és milyen gyengécske vagyok. Ez azért van, mert itt maradtam a ti földetekben, a ti utcákon. S most azokra a hazai eseményekre gondolok, amelyeket messze, idegen erdőkbe visznek s ott nagyra nőnek. Nőnek, egyre fejlődnek s hatalmas, szép fák lesznek. S ott messze megbámulják őket az emberek s azt mondják, hogy micsoda nemes fajtából valók. Ugyan melyik országból hozhaták? De ti ezt nem értitek s csak akkor hiszitek el, mikor már kidőlnek az idegenben nagyra nőtt fáitok s akkor veritek a melletteket s ujjongtok s azt mondjátok: Ni! Ez is a mi termésünk!

De temetni azt tudtok! Igen szépen tudtok!

(A Mücsarnokban.)

A napsugár, amelyért mára annyi sziv faházkodott, előntötte diadalmasan a ligetet s falomb, tarka embercsoport verőfényben fürdik a Mücsarnok tájékaiban. Ha a görög oszlopok előtt nem áll az impozáns ó-kori szarkofág s odébb félre nem feketélnék egy csomóban a larvás mizerikordianusok sötét gyászalakjai, valami nagy látogatás ünnepi készülődésének látszanék minden a kora délutáni órákban.

Viruló tavaszi ragyogásból néhány lépés és a nap fényességét felváltja bent a komor temetési pompa. Fekete előcsarnokon át visz egy sötét alagút

az első terembe, fekete leplek fődik el a szem elől a tavaszi kiállítás nagy színes vásznait, tovább a második teremben kitágul a tér, ott már a fekete falak és hullámos gyászredőzetek árnyékában gyászoló közönség gyűlt össze két oldalt s onnan belátni már a hatalmas oszlopok félkörbe, ahol a magasra helyezett ravatal körül megszámlálhatatlan gyertyák lángja vegyül össze a kandelláberek lobogásával.

És feketeség mindenütt... Fekete föl a magaság a nagy félkör óriási fala, gyászlőr végig a karsu korintusi oszlopokon, fekete szőnyeg az egész padlózat. A feketeségben misztikusan sárga nafta- és gyertyalángolásba beléolvad valami zölds és lilás világosság fölülről, a selyemszövettel betakart tetőablakon át s oldalt egy kapun, amelyen a meghívott vendégek érkeznek, fordén tűz be egy nappali sugárkéve.

A gyülekezés.

Lassu gyülekezés áhítatos, ünnepi csöndben. Az oszlopok mögött csakhamar megtelik köröskörül a hely gyászruhás urnókkal, férfakkal, a Mücsarnok szelgái nesztelenül járnak, kelnek a székekkel. Aztán egyre többen jönnek és mind jobban összecsúsz a középpont az embergyűrű a lépcsők mentén, a ravatal körül. Széles szalagos, óriási koszorúk a földön, most már csak a halothoz legközelebb tartozók, köztük a nagybányaiak gyönyörű nagy, fehérr tulipános koszorúja, emlékeztetőül a tündöklő pálya messze eső kiindulására. Pönt a magasban selyemtrikolóra burkolva nyugszik a koporsó, elől a koporsó lábánál jobbról egy számmolyra helyeztet bársonypárnán a mester palettája a rúszáradt festékesomákkal, nyílásába dugott ecsetekkel, amelyek évekkal ezelőtt a remek festményeket alkotó kézről kihullottak, baloldalt az érdemrendek hevernek a vörös bársonyon, köztük fekete imazsámoly, a mögött az egyszerű sárga fakereszt.

Három óra tájban acélpengék esőrrennek, az utolsó örséget álló diszmagyos egyetemi polgárok szobormerevségükből megmozdulnak, a kard a hüvelybe hull és az ifjak némán elvonulnak. Helyüket készszer anyai kardos, diszmagyos ifju foglalja el, azok már temetőbe kísérik a koporsót.

Most érkezik a gyászoló család. Munkácsy Mihály né sötét gyászban megy unokatestvére, *Zsitinszky* Mihály államtitkár karján. Megkerülük a ravatalt, s a koporsó baloldalián térdre omlik a zokogó asszony. Körülöttük áll a nyomukban jött többi rokonság, *Munkácsy* Emil, a mester hatalmas terméti bátyja, akinek arca erősen emlékeztet az elhunytára, dr. *Díner* Gusztáv egyetemi tanár feleségével, dr. *Brasseur* Alexis luxembourgi ügyvéd, Munkácsy né unokatestvére s az elhunyt mesternek ifjkorú barátai, a gyászoló *Rökk*, *Koós* és *Hoffmann*-családok tagjai. Ott van a mester hű ápolója, aki Enderichben évekkig gondozta a nagy beteget.

A ravatal mögött a tribün megtelik a közélet notabilitásaival. Ott a kormány: *Szell* Kálmán miniszterelnök, báró *Fejérváry* Géza, *Wlassics* Gyula, *Lukács* László, *Hegedűs* Sándor, *Darányi* Ignác és *Plósz* Sándor miniszterek, *Gromon* Dezső, *Tarkovitch* József és *Vörösmarty* Béla államtitkárak, herceg *Lobkovits* Rudolf hadtestparancsnok, *Rohonczy* György altábornagy ténparancsnok, báró *Steininger*, *Gaudernak*, *Schreiber* és *Basel* altábornagyk s mindenütt, ahová csak fordul a szem, az egyszerű polgári gyászöltözöttek között katonai diszruhák csillognak, diszmagyarok, püspöki talárok válnak ki. És mindenütt, amerre csak fordulunk, magányosan, vagy csoportban csupa ismert nevű előkelőség. *Fraknói* Vilmos püspök, *Bogdanovich* Lucian budai szerb püspök, *Wekerle* Sándor, *Tisza* Kálmán, feleségével *Degenfeld* Ilona grófnővel, *Andrássy* Tivadar és Gyula grófok, *Perceál* Dezső, a képviselőház elnöke, *Szilágyi* Dezső, gróf *Zichy* Jenő, gróf *Széchenyi* Imre, gróf *Esterházy* Mihály, a nemzeti kaszinó elnöke, gróf *Szapáry* Gyula és Pál, *Horváth* Kázmér, *Berzevics* Albert, *Kossuth* Ferenc, *Márkus* József főpolgármester, *Rószavölgyi* Gyula polgármester, *Rudnay* Béla főkapitány, *Berczik* Árpád, *Szencsényi* Miklós, *Szűry* Dénes miniszteri tanácsosok, *Ponori* *Theurenek* Emil a budapesti tudományegyetem rektora, *Lipthay* Sándor műegyetemi rektor és *Wartha* Vince prorektor, a kolozsvári tudományegyetem képviselőjében dr. *Kolosváry* Sándor és dr. *Dauid* Leo dékánok, *Ludvigh* Gyula és János főrendiházi tagok, dr. *Falk* Miksa, *Bekics* Gusztáv, *Légrády* Károly, *Gajári* Ödön, *Münich* Aurél, *Kammerer* Ernő, *Polányi* Géza, *Hock* János, *Lánczy* Leo, gróf *Benyosszky* Sándor, *Lakatos* Miklós, *Herczeg* Ferenc, *Molnár* Antal, *Visontai* Soma, *Komjáthy* Béla, gróf *Forgách* Antal, *Dániel* Gábor, báró *Fejlesztés* Arthur, *Rónay* János, *Ábrányi* Kornél, *Szinyei-Merse* Pál, *Páder* Rezső, *Rath* Péter, *Jónás* Ödön, *Csárossy* Béla, *Tolnay* Lajos, *Dessseffy* Arisztid országgyűlési képviselők, *Hammersberg* Jenő koronaügyész, az akadémia küldöttsége élén *Gyulai*

Páll és *Ssily* Kálmán főtitkárral, a Kiszaludytársaság képviselőjében *Bedthy* Zsolt elnök, *Agay* Adolf, *Vargha* Gyula, *Radó* Antal, *Riedl* és *Alexander* Bernát, az Othon írók és hírlapírók körének küldöttsége élén *Rákosi* Jenő elnökkel és *Fenyő* Sándor alelnökkel, a Budapesti Újságírók Egyesületének választmányára *Véssi* József orsz. képviselő elnök vezetésével *Dienes* Márton, *Barlók* Lajos, a lipótvárosi kaszinó küldöttsége *Ornódy* Vilmosmal és *Ruszt* Józseffel az élén. A mester szülővárosa, Munkács huszonhat tagú küldöttséggel képviseltette magát, amelyben a többek közt ott voltak *Csek* Antal polgármester, *Nedeczky* János országgyűlési képviselő, dr. *Szell* Kálmán főorvos és *Stranszky* főgimnáziumi igazgató.

Körülöleli az a gyászos gyülekezet a ravatalt, egy talpalatnyi hely nincs már, csak kívülről húzódik egy keskeny út, amelyet ezüstpajzsos gyászjelvényű művészek őriznek s a koporsó lábánál marad szabadon egy szűk kis terület, középpont feketébe vont karosszék, oda a papságot várják.

Akkor felgyulnak az ibolyás selyembe burkolt villamos gömbök s újabb fényhatásokban mutatkozik a suttogó várakozással megtelt gyászosarnok.

Beszterelés.

Most bevonul a papság fényes ornátusban, *Dessseffy* Sándor csanádi püspök, *Stieber* Vince terézvárosi apátplébános, dr. *Várady* apát, *Wittenberg* Antal püspöki titkár, dr. *Kiss* János egyetemi tanár, segédlelkészek, növendékpapok, minisztránsgyerekek. Megtelik a kis tér aranyos, bársonyos papi diszruhakkal, püspöki süveggel, lila főveggel.

Félkörbe áll a papság, kezdődik a gyászszertartás.

Dessseffy püspök néhány szóval bevezeti a szertartást, s akkor oldalt az oszlopok közül mint gyászos visszhang karéne hangzik fel, s a komor ének buzgó harsonzóval vegyül. Hosszasan szól a kar, a püspök újra imádkozik, apátok, lelkészek vele mondják az imát. Majd térdre borulnak, mondják a Miatyánkot, s szentelt vízzel megszentelve a koporsó fölé füstök emelkednek és tömjénillattal telik meg a levegő.

A kormány nevében.

Az agg püspök leboacsátokzik a karosszékre s áhítattal megtelt szívek előtt szól a művészetek minisztere, *Wlassics*. Ott a koporsó lábánál a következőket mondja:

A magyar kormány nevében koszorút tettem koporsódra.

E koszorúhoz fűzők néhány bucsuszt, mielőtt a sirhalom eltakarja benned azt, a mi halandó.

Az egész művelt világ gyászol téged, de a mi nemzetünk a legmélyebb bánatba borulva áll ravatalod körül, mert hű fiad között benned e század egyik legnagyobb alkotó tehetségét, legnemesebb jellemét és legmélyebb érzi szívet vesztette el.

Eljöttünk koporsóddhoz mindnyájan. Eljöttünk mi is a közélet munkáival, hogy megköszönjük neked, a mit nemzetünk újjászülési korszakában a magyar nemzet felvirágzásáért, dicsőségeért lángszed hatalmával tettél.

Mert sokat tettél.

Nemzeti újjászülésed templomába te vitted be a legnagyobb drágaköveket és neved ott fog ragyogni a történelemben, ahol megírva lesz, miként épült fel államférfiúi bölcseséggel, taital és művészi ecsettel az új Magyarország hatalmas és dicsősége.

Az államférfiúi bölcsesség alkotásai megadhatják ugyan az államnak a biztosságot és szilárdaságot, de a nemzeti életnek igazi erejét, beltartalmát, egyéniségét az adja meg, amit a tudós felfedezése, az író tollja és a művész ecsetje alkot.

A Siralomháztól az Isten-ember trilógiáig mennyi erkölcsi erőt, beltartalmat adtál nemzetednek! *Genusod* világra szóló dicsőségében rejlik az erkölcsi hatalom, melylyel hazádat nagyobbá tettél.

Remek alkotásaidból ismerte meg a művelt világ fajunk művészi súlyát, művészi geniét. Miként e század nagy magyar költőinek dalából a magyar faj költői lelke, a te remekeidből a magyar faj művészi lelke szállt a művelt világ látóhatárára.

Ime itt az elévülhetlen erkölcsi hatalom, melylyel az új Magyarország megalkotásához művészi *Genusod* hozzájárult.

Elbűvölten, elragadtat remek alkotásaiddal a nagy világot, de a nagy világon e kívül nincs számódra hely, oly nagy volt szíved és lelked, hogy az egész világ bámulatából és lelkesedésből saját szavaid szerint csak honfitársaid elismerése szállt szíved gyökéréig. Ez volt balzsamod az élet küzdelmében.

Ha jól esett magyar szívednek és lelkednek életedben a tied, véred elismerése, — most is bizonyára a művelt világ gyásza mellett koporsó felett lebegő, sokat küzdött lelkednek csak az adja meg az örök békét, hogy egész nemzeted felsőge királyával, törvényhozóival és kormányával a legmélyebb bánattal, de *bánsággal* áldoz nagy emlékednek — hogy a miénk voltál. Isten veled művészet nagy mestere — ha

lángszed életed végén az élet küzdelmeiben megtört is — most megszabadulva a föld muló poraitól, dicső ragyogásban megy át a halhatatlanságba és ennek fénye nem fog ködbe borulni soha. Isten veled.

És mikor elhangzik az utolsó szó, nyomban rá háromszor egyformán halk dobpergés hallatszik. Aztán valahonnan hátulról, a miniszterek tribünje mögül megszólal egy elrejtett erős zenekar. A filharmonikusok adják meg a halott mesternek az ő művészetük gyászkiáltását. Zeng, harsan a nagy Wagner zenéje, Istenek alkonyából Szigfried gyászindulójá. Megráz, megdöbben, könyeket fakaszt, minden lélek a halál, az elmulás, a vesztesség komor bánatával lesz tele és az ember, ahogy ott tömjénfüst, virág és pálmákkal közepette, lilás, zöldes, aranyárga és vörhenyes világosságok összehatózó reflexében egy nemzet nagyjainak gyászoló gyülekezetében ott áll a kialudt lángész koporsójánál mesteri gyászzené harsogó hullámaiban, — ez mintha nem is való temetés, hanem egy komor nagy opera fensősége jelenete volna...

A Képzőművészeti Társulat nevében.

Ebben az érzésben találja a lelkeket Berzeviczy Albert bucsuzatója a Képzőművészeti Társulat nevében.

Emlékeznünk...
Csak tizennyolc éve, hogy ide hoztak hazánkba egy képet, azután ide hozták annak a képek az alkotóját. A képhez végtelenül zárandokolt inult meg; alig volt magyar ember, aki meg nem nézte volna; megálltunk előtte — ráta vészt szemünk és jobb, igazabb, tisztább lett a lelkünk, mikor a képet elhagytuk. Azt hittük, korunkból kivesszük az ideál és abban a képből feltaláljuk újra; azt hittük, a művészet talán már nem is képes többé elbeszélni a történetet, a mellett, hogy gyönyörködött: oktadni, fölemelni, megmésztani is; és az a kép a történet és a vallás legmagasztosabb tényeinek eleven hatással járta át egész erkölcsi valónkat.

Szembeállítva látnunk rajta két emberi alakot: egyet, aki parancsol és uralkodik és egyet, aki meg van kötözve, szenved és halmi indul; és a két emberi alakban két világot is látnunk egymással szembe helyezve: egyet, amelynek el kell pusztulnia és egyet, amely győzedelmeskedni fog; és éreztük, hogy az a világo a győzelem, amelynek megteremtője kész volt halálba menni isteni küldetésért.

A bűmlatban, az elragadtatásban az egész művelt világ osztozott velünk. De az egész művelt világban csak mi éreztük a bűmlat és elragadtatáson felül még valami egyebet is, valami erősebbet minden csodálatnál és gyönyörködésnél: a büszke örömet a felett, hogy ez a kép magyar művész alkotása.

Azután eljött ő maga, a művész. Jött, ittjárta egyetlen diadalmat volt, nem volt ebben az országban hatalom és tekintély, amely meg nem hajlott volna előtte és ami őt még sokkal jobban megörvendeztetni látszott: nem volt ebben az országban sziv, amely a csodálat mellett igaz szeretettel ne fordult volna feléje.

Elhozza nekünk akkor, hogy gyönyörködünk benne: remek alkotását, elhozza, hogy megossza velünk két világrészre szóló dicsőségét és elhozza nekünk mindezeknél drágább kincsét: hazájához, honfarsáihoz törhetetlenül ragaszkodó magyar lelkét.

„Érjen bár siker és dicsőret — mondta az ő keresetlen egyszerűségével — legnagyobb dicsőségemnek azt tartom, ha hazámnak, mint hű fia, hírért és dicsőségért nevelhetem.” Egész élete igazolta ezt a hitvallását, igazolta mindjárt fényesen az a tette, hogy lángelmejét munkájával szerzett vagyonából a legelső adományt a magyar művészet oltárára tette le s fiatal művészeknek kiképzésére szánta.

Képzőművészeti társulatunk akkori elnöke, egy tudós és ékezzavú főpap lelkesülten mondta: „Van ismét egyszer ünnep a hazában!”

Emlékeznünk... Akkor időzőlünk őt ott — abban a régi, kis műcsarnokban — most — bucsuzni jöttünk tőle ide, ebbe az úba...

Milyen pályafutás és milyen tragédia: az ut a dicsőségnek és boldogságnak azokról a verőfényes magaslatairól, amelyekben tizennyolc év előtt látnuk őt — addig a ravatalig! Pedig ez csak innesső létjőtte annak a szédülő magaslathoz, hát még ha visszagondolunk a tuisóra: a keserű nélkülözések, nehéz küzdelmek, a remény és kétség, föllendülés és csüggedés közt átél ifjúsagra, amelylyel együtt Munkácsynak színtársaságos és dicsőséges életpályája és annak vizorot vége egykivőre lesz azoknak a hőskölteményeknek, amelyekkel a valóság olykor elhomályosítja a legmerészebb költői fantáziát.

Hősköltemény nem abban az értelemben, amely a hőst csak a verőfény csaták intőjében látja, de hősköltemény abban a modern értelemben, amely a lélek hősiségét megcsodálja abban a küzdelemben is, amelyet a sors hatalmaival vív, abban, amelyben a génius alkotásaival vívja ki kortársai elismerését és csodálatát és diadalmaskodva százszor a sors fölött, végül mégis áldozatul esik nem nyit ellentétnek, amely harcra hívja, hanem egy alattomos árulóknak, egy emészto kórknak, amely orvul támadja meg és úgy ejti le.

És ez a hősköltemény szemünk előtt folyt le. Látnuk, amint a ezevény asztalosinas fokról-fokra hágya, hírneves művésszé lett, nemzete büszkeségévé, pályatársai, a magyar művészek báványozott mestereivé, világvárosok előkelő társadalmi köreinek egyik becézett központjává; amint a sors ölebe szorít minden képzeletét, anyagát és erkölcsit, jólétét és bőséget, elismerést és kitüntetését, szerelő

hívet adott melléje, barátokat és csodálókat köréje, végül még azt is remélhettük, hogy ennek az emberi pályának egész ragyogását, a művészi géniusnak egész teremtő erejét vissza fogjuk nyertetni a nemzeteink, amely szülte őt: a magyar hazának.

És akkor a pusztulás demona lassan, észrevétlenül ránehezedett a teremtő kére...

Ő, kikézdve munkájával a halhatatlanságot, büszkén vállalta, hogy van élet a siron túl is — és akkor a sors kegyetlen gunnyal válszéképpen megmutatta neki, hogy van halál a siron innen is...

Részálított lelkére annak a siron innen halálnak csillaglan éjszakája, amely után szinte megváltó hajnalhasadásnak látszott az igazi halál...

És mi látva ezt a véget és visszagondolva arra a tüneményes pályára, csak azt éreztük, hogy mily fenséges az és mily intőző az ez lelkünkben megrendülő, kétkedve, töprengve kérdeztük, hogy a Gondviselés mely kifürkészhetetlen végzése, vagy a természet mely kegyetlen szélsősége adhatott ilyen véget a mi büszke örömnünk és reményeinknek, s az elhomályosult génius alkotásainak egész nagyságát és marandóságát kellett magunk elé állítani, hogy egy gondolatot találjunk, mely lelkünket mély fájdalommal felemelje.

Most ravatala fölött állunk. Itt benn csupa gyász és fájdalom — ott künn viruló tavasz... Tavasz, amelyet türelmetlenül várunk és amely késni látszik, mintha be akarta volna várni őt, hogy sirjára hintse legszebb virágait...

A tavasz virágai közé hullanak a mi könnyeink... Az a társaság, amely legrégebben egyesíti ebben a hazában közös munkára a művészet oltára körül azokat, akik munkálják a művészetet, az a társaság csodálat, hála, szeretete, fájdalma egész hevővel mond nekéd: büszkeségünk, mesterünk, barátunk, koporsód felett utolsó isten hozzatot!

A Nemzeti Szalón képviselője.

Berzeviczy után Hock János lép a ravatalhoz, s a Nemzeti Szalon művészei nevében költői szárnyalású beszédben, lángoló szónoki hévvel bucsuzott a halottól.

Minden ihletelt művész az eszményeknek föl-kent papja s így az istenségnek próféta. Már szívkét ugy alkotó az Ur, hogy örök érzéseknek és halhatatlan gondolatoknak fészke legyen, amelyekhez jogot tart minden időben minden fájdalom. De hogy a vizsgálatásnak emberi hangját megtalálhassák, magunknak is rosszaságunk kell saját keresztjeitkerhe alatt. Azért az a babékoszoru a homlokon mindig töviskoszoru a szíven, s művész nem lehet másként nagygyó, csak szenvedéseinek árán. Isteni körvény a földön, hogy minden nagy szívek meg kell tisztulnia a fájdalomnak vértkeresztjében.

Ime, itt fekszik előttünk egy példa s kibűlt alakával némán hirdeti egy életnek szenvedéseit ez a halott. Mert minő kinteljes lehetett az ő élete? Egy olyan élet, amelyre megváltás a halál! A halál, amely letörli az arcról az élet színt s a büszke embert megalázza a porig a fergének alól.

Az ő nagyságából mi sem hiányzott tehát, még a szenvedés és a fájdalom sem. Kivette részét az ut-török dicsőségéből, akik vérsere szobott lábál taposnak új ősvényt egy újabb nemzedéknek. Érezte ő is, hogy csak azok lehetnek népüknek megváltói, akik készek hordani érte a töviskoronát, sőt a keresztet is, ha kell — egész a Golgotáig.

Csak hogy az ilyen szenvedés megdicsőülés, s már a földön élvezet a halhatatlansághoz. A ny szenvedés anyagából kovacsolták azt a szobrot, amely éremél mindig marandóbb.

Csodálatos! Mily gyorsan pusztul a földön az ember emlékezete! Jólformán már ki sem hiált a test, amely a haladokas verjelekes tusáját vívta, s már is a szívek kibűlti kezdenek irántunk. Az idő pedig lassankint kitörli a szívekből emlékezeinket, mint a hogy lekotatja sironk marvány-keresztjéről az aranyozott betűket. Azután jön egy új nemzedék s közönyös szívet tapossa bantjainkat. Talán azt se tudja, hogy egy olyan sziv parladozik alatt, amely egykor szintén ét és szintén szeretett.

Csak az emlékezt örök, amely fájdalmaival és szenvedéseivel hozzájárult egykor az emberi haladás isteni törvényeinek teljesítéséhez. E földön csak az az ember halhatatlan, a ki életét részben, vagy egészben felfeladta másokért.

Ily őnfeladkozó munkára teremtette Isten első sorban a művészt. Milliók dicsősége születte meg az ő szenvedéseiből, miként az igazgyőngy a kagyló könyéből. Amde ki versenyezhet dicsőségben és szenvedésekben ő vele, aki fenékiq ürtette a megpróbáltatások keserű poharát. Ő is ült illés prófétia szejorén. A dicsőségnek és fájdalomnak tüzes szekerén, amely éget, de fölvisz a menybe!

Azert te virággal borított ravatal, nem a gyász-nak, a dicsőségnek vagy te hirdetője. Rajtad pihen kibűlt mellet a mi nemzeti nagysegünk föllesége. A mi hírnevünknek dicsőségének lobogója, amely diadalmasan emelkedett szédületes magasságokba, hogy a magyar művészenge teakintélyet beragyogja az egész világon.

Te var a mi vérünkben! Nagy volt benned a márvást, mert nagy volt benned a magyar. Kitértél váratlanul fájodnak teremtő erejéből, miként a villam a feszültségkel terhes felhőből, hogy tűzben égő betűkké ird az égbe tel a mi dicsőségünket.

Dicsőség legyen nekéd érte, föliséges Isten, aki végtelen szivedből kiszakítottal egy ragyogó szikrát, hogy fénybe borítsad vele a mi hazánkat és tolmácsoltsad vele a te teremtő erődnék csodálatos hatalmat egy újabb ezredévre.

Te pedig hős elődöknek hős sarjadéka, aki szíved vérvél dolgoztal és verjelekes munkával vívtál győzedelmes csatákat mindnyajunkért, fogadd ravatalodnál a te nemzedéknek hódolatát. Szant az a

hódolat, mert gyászban fogantatott, könyekben született és egy egész országnak végbucsúja szól benne hozzád. Hallod-e, érte-e e szót az árnyak világában? Fölhangzik-e hozzád passzoz zokogásuk az ézig, hogy egy küzdelem élet szenvedéseit megvizsgálatjalon téged, aki egyik vezérével létel nemzedeknek, mert hiszen művészetének irányát még a siron túl is igazgatod?!

Elkötözött lélek, ha hallod, ha érzed a fájdalomnak és a nemzeti büszkeségnek azt a gyászszavát, amely e helvről, ahol most egy ország szíve reszket, végimorajlik a palotákon keresztül a nádas kunyhóig — ahol ma csendes pástörtökkel mellett szomoruban fog szólni a furulya — ő, akkor nekéd is tudnod kell e pillanatban, hogy a te gyászponád nem a hervadásnak, hanem az örök virágzásnak ünnepe. Ez nem temetés, hanem diadalünnep; ez nem a halál, hanem a megdicsőülés! Milliók könyznek egyért! Könyznek büszkeséggel! Az nagy, akik egy egész nemzet boldogan siratnak.

Testvéreim! Bontakozzunk ki tehát a csüggedésből. Pöl a szívekkel! Mi kereszténynek nem halunk meg, a sír csak bölöség a mi lelkünknek! A mi reményünk Istentől eredt; a mi reményünk halhatatlansággal teljes... Reméljete!

Képzőművészek Egyesülete.

Oly mély hatása volt ennek a beszédnek, hogy utána a hallgatóság zsongása, morajlása percekig tartott, s ezenközben szólat fel Jendrassik Jenő festőművész a Magyar Képzőművészek Egyesülete nevében.

Haza hívtunk, haza vártunk diadalm vezérének és hazahoztunk — egymond — szent ereklyének.

Mint a nap tüze, fényed csodás színekkel ragyogta be a mi világunkat, lángod heve életet gyújtott, — mint az áldást hozó forrás: kopár, száraz, meddő talajra virágot, gyümölcsöt varázsoltál; mert a legistenibb hatalom az alkotni, teremteni tudás a Te erőd volt!

Te óriási!

Meghódítottad a világot a magyar géniusznak, de ami sokkal drágább kincsünk: meghódítottad Magyarországot a művészetnek. Hazát adtál nekünk magyar művészeknek!

Kinszenvedett tested im ottthont talál az anyaföldben, mi pedig, minden magyar pedig tárja ki keblét, nyissa meg szívet, fogadja be szent áhitattal, őrizze meg kegyes szeretettel fenkölt hatalmas szelömed!

Mester, légy velünk!

A bucsuzatók elhangzottak, a láthatatlan zenekar újra szól, s Erkel szívhez szóló Hunyady gyászindulójá mellett emelték le a ravatalról a koporsót. Koszoruk virágaiból szirmok hullottak a helyére, s kijutván a kardos ifjak sorfalai között, künn a szarkofág alján a Szózat szent hangjai fogadták...

(A műcsarnok előtt.)

A gyönyörű tavaszi idő és a ritka gyászpompa temérdek embert csalt ki az Andrassy-utrá és a műcsarnok előtt lévő térségre, ahol a legelőkelőbb közönség adott egymásnak találkozót. A műcsarnok előtt lévő térre már csak jegyekkel lehetett bejutni, mert az egész környéken kordont vont a rendőrség.

A térség maga impozáns képet nyújtott, szinte feledhetetlent. Maga a gyászpompába vont műcsarnok-épület volt a központja ennek a szomorúan fenséges képek. Elöl a hatalmas katalak emelkedett az ég felé, négy sarkán az Attila-kincseihez hasonló lángtartóval; két oldalt pedig gipszből formált óriási kandelaberekben égett a láng. Az épület előtt álló két oszlopon hatalmas fekete zászlót lengetett a szél.

A közönség itt két órá tájban kezdett gyülekezni. Alig egy fél óra alatt olyan mozgalmas lett az élet a térségen, mintha vasárnap délutánra össziótt volna ki a lakosság a Városligetbe. Egymást érték a szebbnél-szebb lozotok, amelyekből a főri világgal, a jobboldali feljáró mellett, az ut két felén az Erzeébet nőiskola növendékei, másik oldalon pedig a Ferenc József-intézet egyenruhás növendékei álltak sorfalat. Kivülök sorakozott azután az előkelő közönség; szebbnél-szebb hölgyek, elegáns gyászruhában.

Bairól, a Stefánia-ut kezdetén voltak föállítva a koszoruk kocsi és a nyolc lovas halottas kocsi, amely gyönyörűen fel volt díszítve virágokkal. A bakon borotvált arcu, olasz ruházatu kocsi ült, hosszú, hullámos hajjal, födellen fölvel. Természetesen, hogy sok bálulója akadt egy neki, mint az álaros csatlósoknak, akik a műcsarnok bal oldalán húzódtak meg, hogy a közönség figyelmét a menet megindulásáig elkerüljék.

Felűnözött, hogy nagyon sok katonatisztlet lehetett látni a temetésen. A műcsarnok épületének feljáróján egy sereg díszbe öltözött huszártiszt állott. Jobbra a műcsarnoktól tüzértiszteket foglaltak helyet s az Andrassy-ut végén, az Aréna-ut bejárójánál voltak a Mollináry ezred tisztjei, Gadi ezredessel élőkön. Itt állott a Mollináry gyalogezred zenekara is.

A rend mendeaüt példás volt; a közönség maga igyekezett azon, hogy a szép harmóniát senki se zavarja meg. De ott volt egy nagy sereg gyalog-

rendőr is, báró *Splényi* rendőrtanácsos paranosnoksága alatt. Néha-néha sikerült egy-egy gyanus alaknak besurranni a kordonon keresztül, de a rendőrök és detektívek hamarosan lefűlleték őket s eltávolították a kétes ekzsztenciákat, akik ott a zavarosban akartak halászni.

Három óra után már teljes volt a kép, amely igazán szép látványt nyújtott a verőfényes tavaszi időben. Mindenki a gyászszertartás megkezdésére várt. A műcsarnok belsőjéből hírül hozták, hogy bent egybegyűlt már a gyászoló társaság, csak még *Wlassics* miniszterre várnak. A miniszter fél négy előtt pár perccel érkezett, báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszterrel együtt s a hátulsó bejáratnak kerülve jutott be a ravatalhoz. A közönség tiszteletteljesen üdvözölte a népszerű minisztereket.

Ezalatt kint, a Műcsarnok előtt lévő térségen *Tolnay* Ákos festőművész, a menet rendezője osztotta utolsó rendeleteit. A honvédeknek előre rendelte az *Andrássy*-utrá; felállította a küldöttségeket; a korszor kocsiakat a *Stefánia*-utról a Műcsarnok bejárata elé dirigálta, valamint a gyászkoosít is.

Egyszerre csak a műcsarnok lépcsőzetéről felharsant a Himnusz:

Isten áldd meg a magyart
Jó kedvvel-bőséggel!

A Ganz-gyári dalkör énekelte a Himnusz, amelynek hangjai rendkívül meghatották a közönséget. A kalapok egyszerre lekerültek a fejeikről, még a katonatisztek is levették a csákót s olyan osend támadt, hogy az *Andrássy*-ut végére is tisztán elhallatszott az ének.

Bent ezalatt megkezdődött a gyászszertartás, amelynek végét türelmetlenül várta a kint lévő közönség, amely természetesen mit sem hallott a bent elmondott beszédekből. Négy óra tájban újra énekelt a Ganz-gyári dalárda egy szép, megható dalt, *Munkácsy* kedvence dalát. A tavaszi szellő messzire elhordta a bus hangokat:

Mi füstölög ott a síkon távolba' ...
Talán biz' az édes anyám kunyhója?

A közönség ekkor már azt hitte, hogy vége odabent a gyászszertartásnak és már türelmetlenül kezdte, hogy még sem hozták kifelé a koporsót, de a kint lévő rendezők felvilágosították, hogy bent még javában beszélnek a szónokok.

Minden szem a Műcsarnok bejárata felé figyelt s a rendelkezésekből sejteni lehetett, hogy nemokára megindul a menet. Egyszer csak — fél ótra járt már az idő — a Szózatot énekelte a Ganz-gyári dalkör — megmozdult a lépcsőkön álló tömeg és kifelé indult. *Tolnay*, a főrendező még megtegte az utolsó rendelkezéseket; utasításokat adva az embereknek.

(A gyászmenet.)

Egyszerre csak kürtészó hangzott fel az *Andrássy*-ut elején. Ez volt a jel, hogy a koporsót a gyászkoosira tették s a menet eleje elindulhat. Hosszu, méltóságteljes gyászmenet volt ez. Előli egy szakasz lovasrendőr haladt *Lickl* felügyelővel az élen; ezután pedig a művésziskolák növendékei haladtak, nevezetesen: az országos mintarajziskola és rajztanárképző, az országos iparművészeti iskola, az országos zeneakadémia és végül a színművészeti akadémia növendékei.

Ezek után a honvédeknek következett *Bachó* karmester vezetésével, folyton gyászdalokat játszva. A derék honvédeknek olyan szépen játszott, hogy a közönséget meglepték a szebbnél-szebb gyászindulók.

A honvédeknek után lépdelték a különböző küldöttségek zászlókkal. Ezek a menetben vagy tíz egyesületnek a küldöttsége, ezek után pedig az egyetemi ifjak haladtak a zászlójukkal.

Közvetlenül a halottas kocsi előtt ment *Dessewffy* püspök és az egyházi asszisztencia az énekarral.

A korszor kocsi után haladt négy herold, *Dürer* Albert-féle gyászkosztümben, amelyeket *Benczur* Gyula utasítási nyomán készítettek. Ezek vitték a *Lotz*-, *Benczur*- és *Strobl*-művésziskolák korszorait aranyozott pónákon, piros, fehér, illetőleg zöld szalaggal, a negyedik pedig a képzőművészek nemzetiszín szalagu korszorját. Utánuk haladt három lovag, lámpással kezében. A lovak teljesen feketében voltak s a lovasok a középkori inkvizítorok gyászosuhájához hasonló öltözetet hordtak csuklyával s csak szemük előtt volt az aron két lyuk. Ezeket követték a harosnások, akiknek játéka után az *Operaház* kara szép gyászdalokat énekelt. Nyomukban ment a nyolc fogatú halottas kocsi, amelynek lovai mind feketével voltak borítva, rajtuk az álaros lovasok. A lovakat szintén álaros csatlósok vezették. A kocsi oldalán haladtak a művészek s a fekete díszbe öltözött egyetemi ifjak kivont karddal.

A nagy halottat vivő kocsi fehér kaméliákkal és rózsákkal volt felékesítve, s valamennyi virág gyászfatyókkal bevonva. A gyászkoosít a családtagok fogatjai követték. Az elsőben foglalt helyet az özvegy, aki több ízben zokogva tekintett ki a halott felé. A család és rokonság mögött haladtak a magyar képzőművészek egyesületének tagjai, majd a kormány s az országgyűlés tagjai, a képzőművészeti társaság tagjai, a katonaság képviselői, egyéb hatóságok, s óriási kíséret, amely mögött a 38-ik ezred zenekara lépdelt gyászdalokat játszva. A menetet egy szakasz lovasrendőr zárta be.

Lassan, méltóságosan haladt tovább a menetet az *Andrássy*-uton, ahol mindenfelé óriási közönség nézte a gyászos menetet. A jobb oldalon a fővárosi iskolák növendékei álltak kordont, a baloldalon pedig a rendőrök ügyeltek a rendre. Semmi sem zavarta a menetet utját, mindenütt példás rend volt, csak az *Ötvös*-utca sarkán történt, hogy egy szobtolvajt rajta kaptak a lopásán és csak a rendőrök mentették meg a közönség tülegetől. A házak ablakai és erkélyei telve voltak közönséggel, sőt még a házak tetején is voltak nézők.

A legimpozánsabb képe az *Andrássy*-utnak volt. Az *Oktogon*-téren nagy körbe helyezkedő közönség meghatott nyugodtsággal szemlélte a fővárosnak ezt a legszebb útját, amelynek két oldalán véges végig feketélt a gyászoló közönség. Fél négy óraker elzárták a közlekedést és sem az *Andrássy*-ut elejéről, sem pedig a *Tere*-kört felől jövő kocsiakat nem engedtek utat. Nem tettek kivételt avval a halottal menettel sem, amely szomorú útjában a *Lipót*-kört felől az *Erzsébet*-kört felé igyekezett. A rendőrök megállították a halottat vivő koosít és a szomorú menetet visszafordult, hogy mellékoúton keresztül jusson a temetőbe.

Kellemetlen feltűnést keltett, amikor *Pivár* Ignác, a Vakok Országos Intézetének igazgatója néhány tanárral és hat apóccal negyven vak fiú és negyven vak leánykát állított fel a sora az *Oktogon*-térnek az *Abbázia* kávéházzal szemközt eső oldalán. A szerencsétlen gyermekek egy ízben ijedten rebentek szét, amikor közvetlen előttük egy rendőrnök a lova elkezdett toporzékolni és nyeríteni. Egy rendőrtanácsos ezután felszólította *Pivár* igazgatót, hogy a gyermekeket ne tegye ki hasztalan igazalomnak és vezesse vissza az intézetbe. Ez meg is történt.

Negyed hat óra tájeltatva jött egy lovasrendőr a liget felől és jelentette *Czajlik* rendőrtanácsosnak, hogy a menetet megindult. A közönség sorában hangos moraj és mozgolódás támadt, amikor a lovasrendőr meglátták. Előre akartak törni, de a rendőrtanácsos kérésére megint visszazorultak a gyalogjárók szélére. A lovasrendőr pedig tovább vágatott, hogy az uton végig, egészen a temetőig jelentse a menetet indulását.

Háromnegyed hat óraker érkezett az *Oktogon*-térre *Lickl* rendőrfelügyelő, aki az egész temetési menetet vezette. Nemokára ezután befordult a menet az *Oktogon*-tér két ágú hatalmas lámpája között a *Tere*-kört felé...

A köruton is telve voltak az ablakok és erkélyek gyászoló közönséggel, az ut két oldalán pedig még többen szorongtak mint az *Andrássy*-uton. A házak falai mentén asztalokon, székeken, létrákon nézte a közönség a menetet.

Az *Erzsébet*-kört 44. számú háza előtt a menetet minden tagja a második emelet egyik erkélyére nézett. A férfiak megemelték kalapjukat, a nők pedig az erkély felé meghajoltak...

Ott állott *Jókai* Mór...

A költő-fejedelem a felesége és családja társaságában várt a menetre, amely a magyar festőművészek fejedelmét kíséri utolsó útján.

Összebot karokkal, meghatottan nézte ezt a menetet... Szoborszerű nyugalommal állt és csak nézte, nézte mozdulatlanul, ahogy az a tenger sok ember, aki a halottat kísérte, meghatottan köszönti őt, a költő-fejedelmet.

Amikor a halottat vivő kocsi az erkély alá ért, *Jókai* levette a fejéről sötétkék házispakáját, majd a zsebkendőjével a szeméit törülgette...

A kerepesi-utnak a Népszínházról a pályaudvarig terjedő része nem sokban különbözött a másikkal. A háziorak nagyon szűken bántak a fekete lobogókkal és drapériákkal. A keleti pályaudvaron lengő hatalmas zászló végig ellátszott az uton. A közönség képe itt is ugyanaz volt, mint a többi utvonalon. A gyalogjárók a szorongásig tömve, székeken, számolyokon, létrán álló emberek, öthát kivánsival megrakott bérkocsik az utca-torlatoknál. A legtöbb ember a Népszínház körül állott. Itt torlódtak össze a megállított villamos kocsik is, amelyeknek még a tetején is ültek. A menetet

fél hat körül kanyarodott le a kerepesi-utra, a legnagyobb rendben. A kanyarodónál vált ki a menetből azoknak a legnagyobb része, akik nem mentek ki a temetőbe. Ezeket aztán lovasrendőrök szorították a kordon mögé. Lassu lépésben, méltósággal vonult végig a kétoldalt szorongó közönség sora között a gyászmenet, amelynek minden részletét lefényképezte az a tizenöt-husz hivatásszerű és műkedvelő fotográfus, aki már három óra óta várakozott a fordulónál.

A menetet, amely a Népszínháznál a forduló miatt rövid időre megállt, háromnegyed hatkor ért ki a temető utra.

(A temetőben.)

Hetedfél óraker megszólalt a kerepesi-uti temető lélekharangja: a gyászkoosít a temető kapujához ért. Aztán a menetet egy része elkísérte a nagy halottat az utolsó stációjáig. Illatos virágok és lombos fák között ment a gyászoló komor sora, köztük *Munkácsy* özvegye, a rokonság, *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Berzeviczy* Albert, *Márkus* József főpolgármester, *Dessewffy* püspökkel élén a papság, báró *Harkányi* Frigyes, *Pichler* Győző és a művészek teljes számban. A Feltámadás-ut és a hatodik-ut keresztelése után tálontogott a sir, ahova büszkségét vitte a magyarság.

A gyászkoosít megállt. Az özvegy, a rokonság, a közoktatásügyi miniszter és a főpolgármester a sir mellé álltak, amely körül széles körű alakított az országos iparművészeti iskola, a mintarajziskola leány-növendékei és az egyetemi ifjuság. Jobbról helyezkedett el a Ganz-gyári daloskör, balról a Képzőművészek Egyesületének, a *Lotz*-, a *Benczur* és a *Strobl*-iskolák korszorvivői. A sir feje fölött foglalt helyet a papság, élén az ősz *Dessewffy* püspökkel, aki botra támaszkodva a hosszú uton át gyalog kísérte a koporsót. A sir baloldalán foglaltak helyet a családtagjai, *Munkácsy* Mihályné, *Munkácsy* Emil karján, *Zsilinszky* Mihály államtitkár, *Munkácsy* Emil családja és a *Röck* család tagjai.

A gyászkoosírol leemelték a koporsót és odahelyezték a sir szélére, ahol az egyetemi ifjuság magyar ruhás díszörsége állott sorfalat. Egy művész-növendék bíborváncoson *Munkácsy* rendjeleit tartotta, *Tolnay* Ákos, a rendezőség feje pedig a koporsó feje fölött állott a mester festékes palottájával.

Kezdetét vette a gyászszertartás. Komor gyászdal énekelte a templomi kar és *Munkácsy*né térdre borult a koporsó előtt. Imába kezdett, de zokogásra fult az imája. *Dessewffy* püspök végezte a szertartást, a halottak imáját *Stieber* Vince apátleplebános mondta el. Ezután a Miatyánkot az egész közönség halkán elrebegette.

Az utolsó bucsuszó hangzott most a nagy halott felé. *Telepy* Károly a művészek nevében a következő bucsuzót mondta:

Szellemi rokonságunknál fogva szívünk ide vonzott, hogy ismételve igazoljuk az elválás e keserű percében is azt, hogy nemcsak szeretetünk volt a tiéd, de példát adó fáradhatlan munkásságod és törekvésed, csodálva a világra szóló alkotásod felett kifejezett hódolatunk is, melyet ma már a fájdalom érzésével erősítünk meg. Alkotó szellemed visszatért az eget Urához, hátra hagyva a nemek példát, nemcsak törekvésben, de a hazaszeretben is, mert bár munkásságod számos fényes lapja, kiszagatva, megosztva a világ minden részében hirdetik szellemi nagyságodat, de szíved osztatlanul hazáid volt és maradt, hazáid, kivel diosódságod korszorját megosztád. Nemes szíved porából nyerjen életet az a virág, melynek magvát hordja szét a méltánylós szelíje e hazában, hogy a tisztelet emléked iránt ki ne veszessen és becsülése a magyar művészetnek örökös legyen! Áldottak legyenek hamvaind!

A beszéd után a Ganz-gyári daloskör *Hackl* N. Lajos karnagy vezénylete mellett *Egreesy* „Mért oly borús...” kezdetű gyászdalát énekelte. Ahogy pedig elhangzottak a gyászének utolsó akkordjai, levették a nemzeti színű trikolt a koporsóról. Az érekporsóra ráborult az özvegy, hogy utolsó istenhözzádat mondjon a nagy halottnak, aztán a temetőszolgák leeresztették a koporsót a sírba, amelyben egy tölgyfa láda volt. A koporsóra gyöngyvirágot és ibolyát szórtak, ráhelyezték *Munkácsy*né és a Képzőművészeti Társulat korszorját, aztán elhaltottak a drága halottat. Mindenki dobott egy-egy hantot a sírba.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter, *Dessewffy* püspök pár vigasztaló szót mondta az özvegynek, aki zokogva ült a koosijába és a Royal-fogadóbeli lakására ment. A diosó halott sírja fölé pedig egy egyszerű fakeresztet tettek, amelyen ezt a fölírás van:

ITT NYUGOSIK
MUNKÁCSY MIHÁLY,
ÉLET 56 ÉVET.
MÉGHALT 1900. MÁJUS 1-ÉN.

Az egyszerű sár előtt sorba hajtották meg a zászlókat és hét óra után oszladozni kezdett a község. Előbb mindenki sietett egy-egy szál virágot emlékül elvinni a Munkácsy-koszorúból. A koszoruk szalagjait az özevgy őrzi meg, a selyemtrikolort pedig, amely Munkácsy koporsóját fődte, a Képzőművészeti Társulat. Alkonyat felé a koszoruk tömérdek virágaival elborították a sirt, amelyben a magyar nemzet örök büszkesége alusza örök álmát.

Az illatszerekről.

Budapest, május 9.

A modern vegyészet vívmányai az illatszerek készítését művészetté emelték... Számátlan illatos nedvet állítanak össze mostanság a vegyészek, közvetlenül az elemi alkotó részekből, a nélkül, hogy rászorulnának a virágok roppant tömegére, amelyet azelőtt nagy fáradozással és drága pénzen kellett összegyűjteni.

De csak néhány produktum lett olcsóbb az új módszer következtében, például a *heliotropin*, amelynek kilogrammja azelőtt 1200 forintba került és ma 18—25 forintban kapható. Ellenben a *jonon*, amelyet az ibolya-parfüm készítéséhez használnak, noha nincs meg benne az igazi ibolya-aroma, még mindig rettenesen drága. A tiszta anyagának a kilogrammját ötezer forinttal fizetik; ez a legdrágább illatszereanyag, amely a kereskedelemben előfordul. Igaz ugyan, hogy azelőtt csupán egy kilogramm ibolya-olaj készítésére huszonnégyezer kilogramm virágra volt szükség; rengeteg tömeg, ha az ember elgondolja, hogy *Cannes* és *Nizza*, Európa két virágparadicsoma, együtt véve évente legalább huszonnégyezer kilogramm ibolyát termel.

A mesterségesen előállított *mosusz*, amelynek kilója ez idő szerint 600 forintba kerül, csak másodsorban szerepel. Csak ezután jön a *rózsá-olaj*, és minthogy máig nem sikerült vegyi úton rózsá-illatot előállítani, még mindig rá vagyunk utalva a török-ruméli rózsá-olajra, amelyet a déli Balkán óriási „rózsaföldjein” készítenek. Háromezer kilogramm virágra, amely körülbelül tízezer rózsafán terem, van szükségünk, hogy ebből az illatos nedűből egy kilót készíthessünk. A ruméli rózsá-olaj ára háromszázötven és ötszáz forint között ingadozik, de esetleg még magasabbra is szökik. Az *ylang-ylang* olaj, amelynek virágát, mint az orhideák egyik alfaját a *Philippinák*on találni, különként háromszáz forintba kerül.

Szaglószerünknek viszonya a különféle illatokhoz sok kivételes furosságot mutat, amely egyelőre megmagyarázhatatlan rejtély. Az ember például azt hinné, hogy mentől nagyobb a tömege az illatoknak, amely orrunkat éri, annál nagyobb a hatása is: pedig az nem így van. Egy érzékió szervünk se tempul el olyan hamar, mint éppen az orrunk.

Ha az ibolya illatanyaga, a *jonon* tiszta, koncentrált alakban orrunkra hat, nem érzünk valami különösen erős vagy tán türhetetlen ibolya-illatot, hanem határozott óedruss-illatot. Ha pedig a jonont negyven is meghígítjuk, tiszta málna-illatot nyerünk. Csak ha a *jonon* egy atomját veszszük és kellőképpen elosztjuk, kapjuk a jellemző ibolya-illatot.

Érdekes az is, hogy egynemely büzös anyag kellő hígítás után jó illatú válik. Az *indol* például, a rothadás egyik produktuma, amelynek büze türhetetlen, hígított állapotban egyik alkotó része a kellemes jászminolajnak; a leveli poloska undok büze pedig hígított állapotban édes jácint-illatú válik. Innen van az, hogy egynemely illatszernek egészen más a karaktere, mintsem az üveg etikettje szerint ítélni lehetünk volna: a dolog magyarázata, hogy a készítő az illető anyagból tulsokat vegyített és ekként bőkezűségével elrontotta.

Kellő bánásmód mellett nagyon finom és precíz szerszám az emberi orr, csakohgy még nem igen tudnak vele banni és még sokáig fog tartani, amíg a szaglás-okozta élvezeteket magasabb, eszményibb színvonalra tudjuk emelni. Mostanság még úgy bánunk az illatanyagokkal, mint a falusi szobafestő a színekkel, amelyeket rikitön össze-vissza kever, hogy mentül nagyobb legyen a hatásuk.

Különösen a hölgyek találják elégánsnak, ha valóságos illatfelhők lebegik körül. Mentségükre szolgál az a bebizonyított tény, hogy a hölgyeknél a szaglószerék távol sinosen annyira kifejldöve, mint a férfiaknál. Ami Évának még kellemes illat, az Ádám-nak már türhetetlen büz.

Mert valamint a tulerós világosság a szemet, akként a koncentrált illat az orrot kápráztatja el, vagy — hogy halló érzékünket vonjuk a hasonlat körébe — kábítja el.

De mit nevezünk tulerós illatnak? E pontnál egy érdekes tényt kell megállapítanunk. Összes érzékeink közül csupán szaglószerünk annyira szubtilis, hogy segedelmével atomokat érzékelhetünk. Semmi-féle más szervünk nem jut el az anyag legkisebb

részecskéjéhez. Az illatanyag éveken keresztül terjeszthet illatot a maga környezetében, a nélkül, hogy akár a legfinomabb mérlegben is konstatalhainók súlyának veszteségét.

Az illat megfigyelése ekként egyenesen a transzcendentalizmushoz vezet és az ember megéri, hogy az olyan komoly tudós, amilyen *Jäger Gusztáv*, a lélek illatához, lelkének föfedezéséhez jutott el.

Szegény kerékpárosok!

Ma jelent meg éppen a negyedik szabályrendelet, amelylyel a kerékpáron járó emberiséget kinozzák a szabályrendelet-gyártásra jogosult urak. Ezuttal a főváros jogdíji osztálya tett ki magáért. Az új szabályrendelet főbb intézkedéseit lesz szerencsém szóról-szóra idézni. A magam szerény megjegyzéseit, ajánlatait és pótlásait a számok alatt megjelölt jegyzetekben börtökodom betérjeszteni.

Ime:

A sétatereken, gyalogjárón, keskeny és lejtős utakon a kerékpározás éjjel és nappal tilos. A rendőrség ezenkívül minden évben megállapítja, hogy a közlekedés érdekében mely utcákban nem szabad egyáltalán kerékpározni, megállapítja továbbá azokat az utakat és tereket, amelyekben csak bizonyos időben szabad kerékpározni.¹⁾ A tilalom nem vonatkozik az üzleti célokra és áruszállításra használt kerékpárookra, de ezeknek csak a gyalogos ember sebességével szabad haladniok.²⁾

Minden kerékpáron legalább harminc méter távolságra hallható osengetyűnek, továbbá a kerékpáron világító-lámpának kell lennie.³⁾ A lámpa világító anyagát csak gyertya, olaj vagy villamosfény használható.⁴⁾ A lámpákat akkor kell meggyújtani, amikor az utcai lámpákat meggyújtják.

A város belterületén csak mérsékelt, óránként 8—10 kilométer sebességgel szabad kerékpározni. Egymás mellett csak két kerékpáros mehet. A közönséget bravurokkal mulattatni nem szabad.⁵⁾ Tilos a kerékpáron gyermeket magával vinni, a kerékpárhoz kutyát kötni,⁶⁾ vagy a kormányrudnál szélesebb tárgyat vinni a kerékpáron. A kerékpáros köteles a sarki rendőrnek vakon engedelmessékedni.⁷⁾

SZÍNHÁZ, ZENE.

Mignon. Arnoldson Sigrid Mignonja igazi bájos, poétikus alakítás. Az *Ezred leányára* üresen maradt nézőtér ma egészen megtelt és a közönség egész este ki nem fogyott a tapsokból. Virtuoz ének, fényes hang dolgában mások jobban kiünhetnek ebben a szerepben, de Arnoldson mindenkinél több illuziót ad, mert a vadságában is finom, gyöngéd és kedves teremtés gyermekét báját teljesen kifejzi. A románcot, a feocskedat és a styrienneit megisméltették. Környezetéből *Takács* Lotharója vált ki magasan. A vig dialogók nagyon szomorúak voltak. Az a próza, amit némely szereplő beszélt, se nem magyar, se nem mulatságos. S azonkívül az urak egy része úgy mosogott, mintha nyársat nyelt volna és falábakon járt volna föl s alá az Opera széles színpadán.

Jegyzetek:

1) A biciklista ebbe tehát köteles minden évben külön beelőrlni, valamint számon tartani, hogy mikor, hol, hogyan, mióta, meddig és miért nem szabad kerékpározni.

2) Akkor minek a kerékpár?

3) Ajánlom, hogy a Duna partján kerékpározók ködtülköket és kisebbmértű forgó világítótornyokat srófojnak fel gépjöikre.

4) Isten veled petróleum, isten veled acetilén!

5) Ugyancsak meg van tiltva kerékpáron bikaviadélok, alkalmi színműveket, ikariai játékokat és Shakespearé-tragédiákat produkálni. Tilos a biciklistának mosolygni és napfényben hasbeszélni. Fűtőlűni csak olyan hushagyóködedeken szabad, amelyek szerdára esnek.

6) Elefántot, orrszarvut és két hétérdő idősebb fajdkakast sem szabad a kerékpárhoz kötni. (Szerény tudomásunk szerint ezeket éppúgy nem köthötte eddig senki a biciklijéhez, mint a kutyát.) A gnút csak a budai oldalon szabad a kerékpárhoz kötni. Szalamandert, tengeri rákot, tenoristát, ostrigát és egypupu tevét csak külön rendőri engedéllyel lehet odakötni. Ugyancsak tilos az ebet a karóhoz kötni.

7) Ha azonban leesik a kerékpárról és kifacsamítja a lábát, vakon és sántán köteles engedelmessékedni. Egyben köteles a sarki rendőrt *Jó napot, sarki rendőr ur!* kiáltással üdvözölni és kezét ballábalával padkjához emelni. Tíz éven aluli kerékpárosok e helyett a *Pd, sarki rendőr bácsi!* szöveget tartoznak használni. A rendőr egy intésére könytelenek születési és oltási bizonyítványukat, névmagyarosítási engedélyüket és katonakönyvüket ányújtani.

És így tovább.

Faust. A Nemzeti Színházban ma Goethe *Faustja* került színpadra. Valamikor a játérend legvonzóbb darabja volt ez a látványosságokban és bölcs szentenciákban gazdag klasszikus dráma és összevágó, kitűnő volt az előadása is. Ma nem nézhetjük szomorúság nélkül az üres nézőteret és a pongyola, kedvetlen előadást. Igaz, hogy a színész mindjárt elvesztü a kedvé, mielőtt üres házon akad meg a szemé, de Goethe remekművével még ebben az esetben is kivételt kellene tenni. Nincs visszatetszőbb, mint egy *ledarált* Faust-előadás. A darab gyönyörű nyelvezete, a szép mondatok kínos halma egyenesen a színész legnemesebb beosvágára appellál és megköveteli, hogy formás, jól kidolgozott, lendületes beszédben vigye át a közönségbe — még ha gyér számú is — a nagy költő gondolatait. A színház súlydése feltartóztatlan, ha közöny, fatális nembánomság ilyen mértékben vesz erőt a tagokon.

Munkácsy-gyász a színházakban. A budapesti magánszínházak mai előadásaikban kegyeletesen áldoztak a nagy halottnak, *Munkácsy Mihálynak*, akinek földi hamvait ma adták át az örök nyugalomnak. A *Vigszínházban* az elhunyt mesternek *Krisztus Pálátus előtt* című festményét mutatták be előképben; a *Népszínházban* *Lipsey Ádám*nak, a *Magyar Színházban* pedig *Makai* Emleke alkalmi költeményét szavalták. A *Nemzeti Színház* — elfelejtette kivenni részét az országos gyászból.

Rheopin drámája. *Jean Richepin*, a hírneves francia poéta, drámát ír, amelynek Du Barry asszony, XV. Lajos hirhét ágyasa, lesz a hősnője. *Richepin*, aki most *Palmában*, a Baleári-szigetek fővárosában él, egy spanyol újságírónak azt mondta készülő új darabjáról, hogy eszelekménye nagyon mozgalmas lesz s nem kevesebb, mint százhusz személyt visz a színpadra. A darab első felvonása Párisban, a második Versaillesban játszák s először angol nyelven fog színpadra kerülni — *New Yorkban*.

Ábrányiné-Wein Margit bucsuja. *Ábrányiné-Wein Margit* asszony a *Kleopatra* holnapi, csütörtöki, előadásában lép fel utóljára ebben az évadban a *Magyar Színházban*. A kitűnő művésznő ezuttal harmincharmadszor fogja eljátszani *Veró György* nagy népszerűségű operettjének fő női szerepét.

Spanyol nemzeti színház. *Garcia* spanyol közoktatási és szöpművészeti miniszter azzal a tervvel foglalkozik, hogy *Madridban* új nemzeti színházat létesítsen, amely a dráma és a vígjátékot kívül, a spanyol operát és az — operettet is kultiválná. Erre a célra évenként kétszázezer pezegát szándékozik az állami budgetbe beállítani. A színház vezetését egy bizottságra bízák rá, amelyet előkelő írókból szerveznek a miniszter elnöklete alatt.

A newyorki Sappho. *Nethersole Olga*, a newyorki Sappho-átér révén világhíre jutott amerikai színésznő, magyarán szólva, megfordította a bot végét és törvény elé idézte *Easton* lelkész, aki egy prédikációjában kipellengézte a szép színésznőt. A lelkész ur ebben a prédikációjában *Nethersole* kiaszszonyról, mint minden szemérem nélkül való asszonyteremtésről leszált, aki nem átálja egy olyan erkölsoleten szerepben fellépni, mint amilyen a sokszor emlegetett *Sappho*. A szép amerikai színésznő ragalmazás miatt tett panaszt és — huszezer dollár kártérítést követel.

A párisi nagy opera. A *Nouvelle Revue* legújabb száma érdekes cikket ad közre a párisi nagy operáról. A cikk szerint az opera évenként két millió frankot fizet ki évenként a tagoknak s közel háromszáz ezer frankot tantúemekre. Az opera 1150 szöpművész foglalkoztat, ezek közt 150 kardalost, 154 táncost és táncosnót. Zenekara 106 tagból áll.

Bracco új darabja. *Bracco Róbert*, a *Hüttelen* szerzője, új egyfelvonásos drámát írt *Uno degli onesti* (Egy a tisztességesek közül) cím alatt. A darab az őszön *Turinban* kerül bemutatásra.

Egy olasz művésznő halála. Rómából jelentí egy távirat, hogy *Marchi-Maggi* asszony, az olasz színpad egyik legkiválóbb művésznője 52 éves korában tüdőgyulladásban meghalt. Ismert színész-családból származott és felesége volt *Andrea Maggini*-nak, a ki szintén elsőrangú színész volt. Az elhunyt művésznő a legutóbbi éveken visszavonultan élt.

A L'aiglon sikere. *Sarah Bernhard* nem hiába áldozta fel pompás haját az ifjú reichsháti hercegrét. A *L'aiglon* megfizetett érte. *Rostand* kiváló drámája az első ötven előadásán 566,743 frankot jövedelmezett, tehát egy estere átlag 11,334 frank jut. A jövőre eddig előjegyzett jegyek ára 104,000 frankot tesz.

Nagy színházegés. *Antwerpenben* mult vasárnap nagy színházegés volt. Az *Utazás 80 nap alatt a föld körül* című nálunk is ismert látványosságot adták s a tűz közvellenül az előadás befejezése után ütött ki. A lángok porrá hamvasztották az egész épületet s a környiárt, a díszletek, a ruhákat, ezenfelül az igazgatósági pénztár mind elhamvadt. A kár hetven ezer frank. Embereleiben kár nem esett.

Gyermekhangverseny a Telefon Hírműdóban. Holnap délután 5 órakor a *Telefon Hírműdó* gyermekhangversenyt rendez a kis előfizetők szórakoztatására. A hangversenyen közreműködnek: *Pujca* Leona, *Rambosky* Mariska, *Gyöngyi* Izsó, *Duka* Balázs, *Odry* Zsuzs és *Toil* Jancsi. — Este a Magyar Királyi Operaházban előadásra kerül *Csempeszek* opera és utána *Zulejka* ballettel közvetül a *Telefon Hírműdó*. Az opera közvetítése után még 11 óráig a legújabb híreket olvastatja fel a szerkesztőség, majd katonák és cigányzene lesz hallható a kagylókon.

Novelli vendéjátéka.

Budapest, május 9.

Ermete Novelli, a modern szinpad művészet büszkesége holnap, csütörtökön este, kezdi meg vendéjátékát a *Vigszínházban*, amelynek ezuttal már másodszori vendége.

A világhírű színjátész ezuttal Bécsből jön hozzánk, ahol tíz estén át lépett fel s mindegyik fellépése egy-egy nagy diadalt jelentett, amelyekkel közönséget és kritikát egyaránt meghódított magának és művészetének.

Novelli nagy örömmel jött közénk, akik a művészetet nagyra becsüljük s akik erkölcsi és anyagi elismeréssel honoráljuk.

S épp oly örömmel, mint aminővel a nagy művész jött, üdvözöljük mi is őt a magyar fővárosban!

Novelli Ermete, a jelenkor egyik legnagyobb színművésze, aki tegnap fejezte be példátlan sikerrel járó, 10 estére terjedő bécsi vendéjátékát, igen meleg hangon levelet intézett a *Vigszínház* igazgatóságához, amelyben rendkívül örömet fejezi, hogy ismét megjelenhetik Budapesten, ahol a közönség és a sajtó a kitüntetés annyi jelével halmozta el és ahol művészetét a kontingens számára tulajdonképpen fölfedezték.

A világhírű művész holnap, csütörtökön lép föl először a *Vigszínházban*, mint Shylock, a *Velencei kalmárban*, amely szerep legmesteribb alkotása. *Pénteken* 11-én, Novellival a címszerepben, a *XI. Lajos* című tragédia kerül színpadra, melyben a híres művész legutóbb Bécsben is szenzációs sikert aratott.

A Novelli-esték egyik legérdekesebbje lesz a *Fisértek* (Spettri) szombati előadása, mely a *Budapesti Újságírók Egyesülete* javára tartatik meg. *Iszenek* ebben a híres darabjában Oswald szerepét *Zaccani* alakításából ismeri a budapesti közönség, mely tehát ritka műveltségben fog részesülni, amidőn összehasonlíthatja a jelenkor két legnagyobb művésznék mesteri alakítását.

Novelli másik két fellépése, t. i. a *vasárnap délutáni Velencei kalmár* előadás és a hétfőn tartandó bencs-előadás — *Morte civile* — iránt is óriási érdeklődés mutatkozik. A *Vigszínház* igazgatósága gondoskodott arról, hogy a Novelli-esték színe kerüljön darabok részletes tartalom ismertetése a nézőtér színlapjént árusított *Magyar szinpadban* megjelenjen.

A Novelli előadásokra jegyek elővételi díj nélkül válthatók.

Novelli Ermete, a világhírű olasz színművész, *pénteken*, folyó hó 11-én, lép fel egyik legjobb szerepében, *Delavigne XI. Lajos* című 5 felvonásos tragédiájában, melyet a *Rossi* és *Salvini* régebbi remek alakításából is ismer a budapesti közönség. Tájékoztatóul a következőkben adjuk a nagyhatású darab tartalom-ismertetését:

Könyörtelenül alapította meg Lajos francia király a királyság hatalmát Franciaországban, olyan eszközökkel, melyek kegyetlenül marcangolták lelkiismeretét. Éhhalállal végezte ki atyját, megmérgezte a fivérét. Kötéllel és bárdal dolgozták a király böhémái. Amde ő maga gyáva, fél az emberektől, még saját fiától a dauphintól is és féltékeny a trón örökösére, mert ezt szereti a nép. Visszavonultan él Duplessis várában. Csak hű skótjai környezik őt és még néhányan, akikben bizik, így Tristan a hóhér, a miniszterre ki nevezett borbély, de Daim és a nemes Communes, leányával Mariával. Zsarnoki módon bánik a királlyal az udvari orvos, Coitier, aki bosszút áll azért, amiért az uralkodóval kell töltenie életét. Nemours hercege, az Armagnacok vezére, lefejeztetett és a király parancsára a herceg fiainak végig kellett nézniük atyjuk kivégzését. Számkivetésben él a fiatal Nemours burgundi Károly udvarában, ott ismerkedett meg Communes Mariával, ott szerette meg a fiatal lányt. Rethel gróf a név alatt, Károly követeként jó Lajos királyhoz, aki furfanggal csalja ki Mariától a kedvese titkát. Amint megérkezik a hír, hogy burgundi Károly vereséget szenvedve elesett Nancyánál, Lajos király elfogatja a fiatal Nemours herceget. Beszélmi kíván vele és Coitier orvos által magához vezettetli a foglyot. Amde az orvos Nemours hű, ennek megmutatja a menekülés útját, de nem akadályozhatja meg, hogy Nemours el ne rojtozzék a király hálószobájában, hogy titkon meghallgassa, amit Lajos gróf panai Ferencnek. Az egyedül maradt király elé lép aztán Nemours hercege, de megkegyelmez neki, amikor látja, hogy mily gyáván ragaszkodik Lajos az életéhez. Félig örülten a reméltől, a király elfogatja Nemours herceget és Coitier orvost, többi azonban szabadlábba helyezték. A király ugyanis súlyos betegségbe esik és elrendeli, hogy Tristan nyomban végezze ki az ifjú Nemourst. Amde csakhamar eszébe jut, hogy panai Ferenc csak akkor olozza fel őt bünei alól, ha ő is megkegyelmez az elítélteknek; sietve rendeli el, hogy közüljük Nemours-ral a megkegyelmezést, amde későn, mert Tristan már kivégezte Nemourst. Lajos király megtörve hallja a hírt és rettenetes lelkiuraldalások közt leheli ki lekte lelkét.

MŰVÉSZET.

□ **A Figaro a magyar kiállításáról.** A párisi *Figaro* műkritikusa, Arsène Alexandre, aki egyszerűsmind a legrégibb és legtekintélyesebb párisi műkritikus is, a magyar szépművészeti kiállítás ismerettségével kezdte meg a műkiállításokról szóló cikksorozatát. Hosszu cikke elején megköszöni a magyaroknak, hogy hazája kiállításának fényét oly bőkezűen és oly nagy izléssel emelték. Megdicséri a magyar pavillon épületét, amelyet eredeti és harmonikus kompozíciónak mond. Valóságos elragadtatással ír a régi múkínsekről, a Korvina-kódexekről, az egyházi díszmunkákról, s a régi magyar ruhákról. Nagyon tetszik neki a huszártanót, amelyet a magyar kiállítás *salle d'honneur*-jének nevez. A modern magyar művészet képviselői közül legnagyobb elismeréssel *Fényes Adolfról* emlékezik meg. Dicséri *László Fülöp* arcképeit, *Révész Imre*, *Mihalik*, *Rippl-Rónai* munkáit. Azok között, akik legnagyobb hatással voltak rá, megemlíti Bosznayt, Csókót, Ferenczyt, Hegedűst, Horovitzot, Kacziányt, Lotzot, Mednyánszkyt stb. A szobrászokról nem ír, csak neveket sorol föl. Cikkét így végzi:

A kiállításom megérezni a nagy, izléses gazdagságot, a mély drámai erőt, a jóhiszeműséget a lendületben, amely tulajdonságok a magyar művészetet eredeti és különös zamattal különböztetik meg Közép-Európa egyéb művészeti iskoláitól.

□ **László Fülöp kitüntetése.** Ujabbán ismét nagy kitüntetés érte *László Fülöpöt*, elnyerte a bécsi tavaszi tárlat nagy aranyérmét, amelyet *Károly Lajos* főherceg, a *Künstlerhaus* protektora alapított. *László Fülöp* ezuttal is mesteri arcképeivel hódított. Kiállította többek között a *Fürstenberg* hercegi párt, *Hohenlohe* herceg német birodalmi kancellárt és *Kinszky* Aglaja grófnő arcképét. *László Fülöp* nagy művészi sikerét leginkább illusztrálja az a körülmény, hogy ezt az aranyérmét sem arcképfestő, sem magyar művész mindaddig nem kapta.

□ **A postatakarékpénztár palotájának tervpályzata.** A postatakarékpénztár palotáját, mint megírjuk, *Lechner Ödön* terve szerint fogják építeni. De a pályázat legjobb terve közül megvásárolták többet. Néhány ilyenképp kitüntetett tervről már megemlékeztünk, mint most értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter megvásárolta az 1901 jellegű tervet is, amelynek szerzői *Báthory István* és *Gerle Lajos*.

□ **Szeccsösök tárlat Berlinben.** A berlini szeccsösök második kiállítását ma nyitották meg egyszerű ünnepséggel a charlottenburgi kiállítási palotában. Az ünnepi beszédet *Liebermann* Miksa tanár mondotta. A kiállítást *Schustehrus* főpolgármester nyitotta meg a császár éltelevel.

□ **Aivasovszki halála.** Pétervártól írják, hogy *Aivasovszki*, a híres orosz tengeri festő Theodosiában, Krimben, nyolcvanhárom éves korában meghalt. *Aivasovszkinak* Budapesten évekkel ezelőtt külön kiállítása volt.

FŐVÁROS.

(*) **Adókövetés.** A fővárosi adókövető bizottságok holnap, május hó 10-én a következő helyrajzi számú házakban összeírják adókövetéseik III. osztályú keresetadó-javaslatait fogják tárgyalni: A III. kerületben 551—750. helyrajzi számig a külön meghívottakat; a VI. kerületben az első bizottság 3823—3833. helyrajzi számig a külön meghívottakat, a VII. kerületben a második bizottság 4374b—4470. helyrajzi számig; a IX. kerületben a vásárcsarnoki meghívottakat.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

□ **Magyarok és románok.** Magyarok és románok a történelem előtt. Ez a címe annak az ötszáz oldalra terjedő munkának, melyet *Bertha A.* írt és amely nemrégiben Párisban jelent meg az E. Plon-féle könyvkiadó vállalatnál. A román agitáció, amely oly szívesen él s gyakran oly szívesen él vissza a francia revuek és hírlapok vendégszerzetésével, kétségkívül befolyásolta már a francia és evvel együtt több más nyugat-európai nép fölfogását arról a küzdelemlről, amelyet a románok folytatnak ellenünk. A kultúrnapok előtt Magyarországnak szüksége van arra, hogy ezeréves történetének kidomborodó jellemvonásait, jogállam természetét továbbra is fentartsa s arra a sok mondva csinált vádra, melyet a román agitátorok oly lelkiismeretlenül visznek Európa ítélőszéke elé, történeti faktu-mokkal feleljen. Ezt a feleletet adja meg *Bertha S.* nagy szakértelemmel és elegáns, nemes fölfogással megírt könyve. Kimerítő alaposággal, a mellett mégis úgy, hogy előadásának közvetlenségével és finomságával a francia olvasót is megnyerje az igazságok meghallgatására, három könyvben ismerteti azt a történeti viszonyt, amelyben a romá-

nok a magyarsággal állottak kezdetől fogva. Az első könyv a történeti és elméleti ellentéteket boncolgatja, a második a magyarságnak és románoknak történeti viszonyait tárgyalja a XVII-ik század végéig. A harmadik, amelynek ez a címe: A románok a reakció szolárlatában, I. Lipóttól a napjainkig terjedő idők történetét tárja fel. A derék munka címlapján ez a jelszó olvasható: Labor omnia vincit. Hiszünk, hogy ilyen becstelen és komoly munkákkal csakugyan legyőzzük a rágalmazások és elferdítésekkel küzdő ellenfeleinket s elérjük azt az ideált, melyet a könyv szerzője is kitűz, hogy a románokat valamikor a gyűlölködés meddő munkáitól elvonva, a nagy kulturális feladatok teljesítésére munkatársainkkal fogjuk megnyerhetni.

□ **Balassa Pálint.** *Schleiminger Sárosi* Bella, aki a Kisfaludy-Társaság pályázatán pályadíjat nyert, most csinos kis kötetben adta ki az istenes énekek és virágénekek szerzőjéről szóló pályakoszorúzott munkáját. Könyvét egyszerű nemesség, stílbeli finomság és alapos tárgyutás jellemzik. Közönségünk, amely oly sokkal adósa ennek az igazi nagy költőnek, bizonyára szívesen veszi *Sárosi* Bella szép könyvét.

□ **Tudományos zseb-könyvtár.** A Stämpf-féle könyvkereske és kiadásában újabbán megindult tudományos könyvtár valóságos hazaföldi vállalkozás Magyarországon, a tankönyvkiadók parasztsági földjén. A kiváló szakemberek által irt munkák, nem a szokásos compendiumok közül valók, hanem önálló tudományos munkák, melyekből egy-egy tudományág alaposan is megismerhető, amiatt a nagyközönségnek is hozzáférhetővé vannak téve azok a kincsek, melyek eddig a tankönyvkiadók sárkányai ültek. Az újabbán megjelent füzetek közül dr. *Atél* Bélának *A magyar büntetőjogról és a bűnvádi rendtartásról*, dr. *Somló* Bódogának, ennek a jeles fiatal tudósnak *Ethika* című kötetét tünik ki. Jeles könyvek dr. *Katona* Mór *Magyar magánjoga*, dr. *Grata* Gusztáv *Nemzetközi jog* modern szempontok szerint készült alapos munkája. *Bozóky* Alajos a *Római magánjogot* és az egyházjogot, dr. *Falcsik* Dezső a magyar közigazgatási jogot ismerteti. A tudományos könyvtár tüzetet minden könyvkereskedésben 30 krajcárért kaphatók.

SPORT.

*. **A kanadai.** A szombati versenynap főszáma az Oaks, a régi híres kanadai, amelyért úgy, mint mindig, most is nagyon sok ló indul. A fogadásokban roppant sok változás történt, így *Dandi*, a Milne-istálló rossz állapota miatt most egyike az outsidersnek s 8-szoros pénz mellett sem igen fogadják, *Culture* ellenben erős favorit lett 2 $\frac{1}{2}$ -tel. A Springer-istálló rossz formáján kívül ez az egy körülmény szól a legjobban *Culture* veresége mellett, mert a kanadaiját favorizált ló ritkán nyeri meg. Érdekes, hogy *Culture* után, tavaszi formája szerint közepes ló következik a listán: *Sello* és *Quota* 5-5-tel, míg a nagy *Lili*, *Miss Jeannie* s a többiek mind outsiders.

*. **A tavaszi meeting.** Az Asszonyágok díja és a Wenckheim Béla emlékverseny disziti a holnapi programot, amely most már minden tekintetben megfelel a tavaszi meeting hagyományos nagy nívójának, olyan sok és első rangú ló szerepel rajja. Az Asszonyágok díja urlovasoknak a mérkőzésén, *Orchefen*, *Felemáson*, *Szomorán* kívül gróf *Pejacsevich*, báró *Eltz*, *Horthy* Jenő s a többi gentieman dönti el a verseny sorsát, valószínűleg nem a lovuk, hanem az ő saját tudományuk szerint. *Orchef* ez idei nagy nyereség-szerese minden esetre olyan imponáló, hogy legelső sorban kell vele számolni, mellette egy másik krackot, *Aldomást* nem farszítja ki a hosszú verseny, mely tekintet a magas teherességét, nemcsak klasszist, de kitartást is igényel. Valószínű, hogy nagyobb szerű meglepetéssel nem jár sem ez a verseny, sem a Wenckheim emlékverseny, *Feodora*-esetek legalább nem igen fognak előtörölni, mert ilyen nagy katasztrófa után a plüngeres rendszerint fogadnak mindenféle lovat. De az is bizonyos, hogy olyan jó ló, mint *Feodora* olyan parányi teherrel nem fog többé 56-szoros osztályokot fizetni. Másikülben a Wenckheim emlékversenyben nagy kilátása van *Maltesernek*, a *Diadal*, *Hortobágy* és *Hamlet* által képviselt Fesztetich istállónak és a tavaly óta sokat javult *Modornak*. E két szép versenyen kívül még egy 3000 koronás Államdíj is eldől; itt ló legyen az, a mely *Attilát* verni tudná — föltéve, ha indúna a Derby-favorit. Ha nem indul, akkor *Angely*, *Antonius* és a mindig második *Szeszély* a legkomolyabb ellenfelek. A holnapi versenyek jobb crackjei ezek:

- I. *Topromene* — *Ucalagon*.
- II. *Esparsette* — *Éva*.
- III. *Orchef* — *Aldomás*.
- IV. *Malteser-Fesztetich* istálló — *Modor*.
- V. *(Attila)* *Angely* — *Antonius*.
- VI. *Nachtwechter* — *Doni* *Kozák*.
- VII. *Harkányi* istálló — *Betyár*.

A budapesti lövésznyereményéről mindazok, akik bármely okból nem mehettek ki a versenyterre, leggyorsabban a *Telefon Hírmondó* révén nyerhetnek megbízható jelentést, a mennyiben a Hírmondó délután 4 óráig tartó időközben felolvassa az eredményt. Minden felolvasást riadójel előz meg.

Nyiltér.

Rohitsi

PÓRÁKTÁR
BUDAPESTI
Hoffmann József-ai
Bathory-utca 8. szám.

A Rohitsi savanyúvíz mint gyógyszer felülmúlhatatlan hatású gyomor- és bélhurutnál, az ivarszervek hurutjainál, máj- és lépajánál, de különösen váltóiznál.

A Tempel Ferrás borral vegyítve kitűnő ádító ital.

A Styria forrás ellenben kizárólag ivókúrára használatik.

Savanyúvíz

VALÓDI STYRIA FORRÁS FORTOMÁNYI

Minden külön tudósítás mellőzésével.

Mélyen szomorodott szívvel tudatjuk a hön szeretett, felejthetetlen édes anyának, nagy- és dédanyának, anyós, testvér és rokonnak

ÖZV.

Auspitz Mórné

szül. Löwy Mária asszonynak

élt 75. évében a mai napon hajnali 3 órakor hosszú szenvedés után történt gyászos elhunyt. A holdgöngy hűt tetemei f. é. május hó 11-én d. e. 10 órakor fogtak a gyászszobába, Budapest, VIII. ker. József-utca 34-36. a budapesti keresési irraletta temetőben családi sírboltba örök nyugalomra elhelyeztetni.

Csendes részvét és koszorúk mellözése kéréstik!

Budapest, 1900. évi május hó 9-én.

Auspitz Pál, Auspitz Ignác, Agoston Lajos, Auspitz Kálmán, Agoston Gyula, Fischer Jánosné szül. Auspitz Berta gyermekei, Löwy Mór, Löwy Adolf testvérei. Özv. Löwy Bernátné, Löwy Mórné, Löwy Adolfné sógornói, Auspitz Pálné szül. Kohn Gizella, Auspitz Ignácné szül. Klein Sarolta, Agoston Lajosné szül. Stern Malvin menyei, Fischer János veje, az összes unokák és dédunokák.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ Esküdtészi tárgyalás Szombathelyen. A szombathelyi királyi törvényszék előtt tegnap folyt le az első esküdtészi tárgyalás. A vádlottak Pap Samu és Mógor István, akik Károlyi Istvánt és nejét Vönökönkön gyönlötték. A tárgyalást dr. Laky Kristóf királyi bíró, törvényszéki elnök vezette. A vádlóságot Bárdossy László királyi ügyész képviselte, védők voltak dr. Esső Imre és dr. Nagy József. Az esküdtészek mindkét vádlottat bűnösnek találták, mire a törvényszék Pap Samut tizenöt évi, Mógor Istvánt pedig élefhosszig tartó fegyházra ítélte.

§§ Eáró Orbán Ottó ügye. Báró Orbán Ottó udvarhelyi földbirtokos fölhivta a főrendiház elnökét, hogy a Haller grófi család tagjait törülék a főrendek lajstromából, mert jogosulatlanul használják a grófi címet. Orbán báró ezt a beadványt megküldte a királyi kabinettirovának is. A Haller család hamis vadaskodás miatt följelentette Orbán Ottó bárót s a törvényszék nyolc hónapi börtönrre ítélte. Az elítélt báró meg is kezdte büntetését, de a napokban királyi kézirat érkezett a brassói fogház igazgatóságához, melyben a király Orbán bárónak megkegyelmezett s hátralévő büntetését elengedte.

§§ Rákospalota réme. Kajos Istvánnal sokáig ijesztgettek a rákospalotai gyerekeket. Olyanféle szerepet játszott, mint a danutálai kaukus.

— Ha nem alszol, mindiárt elhívjuk a Kajost. Meg kell hagyni; hogy félelmetes ember is volt a Kajos. Azzal kezdte a pályafutását, hogy ellopta Torma András csósznek a revolvert, aztán kifosztott egy pár ékszerész boltot, zsarolt s valóságos nyugalantólta a vidéket. Nagyszokára, hogy kézre kerítették s becsukták a közösgé kőrtörbe, olyan bravúrosan eullant onnan, mint a kámför. Másodszor Budapesten fogták el, ahol azonban olyan ügyesen adta az örület, hogy ki kellett őt vinni a Lipómezőre, de onnan is megszökött s folytatni régi mesterségét. Meglopott egy féltucat embert s mikor egyszer rajtaütöttek a csendőrök, üldözői közül kettőt megsebesített.

A pestvidéki törvényszék Rákospalota rémét szándékos emberölés kísérlete, kétrendbeli hatóság ellen való erőszak, ugy lopás büntette és zsarolás vétségéi miatt összes büntetésül két évi fegyházra és tíz évi hivatalvesztésre ítélte. A budapesti királyi tábla első büntető tanácsa ma délben Zubovics Román bíró előadásában helybenhagyta a törvényszék ítéletét azzal a megjegyzéssel, hogy a büntetéstől két évet és tízennegy napot a vizsgálati fogságból kitöltőnek vesz.

§§ Beosapott boltik. Hoffmann Gyula a budapesti bicikli-sportnak hosszú időn át ismert alakja volt s volna még ma is, ha a bécsi versenyen le nem tört volna. Hoffmann ugyanis úgy vett részt a bécsi versenyen, hogy Bécsben elzlogosította barátjának, Papp Ferencnek a biciklijét s az így szerzett pénzt emulatta. A budapesti törvényszék ezért a sportért nyolc hónapi börtönbüntetést mért ki rá, a királyi tábla azonban nem elégedett meg ezzel a büntetéssel s két évi fegyházra emelte föl a büntetést. A Kuria negyedik büntetőtanácsa ma foglalkozott Hoffmann ügyével s az elsőbíróság ítéletét erősítette meg.

§§ Huszonnégy lopás. A budapesti büntetőtörvényszék ma tárgyalta egy tizenöt éves kis posztónaknak, Lukács Máriaának a bűnügyét, aki huszonnégy rendbeli lopással volt vádolva. A törvényszék bűnösnek találta Lukács Máriaát s két évre a javító intézetbe küldte.

Legujabb.

Az osztrák helyzet.

Eócs, május 9.

A német néppárt mai ülésén a kormány nyelv-törvényjavaslatával foglalkozott és a javaslatot, nevezetesen a Morvaországra vonatkozót a mostani szüvegvezetésében egyértelműleg elfogadhatatlannak jelentette ki. A párt megbizta elnökét, hogy a pártterkezetlen ezt a nézetet képviselje.

Az újjusekkel klubja a parlamenti bizottság tagjait felhatalmazta, hogy a jobboldal parlamenti bizottságának esetleges ülésén részvegyenek. Megválasztottak egy obstrukciós bizottságot. Elhatározták t. v. b. hogy Pacak és Stransky alelnökök ne fogadjanak el mandátumot a delegáció költségvetési albizottságban. A volt jobboldal klubjainak emlékiratot nyújtanak át, melyben a nyelvtörvényről szóló kormányjavaslat elfogadhatatlanságát kifejezik és a csehek obstrukcióját megokolják.

TÁVIRATOK.

Kilenc órai munkaidő.

Eócs, május 9. A képviselőház szociálpolitikai bizottsága ma ülést tartott, melyen a földmivélségi miniszter képviseletében Zechner udvari tanácsos vett részt. Fort előadó terjeszti elő a jelentést és azt az indítványt teszi, hogy a szociálpolitikai bizottság vegye tudomásul a bányász-munkaidő megrövidítését előző végleges törvényjavaslat előadói jelentését és hívja fel a kormányt, hogy a már elkészült törvényjavaslatát legkésőbb a jövő hét folyamán terjeszse elő. Az előadói javaslat a napi rendes munkaidőt a bányamunkások számára napközben a le- és felszállással együtt legfeljebb 9 órában állapítja meg. Ez a rendes munkanap a szénbánya üzemeknél 1901. január 1-én lép életbe. A bizottság elfogadta az előadói indítványt.

Salisbury beszéde.

London, május 9. A Primrose League mai évi banketjén Salisbury miniszterelnök azt mondta, hogy az európai kormányok magatartása Angliával szemben, a mennyire ő tudja, békés. Nem lehet eléggé hangzatos'ni az összes európai kormányoknak Anglia délaliraki harcával szemben tanusított gondos és nyugodt semlegességét, amelyre azokat az igazságosság és a béke szempontjai indították. Ebből azonban nem következik, hogy Angliának nem kell óvintézkedéseket tenni. Anglia csak a sa át erejében bízhatik. Salisbury ezután Anglia véderőviszonyairól beszélt s azt a véleményét fejezte ki, hogy az általános szolgálati kötelezettséget az angolok nem fogadják el. Az angoloknak utat és módot kell találniok, hogy képesek legyenek megtanulni a fegyverek használatát az önvédelemre. Az ország védelme a nép dolga legyen és ne hagyják azt tisztán a kormányra. Ezt el kell érni az általános törekvéssel és általános óhajjal, hogy az angol népet fegyveres nemzetté tegyék.

Szerencsétlenség a tengeren.

Melbourne, május 9. A Sierra Nevada vitorlás hajó Liverpoolból Malbournbe menet hajótörést szenvedett. A legénységből csak 5 embert mentettek meg. 22 ember, köztük a kapitány valószínűleg oda vészett.

A pestis.

Konstantinápoly, május 9. A közegészségügyi tanács háromszoros orvosi vizsgálatot rendelt el a Szmírnából Konstantinápolyba jövő utasokra nézve. Az első vizsgálat Szmírnában történik a hajóraszállás előtt, a második a Dardanellákban, a harmadik Konstantinápolyban, a megérkezés után. A közegészségügyi szolgálat főfelügyelője Szmírnába utazott. Az Alexandriából és Szuezből jövő utasokra és szállítványokra elrendelt ötnapos vesztegárt íznapra emelték föl.

Szizmia, május 9. A pestis egész Indiában rendkívül csökkenóban van.

Közgazdasági táviratok.

London, május 9. (Gabonapiac.) Az irányzat általában nyugodt, tenzeri 3 p.-vel csökkent. Városi liszt 23—28 sh. Repeccal 27 sh. 9 p. Behozatal: Buza 2000, árpa 7000, zab 70,000 q.

New York, május 9. (Terményfőzsé.) (Zárlat) Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2%. (9 1/2%) júliusra 9.67. (9.66), augusztusra 9.43. (9.49). New-Orleansban helyben 9 1/2. (9 1/2). — Petroleum Stand white New Yorkban 8.80. (8.90). Stand white Philadelphianban 8.75. (8.85). Refined in Cases 10.10. (10.10). Credit Balances at Oil City 144. (144). — Zsír: Western steam 7.27. (7.15). Rohe és Brothers 7.55. (7.04). — Tengeri irányzata gyenge. Májusra 43 1/2. (44.—). Júliusra 44 1/2. (44 1/2). Szeptemberre 44 3/4. (44 3/4). — Buza irányzata tartott. Piros ősi helyben 79 1/2. (80 1/2). Augusztusra 71 1/2. (72 1/2). Juniusra —. — Júliusra 72 1/2. (73 1/2). Szeptemberre 73 1/2. (73 1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 3 3/4. (3 3/4). — Kávé: fair Rio 7. sz. 7 1/2. (7 1/2). Juniusra 6.40. (6.50). Augusztusra 6.50. (6.60). — Liszt: Spring Wheat clears 2.65. (2.70). — Cukor: 3. 10 1/2. (3. 10 1/2). — Ón: 29.22. (23.40). — Iéz: 17.—. (17.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, május 9. (Terményfőzsé.) (Zárlat) Buza irányzata tartott. Májusra 65 1/2. (65 1/2). Juniusra —. —. — Tengeri irányzata gyenge. — Júliusra 38 1/2. (39.—). — Zsír: Májusra 6.82. (6.70). Juniusra 6.87. (6.75). — Szalonna short clear 7.12. (7.05). — Sertéshús: Február —. —. — Májusra 11.50 (11.45). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

G. L. Köbölkut. Az Illetékszabályzat 1. rész II. szakasz 6. §-ban világosan bennfoglaltatik, hogy csak ténylegeseknek van igényük a kérdéses járulékra, így a tartalékos érte nem folyamodhatik.

P. K. Budapest. (Grand Café.) Amennyiben Kassa tudunkkal 150 kilométernél távolabb van, joga van Budapesten a fegyvergyakorlatra jelentkezni, de jó lesz előbb a behívóját valami szakavatott egyének megmutatni, mert a behívó jegyből ki kell tűnnie, nincs-e az említett gyakorlati állomás az idén kivételesen a szabály alól kivéve.

B. A. Temesvár. A terv helyes és okos, de a kivitelele tömördek akadályba ütközik. Egyébként magunk is szeretnők, ha az ön számítását kipróbálnák és az beválnék. Az egész úgyneq ugyan a szegények látnák a hasznát.

A. B. C. Ujvidék. Arról a gyógmódról mi sem tudunk többet, mint a mennyit a kérdéses közlembenben egy német lap nyomán — megirtunk. A Journal Higienique különben Párisban jelenik meg. Közlebbi címét nem tudjuk, de azt hisszük, reá talál a posta a lap címe után is.

A. P. Budapest. Ez rossz vers. Nagyon rossz.

R. J. Budapest. Színigazság, ami a versben van. De maga a vers nem jó.

Kálföld. Németországba nem kell utlevél. A sorozás azonban haza kell jönnie, különben katonaszökvénynek deklarálják.

Ö. B. I. Miskolc. Múltóságos Bezerédy Pál urnak, selyemtenyészési miniszteri meghatalmazott, Szegzárd.

R. S. Egy kérvényen akár egy egész család is kérheti a névmagyarosítást. A kérvényt az apa vagy a törvényes gyám adja be a kiskorúak nevében. Mellékelendők: a születési bizonyítványok és az apa illetékesi okmánya.

K. J. Küküllővár. Igen, meg lehet változtatni, de csak kellő megozolással. Mellékelni kell a születési és illetékesi bizonyítványokat. A folyamodás a belügyminiszterhez intézendő.

Sch. G. Önnök kellett volna gondoskodnia, hogy a hitelező idejében kapja meg a pénzt. Most bizony végrehajtják, ha addig ki nem fizeti a tartozását és a költségeket.

Sorsjegyek.

L. J. Rimabánya. 200 korona nyerebményvel huzták ki.

Bánrévi előfizető. A. S. Mándok. K. A. 21096. előfizető. S. S. Győrszentmárton. V. A. Mezőtelegy. Dr. E. L. Lachás. R. O. Orozská. U. S. Baranyá-Löcs. S. F. Bécs. G. T.-Vásárhely. Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Vándorlegény hazatérése.

Vándorlegény, vándormadár,
Itt a tavasz, térj vissza hozzánk,
A régi fészek várva-vár,
Mi hívja van, kitataroznánk.
Hozd el magaddal mind a fényt,
Mit lángolóbb ég alatt gyűjtél,
Maradj örökre a miénk,
Ha tűzhelyünk mellett leültél.

Rég volt, mikor még fiatal
Kezembe vándorbotot fogtál,
A küzködés, a diadal
A célponton csábitva ott áll.
S ha tied lett minden babér,
Világ híre, kínese előd hullt:
Nem lettél boldogabb azért,
Üres hívság volt, jött és elmúlt.

Úgy sovárogtál egy zugot,
Ahol meghuzódnál pihenni,
Hová híred el sem jutott,
Nincs a világi zajból semmi.
Ó, mért, hogy későn, elborult
Lélekkel bírtad föltálatni!
Szegény nagyember! nyomorult
Sors, hogy téged így kell sajnálni.

Célnál vagy. Nincs többé titok
Számokra élet és halálban.
Rab-szellemed utat nyitott
S fent isteni szférákban szárnyal.
Csak elmulandó, testi ház
Volt, mi előttünk összeomlott,
De mindörökké glóriás
Az ezüstös sörényű homlok.

Nem siratunk, a gyáva köny
Ne rengedezzen szempillánkon.
Ajkunkra bus jajszó se jön,
Vérünkben a gyász gőgje lángol.
Kevélylyé tesz ily vesztés,
Mely dás voltunkat bizonyítja.
Magyar fajunk becsmérlének:
Rámutatunk e még friss sírra.

Vándorlegény, édes anyánk
Nyugasztaló ölébe fölvetv.
Porló szived áldás gyanánt
Tegye termékből ezt a földet.
Dicső halott, Isten veled,
Emléked nekünk örök otlár:
A napba tért meg szellemed,
Melynek kitérőpont üszke voltál.

Lipsey Ádám.

† **Fejedelmi kereskedők.** Az európai fejedelmek és uralkodó hercegek legnagyobb része iparos és kereskedő is egyszerre. Ezt a meglepő hírt újságolják a francia lapok, melyek a következő kétségek kivételével sorolják fel:

Oroszországban a Romanov borkereskedő cég egyike a világ legnagyobb forgalmu üzleteinek s kaukázusi szállóiból kiterülő finom borok nemcsak Oroszországban, hanem az egész világon kedveltek. A cég feje Miklós, a minden oroszok cára. A szász király porcellángyárai évenként több milliót jövedelmeznek. A meklenburgi nagyherceg lovakkal, a Koburg herceg gyümölcsessel, a bajor regens sajttal kereskedik. A schleswig-holsteini herceg keményítőgyára legnagyobb Németországban. Stolberg herceg bányái óriási mennyiségű ezüstöt szolgáltatnak, Bismarck herceg papírossal kereskedik s a porosz lapok nagy részét az ő gyárai látják el papírossal. A német császárnak Charlottenburgban nagy porcellángyára van, mely erősen versenyez fejedelmi konkurenciájával, a szász királynak gyárával. A német császár különben minden, még kávé is. Potsdamban öt kávéháza is van.

† **Cserkeszek.** Egy harminc felnőtt férfiből, tizenöt asszonyból és egy csomó gyermekből álló cserkesz csapat a napokban vonult be a berlini állatkeribe lovaival és egyéb házi állataival. A csapat egyenesen a Kaukazusból jött, a Kaspi-tó mellékéről. Az osszéták törzshez tartoznak és nem kis farsátságba került őket rábírní, hogy így családostul hosszú időre eltávozzanak hegyes hazájuktól. Az osszéta férfiak mindannyian szalás alakok fekete hajjal, nemes szabású barna arccal. Festői ruházatuk bokáig érő karmazsinveres kabátból, a cserkaszakjából és hófehér báránysüvegéből áll. Fegyverzetük puska, tőr és pisztoly. A nők viselete az orosz nőkéhez hasonlít. Szeretik a hosszú tarka ruhákat, a himzett pruzslikot, meg fejükön nagy tarka kendőt vagy kacér kis bojtos sapkát viselnek. Az osszéták nemzeti táncra meglehetősen egyhangu. A harmonika bus hangjaira, amelyen többnyire nő játszik, a táncban részt nem vevő férfiak addig járják a taktust, míg a táncot egyetlen férfi és nő járja polkalépésben hol előre, hol hátra lejtve. Néhány férfi a kardtáncot is bemutatta, ami sok bátorságot kíván meg a táncostól. Igazán elemükben azonban csak lóháton érzik magukat az erőteljű duzzadó alakok.

— A földi boldogságot a lóháton találod meg, ezt tartja egyik közműködésük.

Apró, de szívós és temperamentumos lovacskák ezek a cserkesz lovak, amelyek macskaüggyességgel, könnyedséggel mozognak, forgolódnak és vágtatnak lovasaik súlyos terhe alatt. A cserkeszek lovagjatekai igazán bámulatosak. A legveszettebb vágtatás közben

papirdarabokat, pénzt és egyéb apró tárgyakat kapnak fel a földről, vagy lönek darabokra, majd megfajthatatlan ügyességgel vágtatás közben a ló hasára kuszának s így vágtatnak jó darab ideig a nélkül, hogy legkisebb sérülés esne rájuk és a nélkül, hogy a lovat a vágtatásban akadályozzák. A kozák ezredekben a cserkeszeket tartják a legelső lovasoknak.

† **Fekete újságírók.** Az atalantai egyetem kiadott egy tanulmányt, amely a négereknek Amerika szellemi világában való szerepéről értekezik. Ebben a tanulmányban olvasható az az érdekes adat, hogy három napilap, százharminchat hetilap és tizenegy tanügyi lap kizárólag négerok szerkesztésében jelenik meg. Pedig néhány évtized előtt Amerikában ugyancsak alárendelt helyzetben éltek még a feketék és csakis fizikai munkát végeztek.

† **Végrendeletkezés fonográfval.** Végrendeleteket többféleképpen csináltak. A végrendeletkező vagy maga írta, vagy mással íratta s maga csak aláírta, vagy akár szóbelileg is végrendeletkeztet tanuk előtt. Amerikán új módja is akadt a végrendeletkezésnek s lehet, hogy ez a jövő. A végrendeletkezés fonográfval. A New Yorkban olasz nyelven megjelenő Araldo Italiano írja, hogy Rochesterben nemrégiben meghalt egy A. A. Putman nevű mérnök. Néhány nappal a halála előtt bele mondta a végrendeletét egy fonográfba. Ehhez az aktushoz több jegyzőt, ügyvédet és családtagot toborozott össze, ámbar erre, mint maga is erősítette, nem igen lett volna szükség. Amikor elmondta a dolgát, a kezébe vett egy megmelegített tüt és bele írta a forgó henger viaszkjába:

— Ez az én utolsó akaratom.

Aztán aláírta a nevét s a tanukat is megkérte, hogy írják alá a nevüket.

† **Alakok a hold felületén.** A legtöbb ember valami különös alakzatot fedez fel a holdon. Hanem egyik ilyen alakzat sem hasonlít a másikhoz. Ez egy érdekes kísérletre birta Camille Flammariont, a hírneves francia csillagászt. Egy csomó kisebb-nagyobb jelentőségű férfit megkérdezett arra nézve, hogy pontosan adják tudtára neki, milyen formákat láttak a hold felületén. Néhány érdekes feleletet kaptak. Saint-Saëns a komponista egy kenguru körvonalait ismerte fel, Aquilino Barba egy imádkozó madonnát vett észre, Zamboni egy férfi és női fejet látott, amint csókolódnak, A. Pierot egy kinyújtott karú férfit, M. de Balazsyn Kaint, amint egy vasvillán Abel testét viszi, Quénisset egy férfi törzsét és lábát. A kérdezettek arra is megkérte Flammariont, hogy egy kis vázlatot is rajzoljanak tapasztalataikról. Ezeket a rajzokat albumba gyűjtötte és a francia csillagászati társulatnak ajándékozta.

REGÉNY.

ÚJ FÖLD

Írta: KNUT HAMSUN

(81)

Ugy beszéltek meg, hogy Irgens ne kísérje ki a vasúthoz. Hogy ebből okvetlenül pletykálkodás támadna, hogy a város nagyon kiesi s hogy sajnos, Irgens nagyon is ismert ember ahhoz, hogysem büntetlenül kísérhessen egy hölgyet a pályaudvarra. Ó meg sem mozdulhat, megkötí a népszerűség. De írni fognak egymásnak, mindennap írnak mindketten. Ugy-e? Különben baj lesz. Nem tudnak megélni...

Tidemand volt az egyetlen idegen, aki Ágota elutasításáról tudott s aki elkísérte őt a vasúthoz. Délután átment a Henriksenék utcájába s egy pár szót váltott az öreg Henriksennel, csak egy pár percig beszélt vele, aztán Ágotához lépett, aki már utra készen állott az ajtóban... Még el kellett bucsuznia a kisasszonynak s miután ez is megtörtént, elkísérte Ágotát s utána vitte a kizitáskáját. A bóröndjét a szolgálva előre kiküldték már.

Kevéssel előbb esett az eső, az utca piszkos volt, nagyon piszkos. Ágota egy párszor mondta: — Oh, milyen szomorú!

Aztán továbbment s úgy tipegett, mint a szorgalmas iskolásgyerek, aki nem akar sokáig az utcán maradni. Kis utikalapja nagyon illett az arcához, ifjabb tette s arcá kipirult.

Nem sokat beszéltek. Ágota szólt: — Nagyon szeretetreméltó, hogy elkísért, különben egészen egyedül kellett volna megtennem ezt a hosszú utat.

Tidemand észrevette, hogy Ágota csak ne-

hezen fojtja el felindulását s hogy szemei nedvesek.

Mosolygott s szórakoztatni akarta. Hogy nincs oka a szomorúságra, hisz örülnie kell inkább, hogy itthagya ezt a sok, sok mocskot, a városi sarat s tisztább, üdítőbb levegőre, becsületes helyre kerül. Aztán meg, hogy talán csak nem megy el örökre?

— Nem — mondta Ágota — nemsokára visszatérek.

Mindössze ezeket a közömbös szavakat váltották egymással. A perronon álltak, az eső újból esni kezdett, a cseppek kopogva ütődtek a pályaház üvegtetőjéhez. A mozdony ott állt a síneken s sístergő hangot hallattak. Ágota beszélt s az ablakból nyújtotta a kezét Tidemand felé. Aztán, mintha az a vágyakozása támadt volna, hogy mindenki kibéküljön, így szólt ehhez az idegen emberhez, akivel talán legritkábban találkozott:

— Isten áldja... És ne gondoljon rólam semmi rosszat, habár... — Elpirult.

— Oh kedves gyermekem! — felelt Tidemand csodálkozva. Nem tudott egyebet mondani.

A vonat már elindult, mikor Ágota kiesiny, arca még mindig ott volt látható a kocsi ablakában; szemei még mindig nedvesek voltak s küzdött a sirással. Egyre Tidemandot nézte, miközben a zsebkendőjét lobogtatta.

Csodálatos leány! Ó volt az egyetlen ember a perronon, akit ismert s így ez a kendőlobogtatás csakis neki szólt. Nagyon meghatotta ez az egyszerű kedvesség, gyorsan elővette a zsebkendőjét s addig integetett vele, míg a vonat el nem tűnt szemei elől. Hogy azért még sem szabad rosszat gondolni róla? Nem, hogy ő a világért sem gondolna rosszat. S ha gondolt is róla egyszer egy pillanatig, akkor... nos igen, többé soha sem teszi. Hogy integetett feléje, pedig hisz' egészen idegen. No, ezt el kell mondania Olenak, hogy fog az örüni ennek!

Tidemand a raktárai felé vette útját. Feje zúgott az üzlet gondjaitól, amelyek lassanként

minden mást feledtetek vele. Egyre több dolog volt az üzletben, hitele újra megnyitott, régi raktárosai közül kettőt ismét szolgálatába fogadott. Olyan volt ez az üzlet, mint valami nagy fenevad, amely egy darabig ájultan hevert a földön s most újra mozdulni kezd s erőre kap. Mostanában kátrányt szállított.

Miután körülment a raktárban s parancokat osztogatott, a vendéglőbe ment, ahol ebédelni szokott. Késő volt s sietve ette meg az előbb tett ételket. Senkivel sem beszélt. Új terveiről gondolkodott. A kátrányt Spanyolországba szállította, a rozsr-árak szállardak voltak s készlelőből sokat eladott már: mindenféle kinyújtotta a kezét, amerről pénzt lehetett szerezni s most a thorahusi cserző vállalat foglalkoztatta. Hogy is volna az, ha e mellett a cserző vállalat mellett kátrányégetéssel is foglalkoznék? Nem, ha Ole beleegyezik a dologba, ő pártolni fogja. Ezt az eszmét már hetek óta forgatja a fejében s már mérnökkel is tárgyalt a dologról. A hulladékokat és a fasadarakat fel lehetne használni s ha a cserzés felemészti a hánccot, a fa jó lesz az égetéshez. Egyelőre meg lett volna elégedve ennyivel, hisz csak a gyerekeiről kellett gondoskodni. Folytonosan visszatérték gondolatai a dologra.

Tidemand hazament. Az eső folyton, egyetlenesen esett.

Néhány lépésre az irodája előtt hirtelen megállt, aztán óvatosan elbujt a házajtó mögé. Figyelt; a felesége az iroda előtt állott, ámátor az eső szakadt. Hol az irodaablakba, hol a második emeletre nézett föl, arra felé, ahol az ő kis, egyszerű szobája volt. Tidemand látta, nem tévedett, Hanka volt. Visszafojtott lélekzettel figyelte. Most már másodszer látta őt itt; a gázlámpás árnyékába húzódott meg akkor is; Tidemand halkan a nevén szólította, igen, szólította, de Hanka nem is felelt, hanem gyorsan elszaladt s befordult a legközelebbi utcába. S most megint itt van az az asszony.

(Folytatás következik.)

A világ legnagyobb ágyuja. A New York Herald párisi kiadása jelentí, hogy az amerikai kormány New York kikötőjének védelmére egy negyvennyolc centiméter kaliberű ágyút rendelt meg...

Az „anix” hódítása. Emma (az urához): Nézd csak, Kálmán, Olga a nászútján sem feledkezett meg rólunk és küldött egy képez levelezőlapot. Ezt írja: „Az égben vagyunk”.

Megokolás. A nagysága (a szakácsnőhöz): Mari, micsoda dolog az, hogy tegnap este egy katoná volt a konyhában, amikor a színházból hazajöttünk?

Mari: Ez nyilván azért volt, mert a színháznak hamarabb vége volt, mint ahogy az újságok írták.

Napirend.

Napló. Csütörtök, május 10. — Római katolikus: Antonin p. — Protestáns: Antonín. — Görög-orosz: (április 27.) Sim. J. rok. — Zsidó: Ujár 11. Cham, bjt. — A nap két óra 14 percek. — Nyugszik este 7 óra 2 percek. — A hold két délután 3 óra 4 percek. — Nyugszik éjjel 1 óra 59 percek.

A miniszterelnök és külügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A honvédelmi miniszter fogad déli 12 órakor.

Az igazságügyi miniszter fogad délután 4 órakor.

A közlekedési miniszter fogad d. u. 4 órakor.

A képviselőház elnöke fogad délután 2 órakor.

A katolikus autonómiai kongresszus bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a főrendiházban.

Lakoma gróf Festetics Andor tiszteletére este 10 órakor a Royal-szállóban.

Rekviem Munkácsy Mihályért délelőtt 10 órakor a terézvárosi plébánia-templomban.

Közt. jubileum a Népszínházban. Szinre kerül az Eleven ördög. Előadás előtt 7 órakor a jubileum üdvözlése a színpadon. Előadás után diszjakoma a Royal-szálló díszteremben.

Nemzeti múzeum: Állattára. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. A többi tárai 1 korona belpéldij mellett meatekinthetők.

Iparművészeti Múzeum és az Iparművészeti Társulat állandó bazárja nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Teknőipari iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—5-ig.

Országos képtár zárva.

Közeléti múzeum zárva.

Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Szabadalmi leltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye (II. Oszlop-utca) nyitva délelőtt 10—1-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzsiai könyvtár nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Iratszolgálat: VII. kerület Kerepesi-út 20. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Tudakozó-osztály és Kereskedelmi szakkönyvtár: VII. kerület, Kerepesi-út 22. szám alatt. Hivatalos órák délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A hazai termékek állandó kiállítása. A Keleti mintatár és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusítási aokat is eszközöl) a városi ipari iparcserkőben nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 2 órától 4 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap. Somossy Mulató. Nagymező-utca. Ma egész új szenzációs műsor.

Folles Caprice. VI., Róvay-utca 18. Naponta fényes műsor.

Stefánia-szálloda, Murányi-utca 53. Budapest legolcsóbb szállodája.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitások kerékpárterem.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny (lásd hirdetést). Ujonnán berendezett fényes étterem.

Futzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-terekben Dobronyi Géza 1-es rangú zenekarának hangversenye.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

Szesztermelés. Ideiglenes kimutatás a fogyasztási adó alá eső szeszek a magyar korona országainak területén 1900. évi április havában volt termeléséről és forgalmáról: 1. A hivatalos megállapítások eredménye szerint termeltetett 106.591 hektoliter alkoholt; 2. Szeszfőzdekből, szabadaktárra nyilvánított szeszfinomítókból és szeszszabadaktárákból elszállított: a) a fogyasztási adó lefizetése mellett 61.285 hektoliter, b) a fogyasztási adóval terheltet: aa) a vámvonalon át való kivitelre 4067 hektoliter bb) másnemű adómentes felhasználásra 8244 hektoliter.

Gyapjavásár. Losoonon ma országos gyapjavásár volt, amelyre 1200 métermázsas gyapjút hoztak. A mosás kitűnően sikerült. Délig 900 métermázsát adtak el tavalyi áron. A vevők többnyire belföldi gyárosok voltak.

Iparosok ösztöndíja. Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter arról értesítette az Országos Iparügyi-üléset, hogy öt önálló iparosnak négyezer korona ösztöndíjat, tíz ipari munkásnak pedig egyenként háromszáz korona ösztöndíjat engedélyez, arra a célra, hogy az ösztöndíjak a párisi kiállítást megalakítsák. A folyamodások május 28-ikáig az Országos Iparügyi-ülethez nyújtandók be.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Horvát Mór kereskedő Szatmár, Sily Ferenc kereskedő Zala-Szent-Gróth, Berger és Társa cég Nagy-Atád, Hlom Lajos kereskedő Humpolec.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 37.50 korona, áruban 38.— korona, — Bésben a nyersszesz ára 41.80 korona pénzben, 42.20 korona áruban.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székcs-fővárosi sertéskonsumvásár árjegyzése 1900. évi május 9-én. Készlet 258 darab. Érkezett 951 darab. Összesen 1209 darab. — Eladott 791 darab. Maradt 418 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 98—106 koronáig, 320—380 kgr. súlyban 96—106 k.-ig. Öreg nehéz párunkint 400—500 kilos 88—92 koronáig. Malaok 72—74 korona 100 kilónként. A vásár hangulata élénk volt.

A budapesti gabonafőzsde.

Budapest, május 9.

A mai üzletben megnyitáskor nyugodt volt az irányzat és az üzletmenet vontatott volt. Forgalomba került 8000 métermázsas buza nagyobbára vagonáru néhány fillérrrel alacsonyabb áron.

Eladatok:

Buza. Tiszavidéki: 300 mm. 81 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 300 mm. 79 1/2 k. 8 K. — f., 400 mm. 79 1/2 k. 8 K. — f., 100 mm. 79 1/2 k. 8 K. 32 1/2 f., 50 mm. 79 k. 8 K. — f., 150 mm. 79 k. 8 K. — f., 200 mm. 79 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 1/2 k. 8 K. — f., 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 85 f., 200 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 4000 mm. 77 k. 8 K. 30 f.

Pest megyei: 200 mm. 78 1/2 k. 7 K. 17 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f., 200 mm. 75 k. 7 K. 55 f.

Bihari: 100 mm. 78 1/2 k. 7 K. 80 f. Erdélyi: 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 70 f.

Fehérmegyei: 200 mm. 73 k. 7 K. 55 f. Mind 3 hónapra.

Rozs: 400 mm. 6 K. 85 f., 500 mm. 6 K. 85 f., 200 mm. 6 K. 82 1/2 f., 150 mm. 6 K. 87 1/2 f., 100 mm. 6 K. 75 f., 200 mm. 6 K. 75 f., 100 mm. 6 K. 65 f.

Zab: 100 mm. 5 K. 87 1/2 f., 100 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 47 1/2 f.

Árpa: 150 mm. 6 K. 82 1/2 f. Tengeri: 1100 mm. 5 K. 75 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns for Buza (kilos, K-10, K-12) and other grain types (Egyéb gabonafajták) with prices in K and f.

Table with columns for Egyéb gabonafajták (Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repece, Kócsos) and prices in K and f.

A határvidéki piacok a következő kötés történtek: Buza májusra . . . 7,77—7,79—7,80 Buza októberre . . . 7,99—7,98—7,95—7,96 Rozs májusra . . . 6,90 Rozs októberre . . . 7,04—7,02—6,99—7,01 Zab májusra . . . 5,32 Zab októberre . . . 5,32 Tengeri májusra . . . 5,55—5,66 Tengeri júliusra . . . 5,70—5,71 Repece augusztusra . . . —, —, —, —

Table with columns for Déli egy órákor a következőzáróórákat állapították meg hivatalosan a tőzsdén: Buza októberre . . . 7,78 pénz 7,79 áru Buza májusra . . . 7,95 . . . 7,96 Rozs májusra . . . 0.— . . . 0.— Rozs októberre . . . 7,01 . . . 7,02 Zab májusra . . . 0.— . . . 0.— Zab októberre . . . 5,29 . . . 5,30 Tengeri májusra . . . 5,65 . . . 5,66 Tengeri júliusra . . . 0.— . . . 0.— Repece augusztusra . . . —, —, —, —

Table with columns for Déltőlán fél 5 órákor zárul: Buza májusra . . . 7,79—7,80 Buza októberre . . . 7,95—7,99 Rozs májusra . . . 6,90—6,95 Rozs októberre . . . 7,01—7,02 Zab májusra . . . 5,01—5,02 Zab októberre . . . 5,29—5,30 Tengeri májusra . . . 5,65—5,66 júliusra . . . 5,71—5,72 Repece augusztusra . . . —, —, —, —

A budapesti értéktőzsde.

A külföldi tőzsdék tegnapi zárata gyenge volt. A pénzügyi viszonyok, valamint az osztrák belpolitikai fejleményei nyomásztólalg hatnak a spekulációra. Mind ezeknek a hatásra, tekintettel a piacunkon főnáll felette csekély engagemente-okra, nem juthat pregnans kifejezésre, ámde a piac hangulata nagyon kedvelten. Az összes értékek árai lefelé irányultak. A vas- és bányapiac is gyengeségre hajló volt, főleg rimamurányiak gyengültek.

A helyi cikkek forgalma minimális, az irányzat gyenge volt előtőzsdénken.

A déli tőzsde kezdettől végig lanya irányzatot és mérsékelt forgalmat tüntetett fel.

Rimamurányi és közti kiséssé kínálva voltak a olcsóbban zárultak.

A valutapiac merev. Az előtőzsde: gyengeségre hajló.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 735,50—736.—, Osztrák hitelrészvény 723,70—729.—, Rimamurányi vasmű részvény 614,75—616,50, Villamos vasút 330.—, Közúti vasút 637.—, 637,50 korona.

A déli tőzsde: lanya. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 734,25—735,25, Osztrák hitelrészvény 727,50—728,50, Osztrák-magyar államvasút 643,80—644,25, Ipar és kereskedelmi bank 190.—, Leszámitoló-bank 492,50—493,50, Rimamurányi vasmű részvény 614,50—615,50, Közúti vasút 635,50—637.— korona.

Forgalomba került: Magyar koronazárék 92,55—92,60, Bankgyebsélti részvény 181, Országos központi takarékpénztár részvény 1390, Lujza-gőzmalom részvény 225—230, Egyesült téglá- és cement részvény 10, Jordán bányászati részvény 85 korona árfolyammal.

Utótesztés: 4 órai zárójárkor maradt: Osztrák hitelrészvény 728,50, Magyar hitelrészvény 735,25, Leszámitoló bank 491,50, Rimamurányi vasmű 614,50, Osztrák-magyar államvasút 644.—, Közúti vasút 635,50, Villamos vasút 329.— korona árfolyammal.

A hivatalos záratok a következők voltak: *)

Table with columns for Magyar Államadósság and Osztrák Államadósság, listing various securities and their values in Pénz and Áru.

I. Idegen Államadósság.

Table with columns for Idegen Államadósság, listing foreign securities and their values in Pénz and Áru.

II. Más kölcsönök.

Table with columns for Más kölcsönök, listing other loans and their values in Pénz and Áru.

IV. Elsőbbségi kötvények.

Table with columns for Elsőbbségi kötvények, listing priority bonds and their values in Pénz and Áru.

V. Bankok részvényei.

Table with columns for Bankok részvényei, listing bank shares and their values in Pénz and Áru.

VI. Takarékpénztárak részvényei.

Table with columns for Takarékpénztárak részvényei, listing savings bank shares and their values in Pénz and Áru.

* Az I—V. alatt jegyzett papirok árfolyamai 100 koronánként értendőek, a VI—XVI. alatt jegyzettekét pedig darabonként koronákban.

III. Zalogveleek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bonds and loans with columns for issuer, amount, and price. Includes entries like 'Belvárosi lakarképi zalog', 'Egyszerű kőv. zalog', etc.

VII. Biztosítói társaságok részvényei.

Table listing shares of insurance companies such as 'Bécsi biztosító társ.', 'Egyszerű élet- és járadék-biztosítási társ.', etc.

VIII. Gőzmalomok.

Table listing steam mills with columns for name, location, and price. Includes 'Concordia', 'Előbudapesti', 'Erzsébet'.

IX. Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of mines and brickworks. Includes 'Borsod-bánya', 'Budapesti téglagyár', 'Egyszerű téglagyár', etc.

X. Vasútvételek és pégyárak részvényei.

Table listing shares of railway lines and stations. Includes 'Győri vasútv. áll.', 'Dunaújvárosi vasútv. áll.', etc.

XI. Könyvnyomdak részvényei.

Table listing shares of printing houses. Includes 'Athenaeum', 'Franklin', 'Kosmos'.

XII. Különböző vállalatok részvényei.

Table listing shares of various companies. Includes 'A. Wassner', 'Epeit villamos', 'Elő magyar szövő', etc.

XIII. Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transport companies. Includes 'Adria tengerhaj.', 'Epeit-i fontás vas.', 'Idegl. rész.', etc.

XIV. Sorozatok.

Table listing serial bonds or shares. Includes 'Budaörs', 'Bécs', 'Egyszerű', etc.

XV. Pénzesemlek.

Table listing government securities. Includes 'Vért arany', '20 frankos arany', '20 márkás'.

XVI. Külföldi váltók (látva).

Table listing foreign exchange rates. Includes 'Amsterdam', 'London', 'Német piac'.

A budapesti terményüzede.

A terményüzletben a szezonoszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

- List of commodity prices: 'Jegyzések: Heremag: lucerna magyar', 'korona, vörös aprószemű', 'korona, vörös erdélyi', etc.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, május 9. (A Budapesti Napló telefonjelentése.)

Az irányzat a mai határidőpiacon bányadtság felé hajlott. A külfordírral változatlan árfolyamokat jelentettek s az eladásokra adott okot; zárlatok általában árfolyamesések jelentkeztek, amelyek három fillért tettek ki általában, tengeri ellenben öt fillérrel

hanyatlott. Buza május-juniusra 8.07-8.03-8.07, őszre 8.22-8.16-8.18, rozs őszre 7.37-7.34-7.36, zab május-juniusra 5.49-5.51-5.50, őszre 5.65-5.62-5.63, tengeri május-juniusra 5.88-5.86, július-augusztusra 5.98-5.96-5.98, repec augusztus-szeptemberre 13.02/3, rozs május-juniusra 7.22-7.25 korona. Felmondottak 3000 métermáza zabot és 7000 métermáza tengerit. A vásárlási kedv teljes hiánya következtében a keszárkup piacán nagy csönd volt s az irányzat nyugodtabb lett; rozs mégis megtartotta mult heti árfolyamát, buza ellenben öt fillérrel olcsóbban lett volna szerezhető. A tőzsde szilárdan zárult. Buza május-juniusra 8.08, őszre 8.24, rozs őszre 5.43, zab őszre 5.64, tengeri július-augusztusra 5.99-5.98.

A bécsi értéktözsde.

Az előzősde meglehetősen jól indult. Déli tőzsde valamivel szilárdabb. Zárlat jobb.

Bécs, május 9. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 116.95. Tiszai és szepedi kölcsön sorsjegye 139. Magyar vasúti kölcsön ezüstben 99.50. Magyar keleti vasúti állami kötvény 117.25. Magyar leszámított és pénzártéki bank 493. Rimaurányi vasútvállalat 614.50. Magyar koronajárdék 92.45. 4% os Magyar földterh. kötvény 92.50. Magyar hitelbank részvény 734. Magyar nyveremény kölcsön sorsjegye 163.75. Kassa-oderbergi vasúti részvény 353. Magyar kereskedelmi bank 2715.

Bécs, május 9. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% papírjárdék 98.80. 4% os osztrák aranyjárdék 117. 1860-iki sorsjegye 135.50. Osztrák hitelrészvény 400. Angol-osztrák bank 289. Bécsi bankgyűléslet 517. Osztrák-magyar bank 1776. Déli vasút 111. Dunagőzhajózási részvény 718. Dohányrészvény 302. Császári és királyi arany 11.38. Német bankváltók 118.30. 4 2/3% os erüti járdék 98.35. Osztrák koronajárdék 98. 1864-iki sorsjegye 202.25. Osztrák hitelintézet részvény 727.75. Unionbank 588. Osztrák Lánderbank 480. Osztrák-magyar államvasút 643. Elbavölgyi vasút 477. Alpeisi bányarészvény 529. 20 frankos arany 19.26. Londoni váltóár 242.75. Bécsi Tramway 355. Az irányzat gyenge.

Bécs, május 9. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánorgonamban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 727.75 Magyar hitelrészvény 734.50. Angol-Osztrák bank 290. Union bank 517. Lánderbank 589. bankgyűléslet 451. osztrák-magyar államvasút részvény 643. északnyugati vasút részv. 111. elbavölgyi vasút 477. dunagőzhajós részv. 465. alpeisi bányarészvény 301.50. májusi járdék 615. osztrák koronajárdék 92.50. magyar aranyj. 98.80. magyar koronajárdék 92.45. német birodalmi márká középszé 117. utimóra 118.37. töröksorsjegyek. rimaurányi vasút. déli vasút. dohányrészvény. Napoleon d'or 19.26. Lombard. -.

Külföldi értéktözsdek.

Berlin, május 9. (Tőzsdei tudósítás.) Az iparértékek ma is hanyatlottak kissé. Az amerikai vaspánc bágyadtásig fenyegetőbb teszi a veszélyt, hogy Amerika konkurenciát csinál a hazai iparnak, ami nagy realitációkra adott okot. Azonkívül kedvezőtlenül hatottak az itteni piacra a költségvetési bizottságban a tőzsde megadottátására vonatkozólag tett indítványok, valamint a nyugati tőzsdék tegnapi kedvezőtlen irányzata. A forgalom minden terén gyöngyölkött az árfolyamok csekély forgalom mellett. Utózártai juttak. Magánleszámlázási kamattal 4 3/8%.

Berlin, május 9. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjárdék. 4% os osztrák aranyjárdék 98.60. Elbavölgyi vasút. Magyar koronajárdék 92. Osztrák-magyar államvasút 136.90. Kassa-oderbergi vasút. Bécsi váltóár 84.40. Magyar vasúti beruházási kölcsön 151.40. Alpeisi bányarészvény. Disconto-Commandit 185.30. Általános villamosági Edison 246. Gelsenkircheni 216.75. Laurakohó 262.35. 4 2/3% os erüti járdék 97.40. 4% os magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 226.40. Déli vasút 26.30. Károly Lajos vasút 100.30. Orosz bankjegye 216.30. 4% os új orosz kölcsön 98.75. Török dohányrészvény 158. Olasz járdék 95.25. Magyar hitelbank. Dynamit Trust 156.90. Harpeni 227. Az irányzat nyugodt.

Berlin, május 9. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négy százalékos magyar aranyjárdék 97.50. Magyar koronajárdék 92. Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasút 136.75. Déli vasút 26.75. Északnyugati vasút. Elbavölgyi vasút. Orosz bankjegye középszé 216.30. Buschtiehradi. Orosz bankjegye. (Ultimo.) Lombard. -.

Hamburg, május 9. (Zárlat.) 4 2/3% os erüti járdék 97.50. 1860. sorsjegye 138. Déli vasút 26.29. 4% os osztrák aranyjárdék 99.20. Osztrák hitelrészvény 226.10. Osztrák-magyar államvasút 136.90. Olasz járdék 95.70. 4% os magyar aranyjárdék 97.75. Az irányzat gyengébb.

Frankfurt, május 9. (Zárlat.) 4 2/3% os papírjárdék 98.05. 4% os osztrák aranyjárdék 98.85. Magyar koronajárdék 92.05. Osztrák-magyar bank 126.40. Déli vasút 26.20. Elbavölgyi vasút. Londoni váltóár 204.92. Bécsi bankgyűléslet. Villamos részvény 139.80. 4% os magyar aranykölcsön 78.40. 4 2/3% os erüti járdék 97.50. 4% os magyar aranyjárdék 97.50. Osztrák hitelrészvény 226.20. Osztrák-magyar államvasút 136.90. Eszackv. vasút 116. Bécsi váltóár 84.05. Párisi váltóár 814.66. Unionbank. Alpeisi bányarészvény 266. Az irányzat gyenge.

Frankfurt, május 9. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 226.80. Osztrák-magyar államvasút 136.90. Déli vasút 26.30. Osztrák aranyjárdék. Olasz járdék 95.25. Laurakohó 263.50. Harpeni 229.40. Discont 186.75. Alpeisi. Bécsi bankgyűléslet. Gyöngye.

Páris, május 9. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút. 4% os osztrák aranyjárdék 97. Osztrák Lánderbank 473. 3% os francia járdék 100.87. Ottomanbank 574. 3 1/2% os francia járdék 101.95. Alpeisi bányá részvény. Déli vasút. 4% os magyar aranyjárdék 98.20. Párisi bankrészvény 11.75. Olasz járdék 95.10. Francia törleszt. járdék. Osztrák földhitelintézet részvény. Török dohányrészvény 325. Az irányzat bágyadt.

Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Május 9. A sertésüzlet irányzata csendes. A) Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (áronként 400 kilogramm felüli súlyban) 101-103 fillér. Öreg közép (áronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) krajcár. Fialat nehéz (áronként 320 kilogramm felüli súlyban) 106-108 fillér. Fialat közép (áronként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 105-106 fillér. Fialat könnyű (áronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 104-105 fillér. II. Magyar szedett: Nehéz (áronként 300 kilogramm felüli súlyban) krajcár. Közép (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) krajcár. Kőnnnyű (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) krajcár. III. Romániai: Nehéz (áronként 320 kilogramm felüli súlyban) fillér. Közép (áronként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) fillér. Kőnnnyű (áronként 250 kilogramm terjedő súlyban) fillér. IV. Romániai eredetű (Stachl): Nehéz (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) fillér. Kőnnnyű (áronként 250 kilogramm terjedő súlyban) krajcár. V. Szérbiai: Nehéz (áronként 280 kilogramm felüli súlyban) 104-106 fillér. Közép (áronként 240-280 kilogramm terjedő súlyban) 103-105 fillér. Kőnnnyű (áronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 102-103 fillér.

Sertésélelétszám: 1900. máj. hó 7. napján volt készlet 41960 darab, 1900. május hó 8. napján felhajtott 530 darab, 1900. évi május 8. napján elszállított 228 darab, 1900. május hó 9. napjára maradt készletben 42362 darab.

Vizállás.

Table of exchange rates for various locations including London, Hamburg, Berlin, Vienna, and others, with columns for location, unit, and rate.

Advertisement for 'Dr. Budai féle Gyöngyvirág-Crème' featuring an illustration of a woman and text describing the product's benefits for skin care.

Kivonat a hivatalos lapból. - Május 9. - Kinevezések. A kereskedelmiügyi miniszter Morgenbesser Lipót ideiglenes minőségű posta- és távirat-számláttevő végleges minőségű miniszteri számláttevő, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a képezhető helyűk és gyengeelméjűk országos nevelés- és tanintézményben rendszerezett gazdasági állásra özv. Dornier Miklós, a sepsi-szentgyörgyi pénzügyigazgatóság Páffy Endre érettségizott vizsgát tett sepsi-szentgyörgyi lakost a sepsi-szentgyörgyi adóhivatalhoz díjazott adóhivatali gyakornokká, a nagyikindai törvényszék elnöke Deák Vazul nagy-sz. miklósi lakost a nagy-sz. mintaközi járárszolgálat mellé a magyar-román nyelvre néző állandó hitos tolmácsos nevezte ki. Névmagyarosítók. Deutsch Ferenc m. á. v. ellenőr aradi lakos vezetőkénevek Erdélyre, Knopfler Mihály Lajos m. á. v. mozdonyvezető tanonc aradi lakos, valamint kiskoru gyermekei Bernát és Róza vezetőkénevek Kornayra, Kaschik Antal m. á. v. főlappapkezőlő piskai lakos vezetőkénevek Kassaira, Spatzer József Iszák m. á. v. kiegészítő fűzőlő piskai lakos vezetőkénevek Szilásra, Kohn Hermann margittai illetőségű jelenleg budapesti lakos vezetőkénevek Keményre, Schlesinger Lajos csuzi illetőségű jelenleg bécsi lakos vezetőkénevek Szendrőre, kiskoru Gück József varanói illetőségű budapesti lakos vezetőkénevek Gerőre, Zinner Sámuel budapesti illetőségű ugyanottani lakos vezetőkénevek Zoltánra, kiskoru Schlesinger Ferenc gödrei illetőségű budapesti lakos vezetőkénevek

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

A csempészek.

Dalmü 2 felvonásban. Szövegét írta Carlo Luigi Villa. Ford. Radó Antal. Zenéjét szerz. Bahnert J.

Utána:

Zuleika.

Ballet 3 képbén. Szövegét írta Brüll Jenő, zenéjét szerző Stern Ármin. Choreografiáját Smeraldi César készítette.

Kezdete 7 1/2 óraker.

NEMZETI SZINHÁZ,

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

Francillon.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta Dumas Sándor. Fordította Paulay Ede.

Utána:

Riverolles Riverolles L. Grandredon Symeux Carillac Pinguet

VÁR-SZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

Zárva.

VIGSZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

Novelli Ermete és társulatának vendégjátékával.

A velencei kalmár.

Dráma 4 felvonásban. Irta Shakespeare.

Kezdete 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

Blaha Luiza asszony mint vendég.

Konty József 25 éves karmesteri jubileumára.

Az eleven ördög.

Vig operette 3 felvonásban. Bayard után szabadon átdolgozta Deréki Antal. Zenéjét szerző Konty József.

Utána:

Soubise herceg Horváth Pomponius Kovács A hercegnő Siposné Desperrières Németh Tibulle Szirmai Veronika Csatai Zs. Hermine Bojár Margot, leánya Harmath Blaha Grovin Ujvári Letoriéres Küry Marianne, neje Bárdy Amon Rendőrsitz Pécsi

MAGYAR SZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

Ábrányiné Wein Margit assz. bucsufeléléptével.

A Kleopátra.

Operette 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzerette Verő György.

Utána:

Cassia grófné Ábrányiné Elias Giréth Notta Rózsa Jim Sziklai Cassia Valér Ráthonyi George apó Mátrai Regnard Boross Millelleur Margó Z.

URÁNIA SZINHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

Spanyolország.

Irta Pekár Gyula.

206 vetített képpel, 4 spanyol táncossal és 11 a bika viadalt ábrázoló moxóg fényképpel.

KISFALUDY SZINHÁZ.

Csütörtök, 1900. május hó 10-én.

A nyomorultak.

Hugo Viktor hasonímú regénye után magyar színrő alkalmazta Kövessy Albert.

Kezdete 7 óraker.

Orsz. Magyar Képzőművészeti Társulat

tavaszi kiállítása

a városligeti új műcsarnokban

1900. április 8. 10-től június 10-ig.

Nyitva d. e. 9-101 d. u. 6 óráig.

BUFFET.

Belépő díj egy korona.

Vasárnap d. u. 1 órától 40 pillér.

Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

A mulató 16°C. szellőztetve van. Pénztárynyitás 7 1/2-kor. Kezdeté 8 1/2-kor.

Mérsékelt nyáriidény helyyarak. Hatásos siker! Hatásos siker!

„Az Örvény tánc”

fenomenális mutatvány, előadja a kitünő táncospár

Alex testvérek.

Moraw Adel. Nanon Lucia.

Ugyint az összes ujonnan szerződött műerői a kitünő májusi műsorának.

Jegyek a nappali pénztárnál és elővetelben Weiss A. nagytözsdé Károly-körút 26.

A mulató villanyos világítását saját gépei által eszköztetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárok által késziti tettek.

ÁLLATKERT

május 10-től csak rövid ideig Hagenbeck testvérek indiai kiállítása

a MALABÁROK

Körülbelül 50 benszüllött férfi, nő és gyermek. Köztük akrobata bambuszbotokon, bajaderék, kardnyelők, tűz, alarcos és ördögáncosok, komédiások, zenészek, kötel- és kardtáncosok, táncosok, büvészek és egy törpe. Nagy program: indiai falu, templom, iskola és az összes népseg körmenete. Előadások hétköznapiokon 4 és 6 óraker, vasárnap d. e. 1/212-kor és d. u. 1/25 és 6 óraker tartanak. Belépődíj mint rendszeren 30 kr.

FOLIES CAPRICE

Ma

nagy ujdonsági est!?

11 óraker:

Die Hochstaplerin.

Bohózat Leitner H. 451.

Megelőzőleg 10 óraker. Megelőzőleg 10 óraker

Szenzációs ujdonság!

A csonkafülv ember.

Bohózat. F. de Croiset eszméje után írta Etienne. Rendező Rott S.

Személyek:

Bachruch Jeremiászabnagykereskedő Pfeifer M. Célia, neje ... Steinhardtné G. Hajnalka, leányuk ... Ferenczy Zs. Dr. Kazár Ede ügyvéd, mellesleg milliomos ... Rott S. Dr. Spitz Gerő, ideg orvos ... Steinhart G. Szimathy Leó hírlapíró ... Fürst B. Gedeon, Dr. Kazár szolgálja ... Peterdi Gy. Adonyi Mariska műlovarnő ... Jungwirth C. Lili, szobaleány egy budapesti nagyszállóban ... St. Lengyel G. James, főpincér ... Echten K. Ujságíró, távirószolga. Történi napjainkban, egy elsőrangú budapesti nagyszállóban, Dr. Kazár külön lakosztályán.



Sternberg Ármin és Testv. cs. és kir. udvari hangszeryár.

Központi főraktáryában: Kerepesi-ut 36.

Cimbalmok



szép, erőteljes és csendő hangzal kaphatók 35 füttől felj. 500 füttől.

Külön zongora-termek: hol a leghírnevesebb zongorák jutányosan beszerezhetők: Kossuth Lajos-utca 22. sz. (Károly-körút sark) Zenepalota. Árjegyzék egészen díjmentes.

Zálogházi

cédulákat veszek. Eladók 13 latos ezüst evőeszközöket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltalakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 ftt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőeszközöket 138 füttől kezdve, dus választék mindennemű ezüst műtövs tárgyakban, arany ferfiláncok köllőgöval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 ftt 40 krtól, tala remonitór órák 6 ftt. Grünberger Ármin Béla örökösai Budapestben, IV., Városház-tér 9. l. em. 23. Harisbazar. Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen. Részletfizetésre is.



KÉPES

levelező

lapok

Magyar művészek újabb alkotásai után. Finom fénynyomat. Hazai készítmény. Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te. Bihari Sándor: Munka után. Innocent Ferenc: Fátoly-tánc. Karvaly József: Vászárna. Konek Ida: Havasi pásztorok. Margitai Tihamér: Ronó Pál históriája. Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban. Márk Lajos: Terofere és Szerelmi dal. Neogrády Antal: Vesztett boldogság. Senyei Károly: Szökőkút, Keszepasztor. Teles Ede: Enyelgés. Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés. Neogrády Antal: Az erdő títka. Pechán József: Utolsó gyufa. Vajda Zsigmond: Kedé lyes bírák. Vajda Zsigmond: Kedves író. Szenes Fülöp: Kása nem étel.

20 darab ára 1 ftt bérmentes küllideással. Megrendelhető a Budapesti Napló kiadóhivatalában VIII. József-körút 18. szám

Altalánosán tudott dolog, hogy a szépség elődjére, tökéletességre és fontartására a legkitünőbb és legbiztosabb a MARGIT-CRÉME. Sem higányt, sem ólmot sem más ártalmas anyagot nem tartalmaz. Ára: 1 ftt, kistégely 50 kr. Szappan 35 kr. Poudre 60 kr. Készít: Földes Kelemen Aradon. Kapható minden gyógyszerárban.

Ós-Budavára.

Csütörtök, május hó 10-én este 7 óraker

Lockhardt Geo 3 csoda elefantjával

Hegelman csoport a világ legjobb légtornászai

A 3 angol női Dandy

és a teljes májusi műsor. Mérsékelt árú családjegyek és egyes belépők a dohánytözsdékben és a földalatti villamos állomásán.

NÉMETFÖLDI KIRÁLYI

CARRÉ-CIRKUSZ

Carré Miksa igazgató.

Ma csütörtök, 1900. május 10-én

2 nagy disz előadás 2

délután 4-kor és este 7 1/2-kor.

A délután 4 órai előadásban a 10 éven alóli gyermekek az összes ülőhelyeken felét áztik. Mindkét előadásban változatos műsor. Felépíté a felülmulhatatlan Brothers O'Brian légtornászoknak, valamint felépíté a legjobb művészeknek és művésznőeknek.

Holnap este 7 1/2 óraker nagy előadás.

Diszes ingaórák 5 évi jótállás mellett részletfizetésre kaphatók Polgár Kálmán órás- és ékszer-üzletében Budapest, Erzsébet-körút 29. sz. Vidékre árjegyzék bérmentve.

Egy kisebb 3 emeletes

SAROK HÁZ

a belvárosban közvetlen a muzeumkörúti

FIUME KÁVÉHÁZ

mellett, üzlet- vagy irodahelyiség részére igen alkalmas, augusztus 1-től kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál:

Schunda V. J. hangszeryáros Magyar-utca 18. szám.

GOLIÁT MALÁTA SÖR

Kiváló üditő ital és gyógycélokra szolgál. Ajánlják: Dr. Korányi és Dr. Kéty egyetemi tanár urak.

Idegbajokban, vérszegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségek, kftünő sikerrel használtatik. Árak vidékre köbányai vasút állomásra szállítva 1 láda 30 nagy palack ... 17 K. 50 f. 1 . 30 kis palack ... 13 K.

a fogyasztási adót is beleértve. A láda és üres palackok 4 hónapban belüli bérmentes visszazádásakor 5 korona visszazsolgáltatik. Budapestben kapható minden füzser- és osemegyekereskedésen és poharanként a Quisiana Automata Buffet-ben is.

Dupla maláta sör és világos márciusi sör ládánként 1 koronával olesőbb.

Ézen sörök eredeti minőségben hónapokig elállanak

MEGRENDELÉSI HELY: Királysórfűző Budapest Kőbánya.

Óriási mértékben felhalmozott raktáryam miatt nagy szőnyeg eladást rendezek. - Dus választék rendkívül leszállított árak mellett mindennemű szőnyegek Szövött függönyök Csipkefüggönyök Utazótakarók Applikatív függönyök stb. a szakmába vágó elsőrendű minőségű cikkekkel. Egyszé és szialtoritók, függönyök és maradékok báminiatos olesék árakon. JOANNOVITS DÖME IV., VÁCI-UTCA 25. szám. (Városház-tér sarok.) Alapított 1820-ban Valódi Perzsa és Szmyrna szőnyegek.

PETANOVITS Metropole-szállója.

Ma Ifj. Oláh Józsi kedvelt zenekara játszik. Színház után teljesen friss vacsora. A gyönyörű teli kerten kívül a mulatságok, lakodalmak, bankettek megtartására igen alkalmas diszes fohérterem és elegáns küllőnszobák állanak a vendégek rendelkezésére.

Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték.



VI. sorsjáték, I. osztály huzása május 17. és 18-án.

A sorsjegyek ára az I. osztályhoz:

Egy egész sorsjegy	12 kor.	Egy negyed sorsjegy	3 kor
Egy fél sorsjegy	6	Egy nyolcad sorsjegy	kor. 1.50

BEIMEL LAJOS bankháza

a magy. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítója

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 13. szám.

Az I. osztály ára:

1/8 sorsjegyek 1.50 K.
 1/4 sorsjegyek 3.—
 1/2 sorsjegyek 6.—
 1 sorsjegyek 12.—

A huzás május 18-án kezdődik

A kedvelt alacsony számú **1-300-ig** terjedő sorsjegyek kizárólag nálam kaphatók.

FŐVÁROSI SORSJEGY-IRODA

BOGDÁNY S.

Budapest, VÁCZI-UTCZA 18.

hol 1900. április hó 10-én

a 600,000 kor.

JUTALOMDIJAT

a 240-es számú sorsjegy nyerte, szerencsét hozó sorsjegyeit a t. közönség becses figyelmébe ajánlja.

Különösen ajánlhatom a 1800 től 1900 ig

11001	11100
25501	25600
27401	27700
46001	46300
88176	86700
97301	97400
99901	100000

terjedő és sok más szerencsés számot.

Vidéki megrendelések vagy utánvétel v. p. az összeg előre való beküldése mellett eszközöltnék.

A huzás május 18-án kezdődik.

Minden második sorsjegy nyer.

FUCHS H.

váltóháza,

alapított 1866-ban,

a magy. osztálysorsjáték főelárusító helye

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1. szám.

Ajánl a VI. sorsjátékhoz sorsjegyeket.

Legnagyobb nyereséyesélyek.

50.000 nyeresemény és egy jutalom.

Össznyeresemények 13 millió 160.000 korona.

1-ső osztály huzása már május hó 17. és 18-án.

Egy egész sorsjegy	kor. 12.—	Egy negyed sorsjegy	kor. 3.—
Egy fél sorsjegy	„ 6.—	Egy nyolcad sorsjegy	„ 1.50

Pénzküldeményeket postautalvánnyal kérek a cím pontos megjelölésével.

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben 1.000.000 kor.

Huzás már május 15-én.

M. kir. díjnyeresemény sorsjegy.

Évenként 2 huzás. Főnyeresemény 300.000, 200.000 kor. Késszép mellett egész 231 kor., fél 105.50 kor.

Részletfizetésre:

Egész sorsjegy 36 havi részletfizetésre	4 k. 11.40 = k. 410.40	
1	24	4 k. 19.— = k. 384.—
Fél	36	4 k. 5.70 = k. 205.20
1	24	4 k. 8.— = k. 192.—

4%-os magy. jelzalog sorsjegy.

Évenként 2 huzás. Főnyeresemény 70.000 korona. Késszép mellett 244 koronáért.

Részletfizetésre: 1 sorsjegy 36 havi részletfizetésre 4 k. 8.40 = k. 302.40

3%-os osztrák földhitel sorsjegy 1880-ik évről.

Évenként 4 huzás. Főnyeresemény 90.000 korona. Késszép mellett 241 koronáért.

Részletfizetésre: 1 sorsjegy 36 havi részletfizetésre 4 k. 8.30 = k. 298.80

Jó-sziv sorsjegyek.

Évenként 2 huzás. Főnyeresemény 40.000 és 30.000 kor. Késszép mellett 7 korona 25 filléért.

Részletfizetésre:

5 sorsjegy 36 havi részletfizetésre	4 k. 1.35 = k. 48.60	
5	24	4 k. 1.85 = k. 44.40
10	36	4 k. 2.65 = k. 98.40
10	24	4 k. 3.80 = k. 86.40

Már az első részlet fizetése után a vevő a sorsjegyek sorozat és számmal ellátott részletvétel kap, mely már a május 15-én megejtendő sorsolásban részt vesz. Késszép megrendelésénél keretik az összeg előzetes beküldése, vagy megfelelő foglaló, miután teljes utánvétel megrendelést nem eszközölnek.



Majális.

ra ajánlom tűzijáték, lampion, világítási cikkek, con-

fetti, serpentin, stb. gyártmányaimat.

Emmerling Adolf,

műtűzijáték, lampion és fátyla gyáros. Budapest, Gróf Károlyi-utca 28. szám.

Utolérhetőnek
 sőpségre és jószágra nézve az én valódi
 avajót

brillánt-fekete-acél
 avonnetto-remontórajm, duplán fedve
 három brillánt-fekete-acél kö-
 nyörgéggel, igen finom precízio-
 sítással, 3 évi valódi garancia-
 (al), szabad, belső mutató (ig-
 lással), opál esztendő fondant-
 csalap, a karika, a mutatók,
 csengő és korona valósgos
 aranydoboz. Ezek az órák elő-
 gáns kiállításuknál óvta ál-
 tános tetőzsero találtak és min-
 denütt előszeretettel hordják.

az utomajális és bormentés kül-
 tésed csak 3 forint.

Brillánt-fekete-acél női órák,
 nyitlak nagyon finom kiállítás-
 ban 7 ft. Az órákhoz hozzá-
 illó női vagy női aranydobozok.
 1200 50 kr., szállás utánvétel. Nem tetőz
 kicsorított vagy a pénz visszavételük tehát nincs kockázat.

SPIERING JÓZSEF, BECS, I., Postászsze 2.
 Nagy képes árjegyzék órákról, láncokról, gyűrűkről stb. ingyen
 és bormentve.

Szépírási és rajzoló műterem

Budapest, IV., Károly-körút 28. szám.

Tanfolyamot nyit f. évi május hó 15-től szeptember 15-ig az összes manuális gyakorlatokban és p.

Szépíráás
 Diszírás
 Gyorsírászat
 Szabadkézi rajzban
 Mértani rajzban

Terep és Térkép rajzban
 Pasztell festészetben
 Aquarell festészetben
 Olaj festészetben.

Beiratkozás naponta reggel 8—10-ig. Az igazgató

Csak V., Deák Ferenc-utca 10. sz.

A legújabb
 és angol

Gummi

különlegességek,
 valódiak jótállás
 mellett.

Nőknek legújabb: **DIANAÓV** Teufel-téle,
 8—9 frítig.

Csukák: **Pollitzer Mór és Fiánál,** BUDAPEST, Deák-utca 10.
 Tessék a címre figyelni!

Gras. Gras.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legzsebb fekvésű szálló, ujonnan könyvelés berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTER J., tulajdonos.

Magyar királyi államvasutak. Budapest-bálpárti üzletvezetőség

Pályázati hirdetés.

A Mador-Senkvicz állomáson létesítendő új felvételi épület és melléképítmények megépítése körül végzendő munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebb adatok, valamint az építési szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafeltárási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 82., I. em. 18. ajtó) és pozsony-komáromi osztálymérnökségünknel (Pozsonyban, Hosszú-utca 6. sz.) a hivatalos órák alatt megszereshetők és az alkalmossal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bizonyított ajánlatok legkésőbb 1900. évi május hó 23-án déli 12 óráig általános osztályunk vezetőjénél (Teréz-körút 82., I. em. 6. a.) nyújthatók be eme felirattal: „Ajánlat Mador-Senkvicz állomáson létesítendő új felvételi épület és melléképületek építése körül végzendő munkákra.”

Bánatpénz fejében legkésőbb 1900. évi május hó 22-én déli 12 óráig 700 korona, azaz hétézsák korona kétszáznyolcvan vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban gyűjtőpénztárunknál (Teréz-körút 82.) lefizetendő. Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék árnyaloma szerint, de anóvéréket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Takarékpénztári betétkönyvön bánatpénzre nem tehető le.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek ítérvény mellett adandók fel. A bánatpénz lefizetéséről szóló letéti jegy az ajánlatnál nem csatolandó. Az ajánlatok között a szabad választási jogot a munkának fentartjuk. Budapest, 1900. május hó. Az üzletvezetőség.

Utányomás nem díjazatik.

